

FRENK LARAMI

DOŠ HOLIDEJ

BROJ 338 • CENA 41,00 DIN.

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

Nemačka 1,55 €
Švajcarska 2,60 CHF
Austrija 1,38 €
BIH 1,50 KM
R. Srpska 1,50 KM
Makedonija 45,00 DEN
Crna Gora 0,67 €
Hrvatska 10 KN
Slovenija 250 SIT
3. avgust 2002.

OBRAČUN U TWIN PIKSU

★ DOK HOLIDEJ ★

338

Frenk Larami

**OBRAČUN
U TVIN PIKSU**

MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

Dok Holidej

Broj 338

Glavni i odgovorni urednik

Slavko DRAGINČIĆ

Urednik

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala

Frank Laramy

MASK OF A MAN

Recenzija i adaptacija

Tomislav KETIG

Lektor

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Tehnički urednik

Franjo VARGA

Korektor

Vilma BEKER-GAČEŠA

Štampa: 26. VII 2002.

Tržište: 3. VIII 2002.

Izdaje: MARKETPRINT, 21102 Novi Sad, p. fah 20

Štampa: DOO DNEVNIK-ŠTAMPARIJA, Novi Sad

Glavni i odgovorni urednik: Slavko DRAGINČIĆ. Urednik: Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala: Frank Laramy – MASK OF A MAN

Copyright: MAP. Recenzija i adaptacija: Tomislav KETIG

Sva prava se zadržavaju, uključujući pravo na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično ili na bilo koji drugi način.

Završivši podšišivanje, berberin ručnim ogledalom prikaza Doku Holideju svoje umeće na njegovom potiljku. Dok klimnu glavom, ustade, plati, stavi šešir na glavu i iziđe iz berbernice. U istom trenutku dvokrilna vrata susednog saluna s treskom su se širom otvorila i klupko u koštac uhvaćenih muškaraca sručilo se na trotoar. Dok se sigurnosti radi malo odmače posmatrajući tuču. Video je kako je jedan trbušasti učesnik pao pod zamahom pesnica čvrstog muškarca mlađeg od njega. Odmah zatim je taj mladić posrnuo od kiše udaraca koja se od pozadi sručila na njega. Okrenuo se i s nesmanjenom borbenošću nasrnuo na napadače. Bio je to odvažan, ali uzaludan pokušaj. Trojica smrknutih ljudi škleptali su ga sa svih strana i udarcima ga oborili na trotoar. Jedan od njih je zamahnuo nogom i zadao mu udarac u rame, a vrh njegove čizme prošao je samo koji santimetar od mladićeve glave. Udarac je bio toliko jak da bi po zapadnjakovom mišljenju razbio mladiću lobanju da ga je pogodio tamo gde je bio usmeren. Holidej se s negodovanjem namrštio i u čelo mu se urezala bora.

Do tog trenutka mnoštvo ljudi izišlo je iz saluna i obližnjih kuća i trotoar je bio zakrčen posmatračima. Mladić je s mukom uspeo da se podigne u klečeći položaj, a iz velike posekotine na obrazu niz lice mu se slivala krv. Zapadnjakov pogled prešao

je s njega na čoveka za koga je zaključio da je vođa četvorice napadača. Bio je krupan i snažan, a ispod njegove karirane košulje, otkopčane do polovine, videle su se masivne mišićave grudi obrasle crnim dlakama. Njegove dugačke, koščate ruke visile su mu uz telo, kao da se on sam već povukao iz tuče. Potcenjivački osmeh, pun prezira prema mladom čoveku činio je ružnim njegovo mesnato lice s velikim ribljim ustima.

– Dajte mu takvu pouku da mu više nikada ne padne na pamet da se vrati ovamo – rekao je dubokim glasom. Mladić je s dosta napora uspeo da ustane, ali se ljuljao i jedva održavao ravnotežu. Holideju je bilo jasno da je on znao da je potučen, ali da uprkos tome namerava da nastavi borbu. Vitlajući pesnicama, bacio se na trojicu napadača i žagor odobravanja i divljenja njegovoj hrabrosti začuo se iz okupljene gomile. Jedna pesnica pogodila ga je direktno u vrh brade i kolena su mu zaklecala. Onda je jedan od trojice, visok i mršav, dograbio mladića za desnu ruku, izvio mu je iza leđa i potegao nagore. Istovremeno je drugi zadao strahoviti aperkat. Mladić zastenja i zajedno s krvlju ispljunu i jedan zub. Odbio se od zida saluna i mlitavo, kao vreća, pao na trotoar. Vođa napadača preleteo je preko okupljene gomile izazivačkim pogledom, a onda ušao u salun.

Mladić je ostao da leži na trotoaru zgrčenih prstiju povređene desne ruke. Mršavi napadač mu je prišao i zamahnuo desnom nogom. Ali pre nego što je zadao udarac, Holidej se javi ravnim glasom:

– Dobio je već dovoljno.

Visoki mršavko se trgao i osvrnuo. S nevericom je preleteo pogledom po okupljenima, pa zaustavio oči na zapadnjaku očito uveren da je samo on to mogao izgovoriti.

– Ovo se vas ne tiče, mister – promumlao je. – Ili možda hoćete da se umešate?

Holidej ga je hladno gledao. – Ako ga još jednom udarite – rekao je – verovatno ćete ga ubiti.

Izgovorivši to, osetio je da se zanimanje okupljenih okrenulo prema njemu i njegov pogled zadržao se na ostaloj dvojici nasilnika. Lica izubijana mladićevim pesnicama mrgodno su se okrenula prema njemu. Trbušasti je nešto promumlao kompanjonu pored sebe i uputio se ka zapadnjaku. – Da li ćemo ga ubiti, ili ćemo ga još premlatiti, mister, to se vas nimalo ne tiče.

Holidej slegnu ramenima. – Vas četvorica ste pobedili – odvratio je. – To bi trebalo da vam bude dovoljno.

Snažni trbonja je duboko udahnuo, razgibao ramena i svom snagom zamahnuo krupnom pesnicom prema zapadnjakovoj glavi. Ali Holidejeva leva ruka munjevito se podigla i zaustavila tu pesnicu na polovini puta. Na čuđenje prisutnih, koji nisu mogli verovati svojim očima, Holidej je pojačao stisak rukom oko debeljkove podlaktice, tako da je ovaj uz prigušeno stegivanje bio prinuđen da klekne, lica izobličeno od nepodnošljivog bola. Pred očima građana događalo se nešto što nisu vero-

vali da će se ikada dogoditi. Ovaj stranac, uprkos svom stasu i snažnoj građi, nije odavao utisak velike snage, a uspeo je samo jednom rukom da obori na zemlju jednog od najsnažnijih siledžija u gradu. Ostala dvojica nasilnika sada se okrenuše ka Doku. Visoki mršavko je zamahnuo pesnicom, ali je Holidej blokirao taj udarac pre nego što je napadaču zadao strahoviti kroše u vrh brade. Uzmičući van domašaja ruke drugog napadača, on ga je povratnim udarcem nadlanicom pogodio u lice i odbacio s trotoara. Sve se to odigralo u nepunoj sekundi. Mršavko je od udarca poleteo prema zidu, opsovao i mašio se revolvera. Ali pre nego što ga je izvukao, stajao je pred uperenim koltom Holideja. Ruka mu je zastala u pola pokreta kao sleđena, onda mu se prsti ispraviše i revolver mu kliznu nazad u futrolu. Zaprepašćen brzinom kojom je Dok potegao oružje, rukom je brisao krv s usana. Onaj drugi napadač uspeo je u međuvremenu da ustane, ali je i on zastao kad je opazio revolver u zapadnjakovoj ruci.

U tom trenutku gomila se razdvojila i kroz napravljeni prolaz na poprištu se pojavio snažan čovek širokih ramena, stariji od trideset godina. Holideju se učini kao da na njegovom licu, kao kroz maglu, zapaža nešto poznato. Pridošlica je na košulji nosio šerifsku zvezdu i u ruci držao revolver, uperen u Holideja.

– Hej, vi, tamo, šta ovo treba da znači? – upitao je.

Zapadnjak je hladnokrvno dočekao šerifov mrgodan pogled. Dolazak predstavnika zakona kao da je ulio novu hrabrost trojici siledžija. Jedan od njih odgovori šerifu:

– Onaj čova tamo umešao se gde mu nije mesto. Potegao je revolver na nas i počeo da nam preti.

Holidej opazi da je šerif bacio ispitivački pogled prema pretučenom mladiću, a onda prema okupljenoj gomili. Zatim je s negodovanjem pogledao mršavka i onog trbušastog, pa ponovo zapadnjaka:

– Po vašem odelu – obratio mu se – ne bih rekao da radite za ovog Harlija i ne shvatam zašto ste se umešali. Jeste li mu možda prijatelj?

Holidej ćutke odmahnu glavom.

– Ko ste onda vi i šta tražite u mom gradu? S kakvim pravom izazivate nered?

Dok-zausti da kaže svoje ime, ali onda zaključi da će biti bolje ako ostane nepoznat. Hladno je odgovorio šerifu:

– Zovem se Blejk Torp i stigao sam diližansom pre pola časa. Nemam ništa određeno na umu, šerife. U tuču sam se umešao kako bih upozorio ove ljude da će izvršiti ubistvo ako nastave da tuku mladića. Sada je, kao što vidite, sve prestalo, vi ste stigli na lice mesta i smatram da je slučaj okončan.

– Vraga je okončan! – grmnu mršavko, pokušavajući da nadlanicom obriše krv s usana.

Dok ga nezainteresovano pogleda:

– Ja mislim da jeste. Trebalo bi još samo da neko ovog povređenog momka odvede kod lekara. Posle se svi možemo vratiti svome poslu.

– A šta bi to u vašem slučaju bilo? – upita ga šerif.

– Činim ono što mi je volja – odvrati zapadnjak – i ako ne diram druge, niko nema prava da mi postavlja takva pitanja.

– U mom gradu ima – povisi šerif ton, premeštajući se s noge na nogu, pokušavajući da ovlada situacijom, a da prikrije svoju pristrasnost prema trojici napadača.

– U ovom gradu ne želim skitnice i izazivače nereda. Želim da ulice budu čiste od šljama. Kako izgleda, moglo bi se desiti da ovi ljudi podnesu tužbu protiv vas i ja bih onda morao ozbiljno to da razmotrim. Pretpostavljam da shvatate šta to znači?

– To bi bilo gubljenje vremena – začu se glas iza šerifovih leđa. Šerif se okrenu na petama, žmirkajući ljutito očima, i zagleda se u lepo obučenog prosedog čoveka, koji je zapadnjaku ličio na nekog advokata ili bankara. – Evo kako stvari stoje, šerife Bredli – nastavio je taj čovek. – Harli se napio i pod gasom počeo je od sebe da pravi budalu. Na kraju se uvalio u nevolju kojoj nije dorastao. Vaš brat, koji je sada u salunu, i ova trojica – Trimen, Rosko i Dali – propustili su Harlija kroz šake i rezultat tog njihovog poduhvata je ovde, pred vama. Samo trenutak pre nego što sam ja stigao da se umešam, ovaj nepoznati čovek je prišao i sprečio ovu trojicu da Harlija dokrajče. Ja se u potpunosti slažem s postupkom ovog mister Torpa i kažem vam da ću ja, a možda i neki drugi od ljudi koji su prisustvovali tuči, stati na Torpovu stranu ako se protiv njega podnese lažna optužba. On je učinio samo ono što bi svaki drugi pošten čovek učinio u takvoj situaciji.

Bid Bredli se ispravio i oči mu posiveše. Holidej je zainteresovano pogledao starog čoveka, zahvalan što ga je ovaj svojom intervencijom izvukao iz škripca. Niko u gomili prisutnih nije izustio ni reč podrške visokom, lepo obučenom sugrađaninu, ali

se Holideju činilo da on uživa dovoljan ugled da mu ničija glasna podrška nije ni potrebna. Šerif se neko vreme meškoljio, zatim ponovo pogledao Harlija koji se i dalje nije micao, pa se na kraju okrenuo ka Holideju:

– U redu, Torpe, smatrajmo da je zasad događaj okončan. Ali čujte me dobro! Takve kao što ste vi ne želim u svom gradu. Dakle, otputovaćete do večeri. Jeste li me razumeli?

To je već bilo previše. Holidej je mogao da podnese pomisao da mu neko preti zatvorom jer se umešao u tuču i što je tom prilikom potegao revolver. Ali da ode iz grada.... Šerif je na to imao zakonsko pravo, ali u ovom slučaju nije imao ono važnije: moralno. A i da je hteo, Dok nije mogao otići u tom roku jer mu je bio neophodan odmor. Morao se, dakle, sukobiti sa šerifom po cenu rizika. Ljut i nezadovoljan tokom događaja, a ipak se nadajući da neće doći do najgoreg, procedio je hladnim, neprijateljskim tonom:

– Ono što morate da razumete, šerife, jeste da sam došao u ovaj grad i da ću u njemu ostati onoliko koliko ja želim. Jesam li bio dovoljno jasan?

Šerif ga je nekoliko trenutaka s nevericom gledao. U njegovim očima smenjivale su se nedoumice, ljutnja, mržnja i nešto što je moglo biti strah. On očito nije bio previše hrabar čovek, inače kako shvatiti njegovo blagonaklono ponašanje prema ovoj trojici siledžija? Ako se pribojavao njih, onda je razumljivo da se mogao pribojavati i došljaka za koga nije znao ni odakle dolazi ni za šta je sve spreman. Tim pre što se nije libio sukoba s ovom trojicom. Kao da potvrđuje to zapadnjakovo

zaključivanje, Bredli zatrepta i kroz stegnuto grlo izusti skoro piskavim glasom:

– Moje je pravo da...

– Vaše je pravo da izgređnike odstranite iz grada, to je tačno – prekide ga Dok. – Ali ako ovi ljudi – on pokaza glavom na Trimena, Roska i Dalija – mogu ostati u gradu posle svega što su uradili ovom čoveku, onda mogu i ja.

Šerif je primeo ruku revolveru, a trojica siledžija se preteći okrenuše prema Holideju. No šerif ih je pokretom ruke zadržao. Kao i svaki slabić i on je u kritičnoj situaciji potražio rešenje u odlaganju odluke. – Mir – rekao je. – Ovde ja imam glavnu reč... Ono što sam rekao važi i dalje, mister – obrati se Holideju. – Ako do večeri ne nađete neki pošten posao, morate otići iz grada.

Dok ne odgovori. Znao je da šerif samo spasava čast i da pretnju neće ostvariti... sem ako na to ne bude primoran nečim nepredviđenim. Rešio je da ga dalje ne izaziva. Kratkim, dostojanstvenim pokretom glave pozdravio je starog gospodina i uputio se niz ulicu. Nije hteo da svrati u salun s čijeg ulaza su ga namršteno gledala ona trojica. Prošao je pored njih, znajući da će se stari čovek pobrinuti da Harli bude odnesen kod lekara.

Tvin Piks.

Dolazeći u ovaj grad, nameravao je da tu ostane nekoliko sedmica, a možda i više, zavisno od toga kako ga sreća na kocki bude služila. Springs je napustio s manje novca nego što ga je imao kada je u njega stigao. Sadašnje tanke rezerve bile su mu dovoljne za dve do tri sedmice, pa je u tom roku morao doći do neke krupnije sume. Sukob sa siledžijama, a posebno sa

šerifom odmah na početku nisu obećavali svetlu perspektivu boravka u Twin Piksu, ali je verovao kako će se sve ipak srediti i da taj grad neće za njega biti ništa gori od nekog drugog grada na Zapadu. Nadao se da ga niko neće prepoznati i da će bar s te strane biti miran.

Konačno je ugledao ono što je tražio: smeštaj za noć. Pedesetak metara niže od saluna, na suprotnoj strani ulice nalazila se zgrada od cigala i dasaka, više pansion nego hotel, koja je mirisala na crvotočno drvo, ofucane tapete i prašinu, ali Dok je video i gori smeštaj od toga. Od Springsa dovde putovao je dve sedmice, od čega je skoro celu sedmicu proveo u diližansi i to ga je toliko iscrplo da mu se činilo da bi mogao zaspati i u vučjoj jami. Ostavivši stvari u sobi, sišao je do recepcije i na tabli pročitao da se večera služi između šest i osam časova. Pogledavši na svoj džepni sat, konstatovao je da će morati da pričekaja još jedan čas.

Izišavši iz pansiona, zastao je i pogledao na drugu stranu ulice, prema salunu. Ljudi su se bili razišli i galama iz saluna potvrđivala mu je da se sve vratilo u normalu. Zaključio je da je vreme da i on pokvasi grlo i već je hteo da se tamo uputi kad je ugledao onog prosedog čoveka u pratnji jedne mlade žene. Dolazili su njegovom stranom ulice. Dok zastade, a sedi gospodin požuri prema njemu, dok je mlada žena zaostala iza njega sa zabrinutim izrazom na licu.

– Mister Torpe, hoćete li sačekati trenutak? – oslovi ga sedi građanin.

Holidej zastade. Sedi čovek je, uprkos godinama, hodao vrlo živahno. Zaustavio

se pred zapadnjakom, ljubazno se osmehnuo i rekao:

– Nisam ranije imao vremena da vam zahvalim ili da vam kažem kako ljudi kao vi pobuđuju u meni najdublje poštovanje, jer se u današnje vreme retko događa da ljudi jedan drugome u nevolji pomognu.

– Kako je Harli? – izbegavao je Dok građaninove hvalospeve, koji su mu, kao i uvek, bili neprijatni.

– Pa, dosta dobro s obzirom na batine koje je dobio. Odveo sam ga doktoru Seliju koji ga je pregledao i ustanovio da će Harli moći večeras da odjaše kući, ali će tamo morati da ostane u postelji nekoliko dana. – Zavrteo je glavom i uzdahnuo, a onda se na njegovo lice opet vratio topao osmeh. – Dozvolite da vam se predstavim: ja sam Artur Magnus Krofter, vlasnik lokalne železnice. – Okrenuo se i dao mladoj ženi znak da pride. – Ovo je mis Beti Entri, koja kod mene s uspehom radi kao moja sekretarica. Ona je takođe želela da vam zahvali što ste pomogli Harliju da prođe bez još težih posledica.

Zapadnjak se učtivo pokloni devojci. Bila je omalena, krupnih plavih očiju i nežne kože uprkos surovim klimatskim prilikama. Dugačka, svilasta, plava kosa padala joj je kao slap do ramena. Uzvratila je Doku bojažljivim osmehom, a onda se obratila svom poslodavcu:

– Mogu li sada poći da vidim Toma? Neću se dugo zadržati. Ona pisma mogu završiti i kasnije.

Krofter je potapša po ruci.

– Naravno da možete, mis Entri. Zadržite se koliko bude potrebno, ali želim da malo bolje upoznate našeg novog poznanika. Videćemo se kasnije na stanici.

Devojka još jednom pogleda zapadnjaka a onda se udalji.

Isprativši je pogledom, Krofter nastavi:

– Harli i ona su prilično bliski. Zbog toga je ono što se danas desilo za nju još jedan teret koji će morati da nosi. Ali ona poseduje neobično veliku hrabrost za nekog ko je tako mlad i sićušan. Ali ostavimo to. Hoćete li da popijete sa mnom jedno piće, mister Torpe? Čini mi se da ste ga zaslužili.

– Naravno – potvrdi Dok. – Da budem iskren, upravo sam razmišljao o hladnom pivu.

Krofter je prvi ušao u salun i uputio se pravo ka bližem kraju šanka. Barmen im je odmah prišao. Pogledao je zbunjeno zapadnjaka, poslužio ih obojicu i žurno se udaljio.

Krofter je digao čašu, nazdravio, srknuo piće i onako uspravan pogledao Doka. – Recite mi sada nešto više o sebi, mister Holideje... – Dok ga iznenađeno pogleda i on žurno doda: – Budite bez brige, neću vas odati! Ne znam zašto krijete ko ste, ali to je vaša stvar... Odmah sam vas prepoznao, znate? Pre pet godina bio sam u Spring Tajm Veliju i tamo sam vas video. Niste se mnogo promenili, možda imate koju boru više oko očiju, ali to je sve.

Holidej se osmehnuo.

– Nemam nekog posebnog razloga da se krijem. Ponekad je samo lakše i jednostavnije biti nepoznat.

– U redu. I šta vas je dovelo ovamo, ako se sme znati? Putujete iz zadovoljstva da upoznate ljude i nove krajeve?

– Donekle ste u pravu, mister Kroftere. Od onih dana u Spring Tajm Veliju prevladalo sam mnoge hiljade milja. Ali čovek ne

može uvek da radi ono što želi. Ljudi mu nameću nešto drugo.

Krofter ga je zamišljeno gledao:

– Teško je poverovati da čoveku vašeg glasa i reputacije neko može nešto da nametne. U to sam se i danas uverio. Bez muke ste sredili gužvu u kojoj ste se našli. I potegli ste revolver vešto, brzo i u pravi čas. To ne može svako.

Zapadnjak odmahnu glavom.

– Možda, mister Kroftere, ali to i jeste glavni problem mog života. Revolveri ne mogu da mi donesu ono što želim... naprotiv. Ali o tome ne вреди govoriti. Zato bih i želeo da pred ostalima ostanem Blejk Torp. – On poruči još jedno piće, a Krofter ga upita:

– Verovatno ste primetili okupljene u drugom kraju saluna?

Ne okrećući se, zapadnjak klimnu glavom. Dali, Trimen i Rosko stajali su u drugom kraju prostorije zaokupljeni živim razgovorom s onim krupnim čovekom koji im je naredio da premlate Harlija. S njima je bio i šerif Bid Bredli, mada je stajao odmaknut nekoliko koraka s izrazom duboke zabrinutosti na licu.

Krofter nastavi:

– Dopustite da vam ukratko kažem ono što je potrebno da znate o njima, mister Holideje. Onaj krupni čovek je šerifov rođeni brat Sem Bredli. On je vlasnik ovog saluna i angažovao je onu trojicu siledžija da u salunu održavaju red. Ono što su danas učinili bila je na neki način njihova dužnost jer je Tom Harli došao u salun i u svom ogorčenom prekorevanju Sema Bredlija postao suviše zajedljiv i drzak. Morate znati, mister Holideje, da je Tom Harli bio u vrlo bliskim odnosima sa Beti

Entri, a ti su se odnosi iznenada, iz samo njima poznatih razloga, prekinuli, bolje reći zahladneli jer mis Entri i Harli i dalje održavaju neki odnos. Harli nije pokazao spremnost da tu novu situaciju prihvati, a naročito ne od kako je saznao da Sem Bredli ukazuje mnogo pažnje mis Entri. Ljubomora je onda počela da čini svoje.

Zapadnjak kratko pogleda Sema Bredlija i zaključi da on i Beti Entri ne izgledaju baš kao skladan par. Ali život je čudan.

– Da se vratimo vama – reče Krofter. – Jasno mi je da nećete poslušati šerifa i otići iz grada. On jeste neodlučan tip, ali teško da će dopustiti rušenje svog autoriteta. Razmišljajući o tome, došao sam na spasonosnu ideju. Ako biste se prihvatili nekog posla, on ne bi imao zakonskog osnova da vas tera iz grada.

– Posla? To nije tako jednostavno.

– Možda bih vam ja mogao nešto ponuditi, mister Holideje. Dok sam vodio Harlija doktorovoj kući, intenzivno sam o tome razmišljao. U mojoj poslovnici ima jedno prazno mesto za koje mislim da biste potpuno odgovarali, a pošto verujem da u načelu nemate ništa protiv rada i kako mi se čini da biste želeli da ovde neko vreme ostanete, mislim da biste mogli razmisliti o tome da taj posao prihvatite.

– Kakvu vrstu posla imate na umu, mister Kroftere?

– Bezbednost, mister Holideje. Sve do sada moja železnica bavila se samo običnim poslovima... prevozom stoke, kabaste robe i, naravno, putnika. No prošlog meseca potpisao sam ugovor sa Old Femovim radnicima i počev od ovog meseca trebalo bi da za njihov račun prevozim novac namenjen za isplate radnika. Rudnici su

izgradili jedan mali grad da bi tamo zadržali radnike, umesto da posle izlaska s posla oni prevaljuju mnogo milja kako bi po sumnjivim krčmama i bordelima potrošili svoje zarade i možda se više i ne vratili na posao. Mislim da je to dobra ideja, jer je veoma teško naći poštene i vredne ljude, a posebno mnogo košta njihovo priučavanje poslu.

– I šta bi bila moja dužnost? – upita Dok.

– Vaša dužnost bi bila da, ako je potrebno, iskoristite svoje sposobnosti s koltovima, mister Holideje, odnosno da štitite ono što ja prevozim. Ja ću, razume se, preduzeti sve mere predostrožnosti kako bi tačno vreme transportovanja novca ostala potpuna tajna. Jedine osobe koje će unapred znati kada će se prevoziti novac bićete vi, ja i mis Entri. Vi ćete, dakle, jedanput ili možda dvaput mesečno putovati tim vozom i motriti šta se događa. To je potrebno da eventualni pljačkaši vaše prisustvo u vozu ne bi smatrali neobičnim. To putovanje ne bi bilo naporno, imali biste pun komfor i praktično nikakve obaveze sem da motrite šta se oko vas događa. Naravno, kada u vozu bude novac, onda će u putovanje biti uključen i izvestan rizik, ali to za vas nije ništa novo. Onda, kako vam se čini ovo što sam rekao?

Zapadnjak se uzdržano osmehnuo i slegnuo ramenima.

– Čini mi se da u mene imate veliko poverenje, mister Kroftere.

– To ne treba da vas čudi, jer znam da ste prijatelj s Vajatom Erpom i da ste nekoliko puta činili usluge i kompaniji Vels Fargo. Istina, ja ne mogu da vas platim koliko Vels Fargo, ali nastojaću da vaše usluge ne budu potcenjene. Uostalom, taj po-

sao će vam omogućiti da bez komplikacija ostanete u gradu koliko god želite, dakle posao je obostrano koristan.

Zapadnjak zamišljeno klimnu glavom:

– U pravu ste. Čini mi se da bi mi vaša ponuda odgovarala.

– U tom slučaju treba samo da se dogovorimo o nagradi za vaš trud. Vi znate da se ovde plaća oko pedeset dolara mesečno, uz stan i hranu. S obzirom na vaš renome i eventualnu opasnost, predložio bih vam za svako putovanje s pošiljkom po dvesta dolara. Uz to bih vam obezbedio smeštaj i ishranu u pansionu. Da li vam to odgovara?

Dok klimnu glavom:

– U redu je, mister Kroftere.

– Mogu li onda računati da smo se sporazumeli?

– Možete. Od danas su vaše pošiljke moja briga. – Zapadnjak pruži ruku i Krofter je prihvati, a onda naruči još jedno piće. Primetivši malo zatim da ih vlasnik saluna Sem Bredli posmatra, obrati se Holideju:

– Predlažem da se sada razidemo, mister Holideje. Ja ću vas obavestiti kada treba da putujete, a dotle ste slobodni. Ja imam sutra dosta posla i hteo bih da ono glavno završimo do podne, jer volim da sam posle podne mirniji.

– Čekaću na vaš poziv, mister Kroftere – odvrati zapadnjak i isprati pogledom visokog biznismena koji se udaljio. Kada su se dvokrilna vrata sklopila za njim, Dok oseti da mu se s druge strane prostorije približava neki čovek. Okrenuo se i ugledao šerifa Bredlija kako dolazi prema njemu, gledajući uz put u časovnik. Holidej popi piće i praveći se da ne primećuje še-

rifa iziđe iz saluna pa se uputi pravo prema pansionu u kome je odseo. Posle večere povukao se u svoju sobu. Pola časa kasnije utonuo je u miran san, dok su mu revolveri bili okačeni nadohvat ruke o ivicu kreveta.

*

Upravo je pljuskao vodu iz umivaonika na lice kada ga je glasno kucanje nateralo da prekine s umivanjem i brišući se ubrusom pređe preko odaje do vrata. Posetilac je bio šerif, praćen trojicom čuvara reda, koji su dan ranije premlatili Harlija. Držali su revolvere uperene u zapadnjaka.

Videvši ga na vratima, jedan od siledžija, Dali, obrati se šerifu:

– Jesam li ti rekao, Bide? Ova prokleta guja od čoveka nije ni nameravala da poslušava tvoja naređenja i napusti grad. Prekršio je, dakle, zakon i tvoja je dužnost da ga za to kazniš.

– Nisam ničim prekršio zakon – odvrati Dok mirno i dalje se brišući ubrusom. Njegov ledeni pogled prelazio je polako po licima četvorice posetilaca.

– Prekršili ste zakon, mister, i tu nema sumnje – ponovi Dali. – A za to odgovarate šerifu... i nama.

– Jeste li vi šerifov zamenik, mister? – upita ga Dok.

Dali žustro klimnu glavom:

– Dabome da jesam! Budući da sam častan i pošten građanin, šerif me je odredio za svog zamenika da mu pomažem u slučajevima kada dođe u sukob sa izgrednicima i skitnicama kao što ste vi. Vi u ovom gradu nemate šta da tražite, niste poželjni i zato ćemo vas silom proterati.

Zapadnjak u tom trenutku shvati koliko je dogovor s vlasnikom železnice bio koristan za njega. Zadovoljno je odmahnuo glavom. – Ja sam na neki način građanin ovog grada, mister. Isto toliko koliko i vi.

– Kako to? Šta sad izvodite? – procedi Dali preteći.

– Ja radim za mister Kroftera.

Siledžijino lice se smrklo: – Kako to, mister? – Koraknuo je bliže Holideju i pritisnuo mu cev revolvera u pleksus.

Zapadnjak obori pogled na revolver, a onda mu pogled kliznu duž Dalijeve ruke. Opazio je napete mišiće na njegovoj podlaktici i zaključio kako bi bilo opasno ako bi debeljuškastog šerifovog zamenika i dalje izazivao. No morao je ostati čvrst i nije bilo razloga da se priklanja pred silom. Pogledavši odvažno ostale, objasnio je:

– Od juče radim za mister Kroftera. Šerife, predlažem vam da ubuduće za svoje poslove angažujete bistrije ljude od ovih kukavica.

Triman i Rosko preteći zakoračiše napred s mržnjom na licu.

– Nikome ne dozvoljavam da me tako naziva, mister – procedi Rosko, odgurnuvši mršavog Trimena u stranu.

Bid Bredli kradomice pogleda duž hodnika i izusti:

– Stanite malo, momci! Može biti da je istina to što kaže.

– Nije važno da li je istina ili nije – promrmlja Dali. – Čuo si kako nas je nazvao. Neću dopustiti da me neka nalickana skitnica nekažnjeno vređa!

Njegov revolver odmakao se nekoliko santimetara i pritisak na zapadnjakov pleksus je popustio. Istovremeno Trimen je zamahnuo pesnicom s namerom da zapa-

dnjaku zada udarac u glavu. No Holidej se munjevito pomerio u stranu i levom rukom mašio se Dalijeovog uperenog pištolja. Dočepao je cev i skrenuo je u stranu baš kad je revolver opalio. Trimenov udarac je takođe promašio, a Holidejeva pesnica pogodila ga je tačno između očiju od čega se ovaj zateturio i naleteo na Roskoa iza njega, izbacivši ga iz ravnoteže. U magnovenju Dok je zadao još oštar kratak aperkat Daliju u bradu, a onda mu iz ruke oteo revolver. Odbacivši siledžijin revolver levicom na pod, sa dva dobro plasirana udarca oborio ga je na kolena, skoro nevidelog od krvi koja mu je potekla iz povredene arkade i naprsline na obrazu. Sklanjajući se od Dalija, šerif Bredli je zapeo za njegovu nogu i zamalo nije pao. Holidej snažno povuče Dalija na noge i tresnu ga o zid hodnika. – Nikada više nemoj potezati revolver na mene – doviknuo mu je – ako nisi rešio da me ubiješ!

Rekavši to, Dok se okrenu prema ostalima. Rosko ga je gledao s mržnjom, ali je ruke zadržao dalje od oružja. Trimen se polako uspravio i protresao glavom da bi se osvestio. U tom trenutku, trčeći uz stepenice, pojaviše se Artur Krofter i portir pansiona. Krofter uđe u sobu i zastade kraj vrata.

– Jeste li vi primili u službu ovog gospodina, Kroftere? – upita ga šerif.

– Jesam.

– Ali ja sam mu naredio da napusti grad – nastavi Bredli nešto čvršćim glasom, pokušavajući da vlada nastalom situacijom. Svim silama se trudio da povрати svoj autoritet u očima one trojice nasilnika, koje je izgubio svojom kolebljivošću.

– Vi ste mu rekli da napusti grad zbog toga, Bredli, što nije imao nikakvo zaposlenje i to je u skladu sa zakonima ovog grada. Ali sada stvari stoje drugačije. Gospodin Torp je našao zaposlenje i ja mogu da garantujem za njega.

Bredli promrmlja kletvu u bradu. Dok, koji je u međuvremenu pripasao opasač s revolverima, počeo da objašnjava Krofteru šta se dogodilo:

– Ovi ljudi su došli i počeli da lupaju na vrata. Kada sam im otvorio, počeli su pretiti da će me silom oterati iz grada. Ova debela budala, Dali, čak je potegao revolver i uperio ga u mene. Sumnjam da će mu to ubuduće pasti na pamet, jer sam ga uverio da mi se takvi postupci ne sviđaju.

Krofter je ozbiljno pogledao Dalija, a onda Trimena i Roskoa:

– Ja sam vam već ranije rekao da to što radite kao pomoćnici Sema Bredlija ne znači kako imate pravo da napadate ljude u ovom gradu! Red i zakon nisu vaš ćef i volja, to utuvite sebi u glavu! A sada mi se gubite s očiju! – Okrenuvši se šerifu, dodao je: – Trebalo bi da bolje birate svoje saradnike, šerife.

Dali je besno iskolačio oči i činilo se da je spreman da Krofteru nešto odbrusi, ali mu Bid Bredli reče:

– Biće najbolje da poslušáš ono što ti se kaže, Dali. To važi i za vas ostale. S obzirom na ovo što je gospodin Krofter rekao, ja protiv Torpa nemam ništa. On sada ima zaposlenje i slobodan je da ostane kao i svaki drugi građanin.

Mršteći se na zapadnjaka, Trimen prođe polako pored njega, dobacivši: – Nemojte smatrati da je ovim naš račun raščišćen, mister!

Holidej se pravio da ga nije čuo. Stajao je mirno blizu vrata i trljajući zglavke na pesnicama, gledao Dalija i Roskoa, koji su se udaljavali hodnikom. Pošto su šerif, Krofter i portir izišli iz sobe, on je zatvorio vrata i na brzinu navukao čistu košulju i vezao mašnu. Izlazeći iz sobe, sa sakoom prebačenim preko ruke, zaključao je vrata, dobacio ključ portiru i, navlačeći sako, obratio se Bredliju:

– Šerife, mislim da bi bilo pametno da vaše pomoćnike držite na oku. Inače bi građani mogli doći do zaključka da vaš način održavanja reda i mira u gradu nije prihvatljiv, a od toga pa do mišljenja da i vi niste poželjni kao šerif samo je jedan korak.

Očešavši se u prolazu o Bredlija, crvenog u licu od ljutine, pošao je hodnikom. Odlazeći čuo je kako Krofter nešto govori Bredliju, ali ga to nije zanimalo. Sišavši u hol i izišavši na ulicu sačekao je Kroftera, koji mu se uskoro pridružio.

– Kroz nekoliko meseci održaće se novi izbori za šerifa – rekao mu je Krofter. – Bredli će morati da se trgne ili mu se može desiti da ne bude izabran i pored podrške njegovog brata i ostalih mutivoda. Radiću svim silama na tome.

Holidej ne odgovori. Krofter ga je pažljivo pogledao, a onda, ne dobivši nikakvo objašnjenje za zapadnjakovo ćutanje, poveo ga je na drugu stranu ulice, prema železničkoj stanici. Kada su se približili vratima jedne male zgrade, Holidej oseti prijatan miris kafe, pomešan s mirisom pržene slanine.

– Najpre doručak, a onda ćemo preći na posao, mister Holideje – reče Krofter ulazeći. – Jasno, ako ste raspoloženi.

Ušavši u malu prostoriju, Dok ugleda Beti Entri pored okruglaste, trbušaste peći. Kosa joj je bila zategnuta u konjski rep. Imala je belu bluzu, zategnutu preko čvrstih podignutih grudi. Okrenula se i pošto se osmehnula Krofteru, pogled joj se zadržao na zapadnjaku. U tom pogledu Dok je otkrio prikrivenu brigu, čak i strahovanje, ali odmah zatim ona mu se stidljivo osmehnula i iz njenih očiju taj izraz iščeze. Zatim se vratila pripremanju doručka.

Krofter je privukao stolicu do jednog malog stola i seo.

– Uzmite i vi stolicu, mister Holideje. Pretpostavljam da još niste doručkovali. Beti i ja volimo da doručkujemo ovde pre nego što se grad probudi. To nam omogućava da priuštimo sebi ukusnu hranu, prijatno druženje i ugodan razgovor... Nema ničeg boljeg čime bi čovek mogao početi dan. Zar ne da je tako?

– Jeste – složi se Dok. S mesta gde je seдео mogao je da vidi Beti s profila i njenu siluetu ljupko zaobljenu, što je u njemu pokrenulo osećaj neuobičajen u njegovom svakodnevnom pustolovnom životu. Ovakvo ljupka, ženstvena i čvrsta, skladnih mada umanjenih proporcija, ostavljala je na njega utisak suptilne povezanosti sa svetom oko sebe i zato ga je činjenica da je ušla u romantičnu vezu sa šerifovim bratom ponovo iznenadila. Pokušao je to objasniti činjenicom da on Sema Bredlija uopšte ne poznaje i da možda nepravilno sudi o njemu samo na osnovu ponašanja njegovog brata i njegovih čuvara reda u salunu. Ali tada se ponovo priseti opakog osmeha na licu Sema Bredlija i činjenice

da je naredio da Harli bude divljački pretučen.

Jelo koje je Beti Entri pripremila bilo je izvrsno i moglo se uporediti s jelima u najboljim restoranima velikih gradova. Holidej već dugo nije doručkovao s takvim apetitom. Ustajući od stola, odneo je svoj prazan tanjir do sudopere pored peći. Glasno je izrazio pohvale jelu i Beti je blago porumenela i ponovo se stidljivo osmehnula. Sa izrazom zadovoljstva Krofter povede zapadnjaka u druge male odaje. Na šinama ispred stanice stajao je voz sastavljen od osam teretnih vagona i lokomotive, ali Dok na peronu nije zapazio nikakvu aktivnost.

– Malo kasnije, tokom jutra – objasnio mu je Krofter u grad će doći rančer Kasidi sa svojim kaubojima. Očekuje se da stignu sa oko sedam stotina grla goveda, koja treba da budu transportovana na pijacu u Jumi. Kada stignu, oni će stoku najpre zatvoriti u obore, a posle će utovariti toliko koliko u ove vagone može da stane. Utovar je njihova obaveza, ali ja bih voleo da ga i vi nadgledate i proverite broj ukrcanih grla. Ovo nije deo našeg sporazuma, ali ako ste spremni da se prihvatite te obaveze, to će vam biti plaćeno. Utovar će biti završen do posle podne, a lokotiva će nabiti paru za polazak do zalaska sunca. Ako se prihvatite i ovog posla, poći ćete u posebnom vagonu i nadgledati istovar na stanici u Jumi. S vama će poći i Ben Kasidi. Videćete da je on energičan, čvrst čovek, ali i oprezan... U svakom slučaju dobar i pošten kako se samo poželeti može. Samo vam skrećem pažnju da ga mnogo ne pritiskate ukoliko vam se nešto ne bude dopalo i da sve sprovodite

u dogovoru s njim. U tom slučaju garantujem vam da ćete se sprijateljiti još pre dolaska u Jumu.

– To je sada nešto novo. Koliko treba da traje taj put? – upitao je Dok.

– Pet dana, pod uslovom da ne bude nekog zadržavanja.

– Nemam ništa protiv da ovaj put pođem. Ovde nemam nekog naročitog posla i možda će biti dobro da ne izazivam previše šerifa svojim prisustvom. Prihvatam, ali u tom slučaju morao bih da spremim nešto stvari.

– U redu. Imate za to dovoljno vremena. Možete otići do vašeg pansiona i spremi šta vam treba, a ja ću ostati na stanici.

Holidej mu klimnu glavom u znak pozdrava i saglasnosti i udalji se glavnom ulicom. Ušavši u pansion, prošao je pored portira i posle nekoliko minuta vratio se s malom putnom torbicom, dobacivši radoznavalom portiru:

– Biću odsutan nekoliko dana, ali soba ostaje zauzeta.

– Mišter Torp nekuda putuje?

– Da.

– Možda je tako najbolje. Maločas su neki ljudi njuškali oko pansiona kao da ih nešto jako interesuje.

– Da li ih poznajete? – upita Dok.

Stari portir baci pogled niz sporednu prema glavnoj ulici.

– Svako u ovom gradu poznaje Tjuba Dalija, Džeja Trimena i Hala Roskoa.

Holidej oseti kako mu se stomak grči.

– Hvala – reče portiru i odmerenim korakom iziđe iz pansiona. Na trenutak pomisli kako bi možda bilo mudrije da ode iz ovog grada. Stigavši do glavne ulice, osvrnuo se oko sebe, ali nigde nije bilo ni tra-

ga od te trojke. Možda će se ohladiti posle jutrošnje lekcije, ali to nije bilo sigurno.

Prošao je pored Krofterove kuće. Ona je u srazmerama ovog grada bila pre palata nego obična kuća. Bila je okružena prostanim verandama, a samo zdanje izgledalo je tako veliko da u njemu mora biti tuce spavaćih soba. Zgrada je bila obojena u belo i činilo se da je u njoj lepo hladovito. Nemajući mnogo vremena da razmišlja dalje o toj kući i društvenom položaju njenog vlasnika, Dok se uputi prema stanici i stiže tamo, a da uz put nije sreo ni jednu osobu. Zatekao je Kroftera kako ga očekuje u blizini teretnih vagona. Mahnuvši rukom zapadnjaku, vlasnik železnice se pope uz gvozdene stepenice i povuče u stranu ogromna klizajuća vrata. Ušavši za njim u unutrašnjost vagona, zapadnjak opazi da je on preuređen u prilično udobnu odaju za stanovanje. U njemu se nalazio pisaći sto, stolica i u jednom uglu čelična kasa, a na drugoj strani ležaj, veći sto i stolice, kao i drugi nameštaj potreban za svakodnevni život. Krofter pogleda zapadnjaka sa izrazom samozadovoljstva:

– Kada budemo počeli s transportovanjem novca, istovremeno ćemo u suprotnom pravcu voziti zlatnu i srebrnu rudu. Vaša će dužnost biti da ostanete u ovom vagonu od početka do kraja putovanja. Vagon će biti zaključan sve dok ne stignete na odredište. No, pošto ste prihvatili da putujete s tovarom stoke, odlučio sam da ovaj vagon priključim uz kompoziciju kako biste udobnije putovali. Kako vam se čini?

– Izgleda solidno i zamišljeno i izvedeno – odgovori Dok. Prošetao je po vagonu na čijem se podu nalazio i lep tepih i pogledom obuhvatio sve što se u njemu nalazilo.

Odjednom, ponet nekim impulsom požele da nekud krene, da nešto preduzme. – Kada sve ovo vidim – dodao je – nije mi ni malo žao što sam prihvatio vaš predlog. U ovom vagonu biće mi čak udobnije nego u pansionu.

Krofter zadovoljno protrlja ruke.

– Ovo je samo početak velikog poduhvata, mister Holideje. Očekujem da će se posao razviti i da ćemo kroz godinu ili dve sav novac iz ove pokrajine transportovati vozom. A sada ne bi bilo loše da pređete preko kod mis Entri, koja će vas upoznati sa onim što je do sada učinjeno i šta još treba učiniti. Pretpostavljam da vas to može zanimati. Kada Kasidi dođe sa svojim stadom, ja ću vas pozvati.

Krofter siđe na peron i udalji se svojim poslom. Holidej je sledio njegov primer, prešao preko perona do male poslovnice i pokucao na vrata. Glas Beti Entri pozvaga da uđe. Sedela je za pisaćim stolom i kada je Dok ušao rasejano ga je pogledala.

– Mister Krofter mi je rekao da vas upoznam s osnovnim elementima našeg poslovanja, mister Torpe, mada nema mnogo šta novo da naučite. Sve je dosta jednostavno mada je uvek potrebno ispisati puno papira i popuniti mnoštvo raznih obrazaca. Mister Krofter je čovek koji voli preciznost i tačnost. Ako to čovek ima na umu, onda je pravo zadovoljstvo raditi s njim.

– Ne zanima me mnogo vaš posao, mis Entri – odgovori Dok – ali kad sam već tu, nije loše da nešto o tome i saznam. A mister Krofter, naš zajednički poslodavac, ostavio je na mene utisak poštenog čoveka, što je za mene dovoljno.

Beti ga odmeri pogledom:

– Jeste li ikada radili kancelarijski posao, mister Torpe?

– Vrlo malo, mis Entri, ali ja ću i inače najveći deo vremena provesti u pokretu, zar ne?

– Oh, to je tačno. Ali da li vam je mister Krofter pomenuo da se od vas očekuje da od lica s kojima budete u poslovnom kontaktu pribavljate neku vrstu pismenih priznanica i potvrda? Je li vam pomenuo da ćete pratiti novčane pošiljke za rudnik?

– Da, rekao mi je.

Beti uzdahnu:

– Mislim da je to greška s njegove strane, mister Torpe. Železnica i ovako pravi vrlo dobre poslove i za proteklih šest meseci mi uopšte nismo imali nikakvih neprilika. Ali kada mister Krofter bude počeo da transportuje gotov novac, to će biti nešto drugo. Bojim se da tada neće sve ići bez potresa i da ćemo imati dosta neprilika.

– Sve mora da se razvija, pa to pravilo važi i za biznis. Mister Krofter to vrlo dobro zna i zato je prihvatio taj transport novca – objasni joj zapadnjak. Uzeo je sa stola jednu knjigu i počeo da prevrće listove, iako ga upisane količine robe i cene nisu mnogo interesovale. Zavalio se u stolicu, ispružio noge i zagledao se u mladu ženu. – Kako je Harli? – upita je konačno.

Naglo se namrštila. Nekoliko minuta je ćutala, a onda rekla:

– S njim će biti sve u redu.

– Je li otišao iz grada?

Beti odmahnu glavom i zrak svetlosti blesnuo je na njenoj svetloplavoj kosi. – Ne znam. Doktor je rekao da bi trebalo da ostane preko noći ali Tom je tvrdoglav.

– To je tačno – složio se Holidej. – Neko ko je razumniji otišao bi još sinoć.

Beti je počela preturati po papirima, očigledno ne znajući šta bi s rukama. Oborila je pogled i rumenilo joj je obojilo obraze. Onda se spolja začula galama i ona se ispravi na stolici. Oči joj se raširiše kao da sluti neku iznenadnu opasnost.

Trenutak kasnije u kancelariju je ušao pretučeni Tom Harli. Jedna ruka mu je ležala u povezu na grudima, a druga mu je mlitavo visila pored tela. Zglavci na pesnicama bili su mu pokriveni flasterima i mrljama podlivene krvi, a lice mu je predstavljalo šaru tamnih podliva, modrica i posekotina, premazanih nekom lekovitom mašću. Zastao je kraj vrata, zagledao se u Beti, ali nije rekao ništa.

Zapadnjak se okrete u stolici i učtivo klimnu Harliju glavom. Harli se namršti i reče:

– Mislio sam da ste vi samo u prolazu, mister Torpe. Čuo sam da vam je posle onog incidenta, kada ste mi pritekli u pomoć, naređeno da napustite grad.

– To je tačno.

– I? – upita Harli.

– Ja na to nisam obraćao pažnju. – Dok opazi kako mladićevim očima blesnu iskra zadovoljstva. Još mu je uvek ostalo dosta borbenosti, zaključni zapadnjak.

– Drago mi je da ste ostali, tako da mogu da vam zahvalim, mister Torpe. Maločas sam video starog Kroftera i on mi je rekao da ste ovde. Nije mi pomenuo da ćete trajno ostati u gradu, niti mi je rekao da poznajete Beti.

– Upravo sam je upoznao, Harli. A na zahvaljivanje zaboravite. To nije važno.

– Ne, neću da zaboravim. Ja nemam mnogo prijatelja u ovom gradu, možda samo dvojicu ili trojicu. A i nisam imao mnogo vremena da pravim poznanstva i razvijam prijateljstva pored toliko drugih poslova i briga. Ali ja imam mali ranč pored puta za Jumu. Ne možete proći a da ga ne primetite, jer je to najmanji i najsiromašniji ranč u tom kraju. No ako vam u ovom gradu ponekad postane dosadno, kod mene ste dobrodošli u svako doba. Dočekaću vas i ugostiti kako najbolje mogu.

Beti je sve vreme bila zadubljena u neke papire, očigledno s namerom da na Harlija ne obraća pažnju, što je u njemu izazvalo negodovanje.

– Što se tiče tebe, Beti – obratio joj se – ponovo ti kažem da neću dići ruke ni od mog ranča ni od tebe. Bredli nije dobar čovek. On je slatkorečivi lažov. Može biti da je pun para koje ja nemam, ali neću sedeti skrštenih ruku i gledati te kako se prepustaš tipu kakav je on. Ako hoće da me skinu s vrata, moraće da me ubiju. Drugačije neće ići.

Beti pogleda zapadnjaka. Izgledala je kao da je na rubu suza. Drhtavim glasom obratila se svom bivšem momku:

– Tome, među nama je sve završeno. Ja ostajem u gradu. Nikada više neću da živim van grada i da se gušim u prašini, vrućini i rojevima muva. Molim te da to razumeš.

– Ne, Beti... neću čak ni pokušati da tako nešto razumem. Ti to sve radiš zbog Bredlijevog novca, zar ne? Reci mi!

Devojka odmahnu glavom:

– To se tebe više ne tiče, Tome. A sada idi... imam posla koji moram da obavim.

– Neka posao ide dođavola! – Harli kroči korak dublje u odaju. – Došao sam ova-mo da...

– Samo polako, mister – umeša se sada Holidej mirno, ali autoritativnim glasom koji natera Harlija da zastane. Onda Dok dodade: – Mis Entri je rekla šta je imala da kaže, a vi ste rekli šta ste želeli da kažete. Pustite da se na tome sada završi.

– Šta se, dođavola, vi tu mešate? – graknuo je Harli. – To što ste mi pomagali u kritičnom trenutku ne znači...

Zapadnjak ga ponovo preseče: – Ja takođe radim za železničko preduzeće, Harli. To znači da ne moram da trpim ljude koji viču i maltretiraju službenike železnice. Idite, dakle, sada i smatraću kao da ništa nije bilo.

Harli se namrštio na zapdnjaka, ali kada je Beti ustala, okrenula im leđa i zagledala se kroz prozor, on nervozno trže ranjenu ruku u povezu.

– Pa dobro – pokori se – ako je tako kako izgleda da jeste, onda sam ja pogrešio, Torpe. Ali ja ću se vratiti, Beti, videćeš! Kad prođe nekoliko sedmica biću potpuno zdrav i sledeći put Bredli i njegove hulje neće moći da me srede kao što su sada učinili. Tada neću biti ni pijan. – Okrenuo se Holideju i nastavio: – Moja ponuda još uvek stoji. Po vašem izgledu, Torpe, vi niste čovek koji treba da se bavi kancelarijskim poslom. Vi ste čovek drugačijeg kova. Pa, ako se poželite čistog vazduha, samo me potražite!

Dok ne odgovori i Harli izađe iz kancelarije. Kada je bat koraka na peronu utihnuo, Beti se okrete. Oči su joj bile vlažne. Grizući donju usnu, prošla je pored Holideja i izašla na sporedna vrata. On ostade u

kancelariji. Razgledao je još nekoliko poslovnih knjiga da bi upoznao Krofterov sistem poslovanja. Shvatio je da je železnički transport strašno dosadan, ali se nadao da će novčane pošiljke učiniti posao bar malo zanimljivijim. Zatvorio je knjige, izišao na peron i ugledao Sema Bredlija, koji se krupnim koracima približavao. Došavši do zapadnjaka, zastao je i nekoliko trenutaka ga netremice gledao pre nego što je slab osmejak zaigrao na njegovom mesnatom licu.

– Čuo sam da ostajete u gradu, Torpe. Holidej klimnu glavom.

– U redu, to mene ni u kom slučaju ne tangira. Što se tiče onog jučerašnjeg incidenta s mojim ljudima, kao i jutrošnjeg događaja, mislim da bi za nas obojicu bilo najbolje ako bismo sve to zaboravili. Ponekad moji ljudi suviše brzopleto krenu na nekoga za koga pomisle kako im ide na živce. Ali ja sam baš maločas razgovarao s njima, a razgovarao je i moj brat, šerif. Mogu vam garantovati da vas oni više neće uznemiravati.

– Fino – odvrati Dok. Naslonio se na dovratak i iz džepa izvadio svoju pozlaćenu tabakeru za cigare. Pipajući ih birao je koju će uzeti, osećajući da ga Bredli zainteresovano posmatra. Verovatno se divio finom predmetu u Holidejevoj ruci i pitao se otkud jedan pustolov i čovek bez porekla ima takvu skupocenu stvar. Dok najzad odabra cigaru i zapali je, a Bredli pođe prema vratima poslovnice.

– Idem da pozdravim Beti – rekao je.

No Holidej se nije pomerio da ga propusti. Naprotiv. Malo se ispravio i povukao dubok dim. Sve vreme njegov pogled bio je ukršten s Bredlijevim.

– Nije trenutno tu – objasni vlasniku saluna.

– Gde bi onda mogla biti? Uvek je tu u ovo doba dana. Nekoliko puta sam svraćao na šoljicu kafe i razgovor. Čudno da je sada nema.

Zapadnjak slegnu ramenima:

– Izišla je pre nekoliko minuta. Nisam je pitao kuda ide.

Bredli se osvrnuo oko sebe, očigledno sumnjajući u Dokovu izjavu. Zatim se nagnuo napred i provirio u praznu kancelariju.

Zadovoljan onim što je video, rekao je:

– Dobro. Recite joj da sam dolazio. Verujem da je uznemirena zbog sinoćnjeg incidenta s mojim ljudima kao i jutrošnjeg događaja, ali ću joj kasnije objasniti šta se zbilo. Do viđenja, mister Torpe.

– Takođe.

Bredli ga u nedoumici pogleda. Slegnuvši ramenima, okrenuo se i pošao svojim putem. Zapadnjak ču kako su se u tom trenutku zadnja vrata otvorila i ponovo zatvorila, a zatim i šum Betinih koraka. Devojka je nemirno šetala tamo–amo po odaji. Ne želeći da je ometa u njenim razmišljanjima, laganim korakom uputio se do kraja perona. Onda ugleda Tjuba Dalija kako preko ulice gega u susret Semu Bredliju i još pre nego što je stigao do njega, doviknuo je:

– Seme, požuri preko do saluna! Neko je podmetnuo požar!

Bredli je iz mesta pojurio kao mahnit. Sa zapaljenom cigarom u ruci i zapadnjak se uputio prema salunu, idući za gomilom uzbuđenih građana.

*

Podmetnuti požar nije bio je vredan Dokovog truda da dođe do saluna, a još manje uzbuđenja koje je zahvatilo dobar deo grada. U stvari, zapalilo se samo nekoliko sanduka viskija, koji su se zatekli pored zadnjih vrata. Oko nagorelih sanduka bilo je nekoliko naramaka izgorele slame. Mako da je pokušao da zapali salun, ako je neko uopšte pokušao da podmetne požar, napravio je to vrlo nevešto.

Glumeći zabunu i uzbuđenje, Bredli se izderao na Dalija:

– Jesi li video ko je to učinio?

– Naravno da jesam, Seme. Ali nisam mogao ništa da učinim da ga u tome sprečim. Već je bio prošao pored sudnice i jahao je punom brzinom pre nego što sam mogao išta da preduzmem. Bio je to Tom Harli.

Bredli je preleteo pogledom po okupljenoj gomili. Do tada su pristigli Trimen i Rosko i odmah se bacili na uklanjanje zapaljenih sanduka. Drugi građani doneli su kofe s vodom i izručili je na vrata i okolinu drvenariju tako da se plamen uz šištanje pare ugasio i od sveg uzbuđenja ostao je samo dim.

Zapadnjak je stajao po strani, osluškujući komentare očevidaca. Činilo se da niko nije suviše izražavao neprijateljstvo prema Tomu Harliju, iz čega se mogao izvući zaključak kako je Sem Bredli toliko moćan da grad očekuje kako će on biti u stanju da se sam pobrine za svoju bezbednost i kažnjavanje krivca. A možda je i nepravilno premlaćivanje Toma Harlija pokrenulo masu građana protiv Bredlija i njegovih siledžija.

– Ako on ovako nastavi, ja ću morati da ga onemogućim i to zauvek – rekao je Sem Bredli, obraćajući se okupljenoj gomili. – Ne znam zbog čega bi se od mene očekivalo da budem trpeljiv prema usijanim glavama koje od sebe sve vreme prave budale.

– Samo kaži i on te više neće uznemiravati, Seme – dobaci Trimen.

Dali klimnu glavom u znak da se slaže. Samo je Rosko ostao uzdržan, mada je Dok bio uveren kako će, ako dođe do potere za Harlijem i on poći za ostalima.

No Bredli ničim nije nagovestio kako je spreman na odmazdu za požar. Umesto toga, rekao je:

– Ne, Džeje, nije nam pričinio takvu štetu da mu treba uzvratiti. Neka ga, neka ide! Ali ako ponovo dođe i pokuša da nam zada muke, ščepaćemo ga.

Većina okupljenih sada se razišla. Ugleđavši zapadnjaka, vlasnik saluna se uputi ka njemu:

– Dakle, mister Torpe, sad možete da vidite kakvom ste suludom čoveku pomogli prošle večeri. On nije bio zadovoljan time što mi je javno pljunuo u lice i nazvao me svakojakim imenima. Pretpostavljam da vam je sada žao što ste pomogli takvoj ništariji?

Opazivši kako ga Dali i Trimen pažljivo posmatraju, Dok bez dvoumljenja odvrati:

– Ne, Bredli, ne žalim zbog onoga što sam učinio. U stvari, ponovo bih učinio isto.

– Ne mislite to valjda ozbiljno, mister Torpe?

– Razume se da mislim.

Bredli zavrte glavom:

– Neka vam bude, mister, ali zaista vas ne razumem. No nije važno! Vaši postupci me neće uzdrmati. Ako pokušate da mi prkosite i radite protiv mene, ja ću se s vama obračunati isto kao s Harlijem ili svakim drugim ko bi pokušao da mi stane na put. A što se tiče vašeg zaposlenja i zajedničkog rada sa mis Entri, nemojte da vam na pamet padnu neke sulude ideje u vezi sa njom! Ona je već zauzeta, to imajte na umu!

– A za koga je zauzeta, Bredli? Za vas ili za Harlija?

Bredlijevo lice postade ledeno:

– Đavo neka nosi Harlija, Torpe. Nemojte mi ga više pominjati! U ovom gradu on ne vredi ni prebijene pare! A vama preporučujem: ne zabadajte nos u ono što vas se ne tiče i pazite kako se ponašate!

Holidej se osmehnu Daliju koji se na rastojanju od nekoliko metara premeštao s noge na nogu i trljao nervozno ruke kao da ga muči svrab. Usne su mu se jedva primetno iskrivile od besa. Ali pre nego što je atmosfera dostigla granicu usijanja iza koje bi moglo doći opet do ozbiljnog sukoba, zapadnjak se okrenu i udalji se.

Dok je prelazio ulicu prema železničkoj stanici, ugledao je na prilazima gradu veliki oblak prašine. S olakšanjem pomisli kako Kasidi i njegovi stižu u grad. Smatrao je da će to skrenuti tok događaja u drugom pravcu.

U kancelariji ga je dočekala uznemirena Beti. – Kakva je to gužva bila? – upitala je. – Nije valjda opet Tom...

Dok sleže ramenima. – Neko je potpalio vatru iza saluna. Dali tvrdi da je prepoznao Toma Harlija kad je odjahao iz grada.

Devojka duboko uzdahnu. – Ludak – promrmrljala je.

– Zar ne može da shvati da mu takvi postupci neće doneti ništa dobro?

– Zaljubljen čovek je čudna zverka – prijeti Dok.

– Poznavao sam ljude koji su mnoge besane noći proveli sanjareći o ženama koje žele i koje ne mogu dobiti.

– Zaljubljen? – U Betinom glasu osećalo se iznenađenje. – O tome nema ni govora. Nikada nije ni bilo. Tom i ja smo oduvek bili samo dobri prijatelji, mada smo se donekle nadali zajedničkoj budućnosti. Ali brzo sam shvatila da život s Tomom nije ono što ja želim. Imala sam dovoljno težak život s mojim ocem kod koga sam radila od jutra do mraka a da za to vreme nisam ni sa kim izmenila čak ni osmeh, jer smo svi bili toliko umorni da nam nije bilo do toga. U takvom životu ni za koga od nas nije bilo topline. Tom Harli me podseća na takav život: seriju neuspeha pod žarkim suncem. On je, mister Torpe, oličenje promašenosti i od njega nikada ništa veliko neće biti.

– A šta vi to želite, mis Entri?

Neodređeno je zavrtila glavom i na licu joj se ukazala nedoumica.

– Zaista ne znam, mister Torpe, ali sigurna sam da to nije život na farmi ili ranču, uz neprekidne molitve za kišu koja nikada neće pasti i nadama za dobru žetvu koja se nikada neće požnjeti. Ovde u gradu ja imam posao i srećna sam što ga radim.

– A šta osećate prema Bredliju?

– Zar se to vas tiče? – prasnu devojka.

Holidej se osmehnu krajičkom usana.

– Možda ne, mis Entri, sem ukoliko Bredli ne polaže neko pravo na vas i ukoliko

mi zbog toga ne bude pravio neprilike. Ja sam usamljenik koji nikome ne smeta i nameravam takav i da ostanem. Neka me ljudi samo puste na miru i ja ću zauzvrat ceo svet pustiti da živi kako hoće.

Uputio se vratima. Tutanj krda koje se približavalo postao je jači. Dok je video kad je Krofter izašao iz jedne zgrade blizu saluna i prešao preko ulice do korala za stoku. Dok pođe da mu se pridruži. Kada je stigao do ograđenog prostora, Krofter je, očiju užarenih od oduševljenja zbog izgleda na dobar posao, već bio otvorio velike dvokrilne vratnice. U ruci je držao komad starog ubrusa kojim je nameravao da pokrije usta i nos i videvši zapadnjaka, obrati mu se:

– Nije trebalo da dolazite ovamo. Kasidijevi ljudi su vrlo vešti i za tren oka će naterati celo krdo ovamo. Od toga će se dići takav oblak prašine da se posle pola časa nećemo raspoznati.

Holidej ga poslušao. Zašto da se pita i radi ono za šta nije plaćen? Tek što je zašao u ulicu koja vodi ka centru grada, oblak prašine nadvio se i skoro ga zaslepeo. Kauboji su terali brojna goveda tako vešto i ležerno da su zaista posle pola časa sva grla bila u ograđenom prostoru.

Zapadnjak ponovo potraži Kroftera. Našao ga je naslonjenog na ogradu korala s jednim koščatim, skoro ćelavim čovekom u kasnim pedesetim godinama. Odmah je zaključio da je taj čovek crvenog lica i još crvenije cele bez sumnje rančer Kasidi. Krofter ih je upoznao i Ben Kasidi samo nešto progunda i ne obraćajući više pažnju na Doka, ponovo se obrati Krofteru:

– Od sada sve je u tvojim rukama. Znaš da ne želim da mi ijedno grlo bude ugnja-

vljeno ili izgaženo. Ako nemaš dovoljno prostora u tim vagonima napravi dve ture za istu cenu, kao što smo se već dogovorili. U redu?

– Bene – osmehnu se vlasnik železnice – radim s tobom već skoro deset godina i činjenica je da nikada nisi imao razloga da me optužiš za nebrigu prema tvojoj stoci, je li tako?

– Postaraj se da ovo ne bude prvi put – promumla Kasidi i naredi svojim ljudima da nameste rampe za utovar. Kada je to bilo završeno, povikao je na kauboje da ne gube vreme i da počnu sa utovarom stoke.

Za manje od jednog časa svi vagoni bili su nakrcani i Kasidi otpoče pregled. Kada je, uz obavezno gundanje i mumlanje, to obavio, rančer pozva svog nadzornika Holi Džonsa i dade mu jednu debelu kovertu.

– Isplati ljude, Holi. To će im svakako trajati pet dana dok se ja ne vratim.

Džons je uzeo kovertu i žurno se udaljio. Kauboji, koji su u međuvremenu rasedla li konje, odmah su ga okružili, željni zadovoljstva koja su ih čekala u Bredlijevom salunu. Krofter pozva Holideja i oni se zajedno sa Benom Kasidijem uputiše prema salunu idući za grupom goniča koji su radosno klicali. Gužva u salunu bila je već velika kada su oni stigli, ali ni Kasidiju ni Krofteru to izgleda nije smetalo.

Od velike galame Dok jedva da je čuo kada je vlasnik železnice rekao rančeru:

– Mister Torp će me predstavljati u Jumi, Bene. Videćeš da je sposoban i pouzdan čovek i da brzo shvata sve što se od njega traži.

– Šta je on? Varošanin sa Istoka? – Rančer ni ovlašnim pogledom nije pokazivao da primećuje zapadnjakovo prisustvo. Pri-

hvatio je dupli viski, koji mu je barmen nasuo i iskapio ga jednim zabacivanjem glave. Onda je odsečnim pokretom ruke zvučno vratio čašu na glatku ploču šanka i barmen pohita da mu ponovo natoči.

– Nešto sam te pitao, Kroftere – reče Kasidi. – Je li Torp neki mekušac sa Istoka? Vidim da je pomalo kicoš.

– Pustiću te da sam zaključiš kakav je on čovek, Bene, ali ja lično ne sumnjam da je on čovek kakvog sam godinama priželjkivao da imam pored sebe.

Kasidi nešto progunda i tek tada udostoji pogledom zapadnjaka. Namrgođeno ga je odmerio od glave do pete, a onda šmrknuo kroz nos.

Holidej ispi dva brendija s njima, a onda ode da proveri jesu li mu stvari smeštene u vagon i da li će u zoru, kada voz pođe, imati u svom apartmanu sve što mu je potrebno.

*

Mada je dosta slušao o Jumi, taj grad je za Doka predstavljao razočarenje. Očekivao je on metež i uzbuđenje kao i u mnogim drugim gradovima u kojima se prodavala stoka, koje je ranije viđao, ali je konstatovao kako je Juma grad pun prašine i ljudi koje je interesovalo jedino da čuju uslove i cenu za Kasidijeva goveda. Dok je bio ostavljen sa strane da proceduru prodaje posmatra izdalje, sa ograde koralu, gde mu je Kasidi preporučio da ostane, kako mu ne bi smetao. Njemu je to sasvim odgovaralo. Prodaja celog krda trajala je samo nekoliko časova. Kada je Kasidi imao svoj novac u džepu, vratio se do voza i porazgovarao sa mašinovođom.

Posle nekoliko minuta lokomotiva je ponovo počela brektati i izbacivati paru i zapadnjak, koji za sve vreme dvodnevnog putovanja do Jume nije s Kasidijem progovorio više od dve reči, smesti se u svoj vagon, nasuprot rančera tmurnoga lica, spreman da provede još dva dana u krajnjem dosadivanju.

Malo kasnije voz je krenuo prem Twin Piksu. Dok olabavi mašnu, otkopča dugme na košulji i izu čizme. U vagonu je bilo dosta toplo, jer su oboja bočna vrata bila zatvorena, pa je ustao i otvorio malo vrata, koja su vodila prema sledećem vagonu. Istog trenutka svež vazduh jurnu unutra i rančer zabrunda:

– Zatvorite to, Torpe.

Holidej zastade pored otvorenih vrata i radoznalo ga pogleda:

– Zar toliko volite zaparu?

– Volim ono što imam u džepu, mister Torpe, i cilj mi je da to sačuvam. Neću dozvoliti da me iznenadi neki lupež spreman da za šaku dolara reskira glavu.

– Ja sam ovde da se za to postaram, mister Kasidi, a u međuvremenu neću dopustiti da se skuvam.

– Kuvali se vi ili ne, zatvorite vrata.

Zapadnjaku je bilo teško da poveruje kako se Kasidi boji da će biti opljačkan. Koliko ga je uspeo upoznati za ta dva dana boravka u prinudnoj zajednici, rančer nije na njega ostavio utisak čoveka koji nije u stanju da se brine o sebi. Ali pošto nije želeo svađu, pritvorio je vrata i osigurao ih unutrašnjim lancem tako da niko nije mogao ući, a prorez je ipak dopuštao izvesno strujanje vazduha. Zatim je seo na svoj ležaj nasuprot Kasidiju.

– Jeste li ikada bili opljačkan? – upitao ga je.

– Uvek je moguće da se to čoveku desi prvi put, mister. Neću da rizikujem.

– Voz se brzo kreće.

– Da, za sada. Ali par milja odavde počinje uzbrdica i voz će usporiti. Svi u Twin Piksu znaju da ja brzo rasprodam svoju stoku jer su moja goveda najbolja u celom kraju. Može otud nekom lupežu i nekolicini njegovih pajtaša pasti na pamet da se domognu moga novca. A ja ga nisam lako stekao i neću da ga izgubim.

Dok se počesa po bradi. Putovanje u Jumu donelo mu je samo dosadivanje i dva dana prljavštine. Rešio je da Krofteru skrene pažnju kako će ubuduće ići vozom samo kada se bude prevozio novac.

Kasidi je zatvorio oči i ubrzo je zahrkao. Voz je malo usporio na usponu i posle izvesnog vremena ponovo povećao brzinu. Tek tada se Kasidi probudio, ustao i prišao vratima. Otvorivši ih širom, pustio je svež noćni vazduh da prodre u vagon. Dok ga je ćutke posmatrao sve dok se ovaj nije vratio na svoje sedište pokraj zida, a onda ga upitao:

– Zašto ste sada promenili odluku?

– Nisam je promenio, Torpe. Od početka sam hteo da najpre prodemo pored Hobl Krika i tek onda otvorim vrata. Kad biste poznavali ovaj predeo, znali biste zašto. No svejedno. Samo vi mirno sedite. Ionako ne želim da vas upoznam niti da saznam nešto više o vama.

Holidej je već zaustio da kaže kako mu takav odnos sasvim odgovara kada je voz ponovo usporio i na kraju uz škripu i drmanje potpuno stao. Zapadnjak sko-či, pride otvorenim vratima, iziđe i nagnu se

preko ograde platforme, a onda je i Kasidi izišao i stao iza njega. Holidej je u rukama držao koltove i pogledom pretraživao tamu. Onda se s početka kompozicije začuo glas mašinovođe:

– Neka goveda su na pruzi, Torpe. Ima ih oko stotinu. Treba ih oterati.

Zapadnjak skoči na zemlju i obrati se Kasidiju:

– Vi ostanite gde ste. Ne želim da se muvate napolju.

– Niko mi neće naređivati šta da radim, Torpe!

– Uradite šta vam kažem, Kasidi – prasnju Dok. – Ostanite gde ste ukoliko ne želite da se u ovoj pomrčini izgubite ili da vas zamenim za nekog lopova, pa da pripucam!

Rekavši to, krenuo je napred i blizu lokomotive sreo se sa Alom Stouksom, mašinovođom. Zajedno su otišli do čela kompozicije i ugledali krdo goveda koje je još uvek polako prelazilo prugu. Koliko je Holidej mogao da vidi, iza krda nije bilo nikoga. Stoka je išla sama. Ispalio je dva hica u vazduh i krdo se dalo u trk. Za dva minuta šine su bile čiste i Dok reče mašinovođi da krene. Pošao je nazad ka svom vagonu i tamo zatekao Kasidiju pored voza s revolverom u ruci, smrknutog i ljutog. Ne obraćajući pažnju na njega, Dok se pope u vagon. Kasidi je sledio njegov primer. Holidej zatvori vrata i ode do sredine vagona gde je po Krofterovom uputstvu, odmah pored glavnih vrata bio izrezan mali prozor, zaštićen čvrstim rešetkama. Kroz njega je Dok sada posmatrao predeo koji je promicao pored voza koji se sve više zahuktavao. Možda je stoka jednostavno zalutala i slučajno prešla preko pruge, ali

on nije bio spreman da to prihvati kao čistu slučajnost.

Kasidi je sedeo i prazno zurio u njega. Prošao je ceo sat pre nego što je rančer ustao i počeo da šeta tamo–amo po vagonu. Onda se okrenuo prema zapadnjaku i rekao:

– Kako mi se čini, ni vi ne volite nepotrebna iznenađenja, je li tako, mister Torpe?

– Nastojim da to izbegnem.

Kasidi klimnu glavom u znak da se s takvim nazorom slaže.

– Mašinovođa Stouks takođe ne veruje skoro nikome i sa sobom ne uzima nikoga. Otkud to da vas je pozvao istog trenutka kada je nastupilo nešto neočekivano zbog čega se on zabrinuo? Za čoveka njegovog kova to je neuobičajeno.

– Možda je postupio po uputstvima.

Rančer odmahnu glavom.

– Stouks ne prima ničije savete, niti sluša nečija uputstva, čak ni Krofterova. Šta on to o vama zna, a da ja ne znam?

Zapadnjak slegnu ramenima i oćuta. I sam se tog trenutka zapitao nije li Krofter možda poverio tajnu njegovog imena i svom mašinovođi, ali posle kratkog dvoumljenja odbacio je takvu pretpostavku. Krofter je bio suviše fer da bi načinio takvu grešku prema svom saradniku.

Kasidi ga je tmurno posmatrao, a onda ponovo seo. Ispruživši noge, navukao je šešir na čelo i zaklonio oči. Dok je već pomislio kako je rančer spreman da zaspi kad začu njegov glas:

– Dobili ste prvu rundu u meču sa mnom, Torpe, ali nemojte slučajno da poverujete kako ću poslušati bilo vas, bilo

koga drugog. Ja radim samo ono što sam smatram probitačnim i mudrim.

– Dok sam ja zadužen za bezbednost ovog voza, mister – odgovori Holidej – ja ću kontrolisati sve i svakoga! Ponašajte se u skladu s tim i među nama neće biti nikakvih nesporazuma. – Rekavši to, zavalio se na svom ležaju, opustio se i zatvorio oči. Trebalo je izdržati još ceo jedan dan i polovinu noći u ovom vagonu pre nego što po redu vožnje stignu u Twin Piks. Onda će s Krofterom precizirati pojedinosti u svom poslu za koje smatra da mu ne odgovaraju.

Posle nekoliko minuta je zaspao. Spavao je zdravim snom sve dok rani jutarnji sunčevi zraci nisu zasijali kroz rešetke na prozoru. Ustavši, otkrio je da je Kasidi već pripremio kafu na malom rešou na špi-ritus. Prihvativši iz rančero-ve ruke lonče tople kafe, Dok taj užitak dopuni krckanjem tvrdog biskvita, namerno ne želeći da pokaže rančeru kako primećuje njegov ispitivački pogled. Prepustio je Kasidiju da započne razgovor.

– Ja silazim šest-sedam milja daleko od grada – reče ovaj. – Stouks zna gde je to. Tamo će me čekati konj i nekoliko mojih ljudi.

– Kako god hoćete – odgovori Dok. – Moj zadatak je da štitim voz. Kada se vi iskrcate zadatak će mi biti lakši.

– Neću ništa da rizikujem s ljudima iz Twin Piksa, mister Torpe. Ne znam kakvih sve protuva tamo može biti, a novac je veliko iskušenje za svakog. Kada Stouks zaustavi voz želeo bih da stojite tu gde vas moji ljudi mogu imati na oku. Ako vam Krofter sasvim veruje, to ne znači da moram i ja.

Zapadnjak ga podsmešljivo pogleda:

– Kako god hoćete, Kasidi. Možda bi trebalo da se na vašu primedbu uvredim, ali neka to ide dođavola. Video sam dosta toga u životu da bih se nervirao zbog takve sitnice.

Ben Kasidi promumla nešto sebi u bradu pre nego što je otvorio vrata i pustio da u vagon ude svež prerijski vazduh. Predeo kroz koji su sada prolazili bio je suv, bez krupnog rastinja i skoro bez trave. Prazninu i jednoličnost razbijala bi samo po koja suncem spržena bela stena.

Bilo je poodmaklo popodne i već duže vreme voz je jurio ujednačenom brzinom kada je odjednom počeo da usporava. Kočnice su zaškripale i rančer je ustao i prešao do pisaćeg stola gde je ranije bio ostavio svoju jaknu i opasač s kožnom pregradom u kojoj je držao novac. Obukao je jaknu, proverio je da li mu je revolver pun, pripasao opasač s novcem, a preko njega široki opasač s revolverom. Prišavši vratima koja su vodila na platformu, pogledao je kroz prozor. Oko četvrt milje uz prugu ugledao je dva konjanika s jednim rezervnim konjem. Obradovan tačnošću svojih ljudi, rekao je:

– Do viđenja, Torpe. Na stolu, ispod lonca za kafu, ostavio sam za Kroftera ček i on zna gde ga može naplatiti. Što se tiče vas, hoću da kažem da ste zadovoljili na svom poslu i to ću reći Krofteru.

Rekavši to, otvorio je vrata, izišao na platformu i sačekao da stigne do svojih ljudi, pa skoči na zemlju.

Dok mahnu rukom Stouksu da krene. Posle pet časova stigli su u Twin Piks.

*

Na peronu su čekali Artur Krofter i Beti Entri, obasjani bledom svetlošću lampe koja je gorela na nadstrešnici perona.

Zapadnjak je prebacio preko ramena svoj kišni ogrtač i sišavši s platforme na peron, uputio se prema njima. Krofter mu krenu u susret i doviknu:

– Je li bilo problema, mister Torpe?

– Nije. Sve se odvijalo po programu.

Dok se uzdržano poklonio Beti i ona mu odvrati kao da ga jedva poznaje. Izgledala je umorna.

– Dobro – reče Krofter. – Pođite onda da se odmorite. Sutra ujutro razgovaraćemo o detaljima. Je li vam Kasidi dao nešto za mene?

Holidej izvadi iz džepa rančerov ček i pruži ga Krofteru, a onda krenu u pansion.

Počeo se penjati spoljnim stepeništem koje su vodile do hodnika kada ga je neki šum u zamračenom dvorištu naterao da se okrene. Ruke su mu mahinalno pošle ka frotrolama s revolverima. Usred pokreta zastavio ga je tihi glas Toma Harlija:

– Jeste li to vi, mister Torpe?

Pojavivši se iz mraka, obasjan slabom svetlošću svetiljke na zadnjoj verandi, Harli se uznemireno osvrtao oko sebe kao da od nečega strepi, oblizujući pri tom osušene usne.

– U čemu je stvar? – upita ga zapadnjak.

– Moram da razgovaram s vama, ali ne ovde. Vi imate sobu u ovom pansionu?

Dok uzdahnu. U ovom hodniku nije mu bilo do razgovora s ljubomornim rančerom, ne u ovo doba noći. – Zar to ne može da prička? – upita.

– Ne može. Rekao sam vam da u ovom gradu imam samo dva-tri prijatelja, a večeras ne mogu da nađem nijednog od njih. Moram da razgovaram s nekim i kažem mu šta osećam.

Holidej umorno prevuče rukom preko čela i klimnu glavom, shvativši šta se u tom mladom čoveku zbiva. Onda pođe napred uz stepenice. Ali tek što je, praćen Harlijem, stigao do pola stepeništa pucnji prolomiše tišinu. Holidej se trže, saže glavu i izvuče kolt.

– To su oni – panično šapnu Harli. – Tamo su, u dvorištu.

– Sklonite se odavde – reče Dok. Nastavili su tiho. Pre nego što je ušao u hodnik koji je vodio do njegove sobe, Holidej se okrenu da osmotri dvorište, ali nije video ništa. Gurnuo je Harlija ispred sebe u mrak hodnika, a onda pipajući otključao vrata i ušao u svoju sobu. Zaključao je vrata za sobom i Harlijem i upalio svetiljku. Onda priđe prozoru, rizikujući da bude pogođen, ali ništa se nije desilo. Na njega nije ispaljen nijedan hitac. Vrativši se od prozora, reče:

– Za vaše ponašanje, Harli, očekujem solidno objašnjenje.

– I imam ga, mister Torpe. Najrazložnije koje postoji. Oni su zapalili moju kuću. Došao sam zato što me gone i što nemam nijedno drugo mesto gde bih se mogao skloniti. Ne mogu da rizikujem da odem do Beti, a treba da se sklonim par dana. Ovaj put srediću ih... sve. A Bredli će biti poslednji.

– Nećete me privoleti da postanem saučesnik u ubistvu, Harli – reče Holidej hladno.

– Ne tražim to. Hoću samo da me saslušate, tako da kasnije, ako se ne izvučem živ, ostane neko ko će ispričati šta sam učinio i zašto sam to učinio. Proveo sam četiri dana oporavljajući se od povreda. Rebra me još uvek bole, a povremeno i ruke i ramena. Nisam još bio doneo odluku kada ću doći u grad kada su one hulje iz saluna dojahale na moj ranč tvrdeći da sam ja potpalio vatru u salunu kada sam iz doktorove kuće pošao na moj ranč. A ja to nisam učinio, mister Torpe! Posle susreta s vama i Beti na stanici želeo sam samo da se što pre dohvatim kuće, da se okupam i odmorim. Ali oni nisu hteli da saslušaju moje objašnjenje. Trimen me je uperenim revolverom držao na oku, dok su Dali i Rosko polili petrolejom moju kolibu i zapalili je. Ja sam naravno nasrnuo na Trimen, ali on me je udario revolverom po glavi. Kada sam došao sebi, moj ranč je bio u plamenu i ništa nisam mogao da učinim da ugasim požar. Odvukao sam se dalje od ranča na jedno uzvišenje i gledao kako u plamenu i dimu nestaje pet godina mog napornog rada.

– Kada se to desilo?

– Jutros. Nije mi ostalo apsolutno ništa. Čak su mi ubili dva konja i kravu muzaru, koji su bili u štali. Izbušili su mecima rezervoar za vodu i polomili ogradu na dvorištu. Nisu mi ostavili ništa s čim bih opet počeo.

Dok ustade i ponovo pride prozoru. Za-gonetni pucnji iz dvorišta su ga zbunjivali. Okrenuo se i ugledao Harlija lica uronjenog u šake. Videvši ga tako jadnog, rekao je:

– Ima ih suviše mnogo za vas, mister. I suviše su surovi. Ne možete dobiti tu bitku.

– Znam to, mister Torpe, ali mi je sasvim svejedno. Prebili su me i Bredli mi je pre-oteo ženu koju sam voleo.

– Čekajte malo! Ne možete za ovo drugo optuživati Bredlija. Beti Entri je odrasla žena, osećajna i razumna. Ona je na mene ostavila utisak osobe koja zna da razmišlja i donosi odluke i ako ona hoće Bredlija ne vidim šta biste vi tu mogli da učinite.

– Neće ona njega. Ona želi samo njegov novac.

– Bilo šta da je u pitanju, Harli, ne možete je sprečiti da radi ono što ona želi.

– Mister Torpe, vi ne shvatate jedno: ja moram da pomognem Beti. Priznajem, naravno, da nisam baš neka prilika i da život koji mogu da joj ponudim nije ono što ona želi. Ona je takvog života sita do grla, zasilila ga se dok je radila za svog oca koji se svojoj ženi i deci osmehnuo možda samo za Božić. On ih je prosto mučio gladu da bi imao dovoljno para za kocku i piće i tukao je ženu i decu kao da su oni krivi što u kocki nije imao sreće. Beti je radila sve dok nije postala kost i koža, jer nije mogla ostaviti majku samu. U to vreme ona i ja smo se dobro slagali. Ja sam joj s vremena na vreme prokrijumčario neku lepu stvarčicu, znate već: materijal za haljinu koji bih joj kupio u gradu, ili medaljončić koji je mogla gledati noću kada je bila sama. Smatrao sam da smo stvarno bliski i kada je stari Gas Entri umro ja sam sredio moj ranč s ciljem da oženim Beti. Ali kada sam došao da je zaprosim, zatekao sam i njenu majku mrtvu, a dvojica

njene braće bili su nekud otišli. I Beti je bila otišla. Pošao sam u grad da je potražim i našao sam je kod Kroftera. Razgovarali smo i ona mi je tada rekla da se više nikada neće vratiti na zemlju. Pomislio sam da je to samo uzbuđenje i da će kasnije promeniti mišljenje, pa sam povio glavu i produžio da radim kao tovarna životinja. Od jutra do mraka, a nekad i duže, mister Torpe. Uspeo bih samo da se vreme nije pokvarilo. Beti je došla jednom na ranč i zamalo što se nije ugušila od prašine. To je valjda doprinelo da zauvek omrzne život na farmi. Ali ja sam nastavio, nadajući se, moleći se noćima za jednu dobru kišu. Izgubio sam veći deo stoke, a ostatak je polako umirao pred mojim očima. To je prevršilo meru. Dojahao sam u grad i pokušao da prodam ranč, ali nisam mogao da nađem kupca. Pozajmio sam deset dolara, dobro se podnapio i tako pripit čuo sam od jednog prijatelja kako se Sem Bredli skoro svako veče viđa s Beti i svake nedelje je vozika na njegovim karucama van grada. Mislim da sam tada izgubio strpljenje. Video sam Beti i ona mi je rekla da je među nama sve svršeno. Nisam joj verovao i ostao sam u gradu celu sedmicu, pateći više nego što sam patio gledajući kako mi stoka umire. Ali mada sam užasno dosadivao Beti nisam mogao da je pridobijem. To mi je slomilo srce. Napio sam se do kraja i nasrnuo na Bredlija u njegovom salunu. Bredli je nahuškao njegove ljude na mene i ostalo znate.

Bila je to tužna priča, ali Dok pomisli kako ga se sve to ipak ne tiče. – I šta sad? – upita.

– Sad moram da čekam. Kao što ste rekli, oni su surova banda. Potrebno mi je mesto gde bih se mogao pritajiti.

Zapadnjak odmahnu glavom:

– Harli, ja nisam rešenje za vaše probleme. Vas su već viđali sa mnom. Dali i njegovi pajtaši će vas ovde potražiti i ja neću moći da vam pomognem.

Harli je izgledao obeshrabren:

– Sada i ja to znam. Nadao sam se da ću vas ranije naći, ali vi ste bili na putu. Ništa... znate moju priču i ako mi se nešto desi, vi ćete je ispričati Beti.

– Harli, dopustili ste da vas pomisao na nesreću nadvlada. – Dok sumorno pogleda mladića. – Hoćete li jedan savet?

– Da, mislim da bi mi bio potreban – Harli nabra čelo. – Recite mi šta treba da učinim da povratim Beti i da od sebe otklonim optužbu da sam podmetnuo požar u salunu, što je za posledicu imalo paljenje mog imanja. Jer neću pobeći odavde i ostaviti te hulje da se naslađuju mojom mukom.

– Vi iza sebe nećete ništa ostaviti, Harli. Vi nemate ni ranč ni devojkicu. Po vašem sopstvenom priznanju pozajmili ste novac za piće. Mislim da ste stigli do kraja svog puta u ovom gradu. Možda bi bilo najbolje da potražite neki drugi grad i tamo krenete iz početka.

Harli zinu.

– Hoćete da kažete da dignem ruke od svega, mister Torpe?

– Ja to ne bih tako nazvao. Pre bih to smatrao smislom za realno gledanje na stvari i sposobnost da se u datoj situaciji razumno postupi. Možda negde postoji neka druga žena koja čeka da se pojavite. Nađite neki posao, možda s nekom grupom

goniča stada. Dopustite da vas prašina dobro zapahne i znoj ulepi umesto što vi site po salunima i kukumavčite zbog vaše nesreće.

– I vi ste mi neki prijatelj, mister Torpe! – prasnu Harli. – Je li to sve što imate da mi kažete?

– Nikad nisam ni tvrdio da sam vam prijatelj. I ne tvrdim to ni sada. Ovo je samo savet razumnog čoveka i vi biste to trebali da znate.

Harli umornim korakom pride vratima. Promrmljao je nešto za sebe, a onda, obojenih ramena, izišao. Kada su njegovi koraci zamrli u hodniku, Dok pride prozoru, otvori ga i pusti unutra svež noćni vazduh. Mada mu je bilo žao Toma Harlija, pomalo se radovao što ga je otkacio. Izuo se i svukao, umio i umorno se skljkao u postelju. Posle nekoliko minuta već je spavao.

*

Sišavši sledećeg jutra u restoran na doručak zatekao je Beti, koja ga je čekala. Rekavši mu kako bi želela da razgovara s njim, sela je za jedan od slobodnih stolova i naručila jaku crnu kafu. Dok poruči doručak i kad se konobarica udaljila, upita:

– Je li to u vezi s Harlijem?

Beti klimnu glavom i zagleda se u svoje ruke.

– Prošle noći Tom je došao da me potraži u mister Krofterovoj kući. Pretpostavljam da znate da ja tamo imam sobu. Govorio je kao da je potpuno skrenuo.

– O tome da će ubiti Bredlija i njegovu bandu?

Beti ga iznenađeno pogleda: – Da. Otkud znate?

– Bio je i kod mene u poseti čim sam stigao u svoj pansion. Savetovao sam mu da zaboravi te ljude i da pokuša da nađe neki drugi grad u kome će živeti.

– Ali on je rekao da ste na njegovoj strani – namrštila se Beti – i da ćete mu pomoći... Rekao je da ste se dogovorili da sredite Sema Bredlija i ostale i da ćete posle toga vas dvojica postati pravi ortaci. Rekao je da vi imate prilično para ostavljenih na stranu i da bi ja trebalo da se spakujem i budem spremna da pođem s vama. Zato sam jutros došla ovamo da vas molim da nikako ne pokušavate nešto tako glupo.

Holidej se zavalio u stolici kako bi omogućio konobarici da servira doručak. Ona se pomerio ponovo napred i netremice posmatrao Beti pre nego što je rekao:

– Tom Harli vas je slagao. Nisam ni u kakvom dogovoru s njim, neću da učestvujem u ubijanju i nemam nameru da stupim s njim ni u kakav ortakluk.

Devojka ga pogleda s nevericom:

– Ne govorite to valjda da biste me umirili?

– Ozbiljno mislim to što sam rekao, mis Entri.

Ona odmahnu s olakšanjem i srknu gutljaj kafe.

– Dobro. To već baca drugačije svetlo na stvari. Nisam ni mislila da ste vi neoprezan čovek, koji bi se upustio u suludu avanturu u kojoj bi bio ubijen. Ali ipak...

– Da budem ubijen u borbi sa Semom Bredlijem?

– Pa šta bi drugo iz takvog sukoba moglo proizići? Sem je krupna zverka u ovom gradu. Njegova reč je zakon.

– Ne za mene, mis Entri.

Njegove reči su je uznemirile i ona ga upitno pogleda.

– Oh, znam da mister Krofter ima visoko mišljenje o vama, mister Torpe, a čula sam kako ste se sukobili sa Semovim najamnicima i kako ste ih smirili. Ali shvatate da sam čovek protiv njega nema nikakve šanse. Sem ne želi nepravilike. On želi da pošteno živi i uživa u napretku ovoga grada. Ima velike planove za nove poslove.

– I da vas povede sa sobom, mis Entri?

Beti pocrvene: – Da, kao poslovnog partnera. Trebaće mu neko da se stara o korespondenciji i privatnim poslovima dok se on bavi drugim, krupnim stvarima.

Dok se neopazice osmehnu. Sada je imao potpunu predstavu o njihovim odnosima i Bredlijevim namerama i to što je sagledao nije mu se dopadalo. Uništio je mladog rančera a sada je pukim obećanjima osvojio i Beti i s obzirom na težak život kroz koji je ona prošla, nije sumnjao da će ona popustiti pred svim njegovim zahtevima i na kraju pristati da postane podložna Bredli. Bogatstvo i društveni položaj suviše su krupan mamac za nju.

– Čini se da ste sve rešili, mis Entri – rekao je. – Pustimo, dakle neka tako i bude, hoćemo li? Posle doručka trebalo bi da se vidim s mister Krofterom. Videćemo se na stanici.

Shvativši kako joj je sagovornik na taj način stavio do znanja da može ići, Beti nije mogla da prikrije svoju ljutnju. Odgnula je šoljicu s kafom i ustala, mahinalno brišući ruke o haljinu, tako da se nje-

na silueta isticala u najprimamljivijem obliku. Zapadnjak ju je odmerio i onda se njihov pogledi sretoše. Na njenim lepim ustima pojavi se ogorčeni osmejak.

– Zahvaljujem vam na vremenu koje ste mi posvetili, mister Torpe. Mislim da vas sada mnogo bolje poznajem.

– To će nam pomoći da zajedno bolje radimo, mis Entri. – Dok je isprati pogledom dok je visoko uzdignute glave išla kroz restoran, njišući pritom teškim slapom plave kose. Onda završi doručak i ode na stanicu. Našavši se s Krofterom ispričao mu je o zaustavljanju na pruzi zbog krda koje je prelazilo. To Kroftera, čini se, nije mnogo iznenadilo.

Posle nekoliko minuta razgovora o putovanju u Jumu, Dok opazi da Kroftera nešto muči. Ali znao je da je najbolje pustiti čoveka da sam odluči šta će i kada reći i zato je strpljivo čekao. Posle kraćeg čutaja vlasnik železnice pride zapadnjaku.

– Maločas sam razgovarao sa mis Entri – rekao je. – Izgleda da ste je nečim uznemirili.

Zapadnjak nabra obrve:

– Kako to, mister Kroftere?

– Očigledno da ste je kritikovali zbog njenog prijateljskog odnosa sa Semom Bredlijem. Znate šta, ja ne volim da se tako nešto događa među ljudima s kojima radim. Mis Entri je moj službenik, a u izvesnom smislu i vi ste tu vezani poslom, pa to onda važi i za vas. Bez uvrede, mister Holideje, znam ko ste i kakav stav prema vama mogu sebi da dopustim, ali ne bih želeo da od Sema Bredlija pravim sebi neprijatelja. On je u ovom gradu krupan poslovni čovek. Vodi jedan častan i unosan posao. U suštini njegovi redari dosta

pomažu da grad ostane čist od kavgadžija i ubica. U redu, vaš odnos prema njima je vaša stvar, ali što se tiče mis Entri molio bih vas da više ne budete grubi s njom. Voleo bih da moj posao teče harmonično i da se ljudi koji na njemu rade lepo slažu.

Dok se cinično nasmešio:

– Nisam znao da tako visoko cenite Sema Bredlija i njegove najamnike, mister Kroftere.

Vlasnik železnice se namršti.

– Ja možda ne volim tog čoveka i njegove ljude, ali sve dotle dok oni pomažu ovom gradu i omogućavaju da žene bez straha mogu ići ulicama, ja ću njihovo prisustvo i sitne izgrede tolerisati.

– U redu, mister Kroftere – reče pomirljivo zapadnjak.

– Nemojte se sekirati zbog onog mog malog razgovora sa mis Entri. Neka ona radi svoj posao. Ja i nisam imao nameru da je ometam. Poštujem svačije želje, a ona je odrasla i zrela osoba.

– Ja znam da ćete biti tolerantni, ali bih voleo i da se prema njoj odnosite prijateljski. Ona je fina osoba i ja u nju imam puno poverenje. Ona čak živi u mojoj kući, što samo ilustruje koliko je cenim. Imala je težak život i ako hoće da pođe s čovekom od uspeha umesto s nekim tvrdoglavkom, mislim da je to samo njena stvar.

– Samo njena – potvrdi Dok.

Krofterovo lice je zadovoljno zasjalo:

– A sada da razgovaramo o drugim stvarima. Pretpostavljam da biste želeli da malo proteglite noge. U štali imam jednog jako dobrog vranca kome ne bi škodilo da se malo istrči. Zašto ga ne biste uzeli i iskoristili dan odsustva? A sutra bismo se opet videli i dogovorili ako bude nečeg

novog. Kasnije, tokom sedmice biće dva kraća putovanja, ali to je za vas neobavezno. Mogli biste da upoznate i neke moje mušterije. Mislim da će naš posao odlično ići, mister Holideje.

– I ja se nadam. Do viđenja, mister Kroftere!

*

Izlazeći posle petnaestak minuta iz grada na leđima Krofterovog vranca, Dok opazi Sema Bredlija kako izlazi iz kancelarije Beti Entri. Ako on dolazi u Krofterovu poslovnicu kako mu padne na pamet, to je Krofterov a ne njegov problem.

Izjahao je iz grada i pustio vranca u trk. Ostatak dana proveo je obilazeći okolne, isturene rančeve, ne svraćajući ni na jedan. U grad se vratio bolje raspoložen, rešivši da ako ikako može, izjaše svakog dana. Taj laki fizički napor mu je prijao.

Preostalih dana u sedmici klonio se mis Entri. Obilazeći okolinu, u udaljenim uvalama, skriven od neželjenih pogleda, vežbao je brzinu potezanja revolvera i preciznost gađanja. Bio je zadovoljan sobom. Od šest ispaljenih hitaca uvek je bilo šest pogodaka! Pošto je uskoro trebalo da prati veliku pošiljku novca, to mu je bilo od izvanredne važnosti. Nije hteo da izneveri Kroftera, a još manje sebe. Kraj dana obično je provodio u salunu, uz čašicu brendija, pazeći da ne dođe u sukob s Bredlijevim redarima.

U međuvremenu je tri puta pratio neke sitne vrednosne pošiljke i tom prilikom upoznao neke ljude, koji su bili impresionirani njegovim hladnokrvnim držanjem, smišljenim postupcima i krajnje ra-

zumnim odlukama, što se, uostalom, moglo reći i za većinu stanovnika Tvin Piksa. Čak mu je jednom prilikom i Ben Kasidi dao neki novac za Kroftera, zamolivši ga da mu ga preda. Tom prilikom Dok je čak ispio dva pića sa starim, turobnim rančermom i mada mu Kasidi to ničim nije nagovestio, bilo mu je jasno da se on starom rančeru veoma dopada. A i Dok je zaključio kako je nabusiti, istinoljubivi i otvoreni rančer jedan od ljudi čije bi prijateljstvo svakome moglo laskati.

U petak uveče u grad se sjatilo mnogo kaubojja sa okolnih rančeva. Te večeri dogodilo se i da je Tjub Dali ranjen metkom u rame. Kada se posle jahanja, gde je bio sa Semom Bredlijem radi obavljanja nekog njegovog posla, vraćao od gradske štale prema salunu, odjeknula je puška i hitac ga je oborio na zemlju. Trimen i Rosko, koji su upravo rasedlavalali svoje konje, dotrčali su iz štale s revolverima u rukama, ali su stigli suviše kasno, jer je napadač odjahao u mrak i punom brzinom se udaljio od grada.

Kada su ga pajtaši doneli u salun, Dali je još krvario. Sem Bredli naredi da ga odnesu u jednu od soba na spratu i da ostanu pored ranjenika dok lekar ne stigne. Do tog trenutka u salun je stigao i Semov brat, šerif, za koga je Holidej zaključio da je tokom protekle sedmice bio neuobičajeno miran. Braća Bredli se nemo pogledaše i popeše se obojica na sprat.

Dok se vrati svojoj čaši na šanku i dok se zamišljeno poigravao pićem u njoj, slučajno je čuo kada je jedan kauboj rekao:

– Sad će nastati pravi pakao. Ako je pametan, Harli bi trebalo da se dobro pričuva.

– Ko kaže da je to bio Harli? – upita drugi, visoki kauboj koga je Dok i ranije zapazio kao osobu, koja konzumira velike količine alkohola, što je učinio i ovog popodneva. Zaplicući jezikom, pokazivao je znake lošeg raspoloženja.

– A ko bi drugi mogao biti? – progunda njegov drug u piću.

– Mogao bi biti bilo ko. Dali je čovek koji ima mnogo neprijatelja i nije se zamerio samo Harliju. Znaš i sam da je učestvovao u brojnim tučama. Mislim da je krajnje vreme da mi, kauboiji, prestanemo da pomažemo Bredlija. Koliko se sećam, Harli nikada nikome nije učinio nikakvo zlo. Možda je bio lud što je pokušavao da od one prašnjave zemlje napravi neki ranč, ali time nije nikome smetao. A i s ženom što ga je ostavila... Mislim da bi trebalo da mu se skinemo s grbače!

Dok opazi da su ostali kauboiji oko njega uzdržani. Visoki u tom trenutku ugleda zapadnjaka i prišavši mu, stavi nešto sitnine na šank.

– Šta vi mislite, mister Torpe? Vi ste Harlijev prijatelj, zar ne? Mislite li i vi da bi građani trebalo da mu se skinu s vrata?

Dok slegnu ramenima.

– Harli će odigrati svoju igru i za to će platiti cenu koju on smatra da je vredno platiti.

Kauboj ga natmureno pogleda:

– Vi ga više ne podržavate, Torpe?

– Ja ga nikada nisam ni podržavao, mister.

– Davola niste – promumla kauboj.

Dok opazi da je ovaj stisnuo pesnice i ratoborno isturio ramena, kao da se sprema na tuču. Osvrnuo se i pogledom obuhv-

atio neprijateljska lica ostalih pripitih kauboj.

– Polako, polako, mister. Za vaše dobro je da ne prenaglite – posavetovao je sago-vornika. – Ne želim svađu ni sa kim.

– Nema tu ništa polako, Torpe! Od kako ste došli u grad ja vas pažljivo posmatram. Čini mi se da ste suviše gordi, uobraženi. Čuo sam da ste sredili Dalija, Trimena i Roskoa sasvim sami. Znači da ste veliki laf.

Holidej oseti kako mu se živci zatežu jer je znao da mu svađa i tuča predstoje.

– Po tome izgleda samo da sam ono što jesam – odvrati.

– Ništa više i ništa manje, mister. Ostavite me na miru.

– To neće ići baš tako lako, Torpe – osmehnu se zlokobno kauboj.

U istom trenutku zapadnjak opazi kako se stisnuta kaubojeva pesnica munjevito približava njegovom licu. Trgao je glavu u stranu, udarac je promašio i ponet sili-nom zamaha pijani kauboj posrnu prema njemu. Dok brzo koraknu u stranu, dohva-ti kaubojevu ruku i zavrnu je iz sve sn-age. Ovaj jauknu i pokuša da zamahne dru-gom rukom, ali mu Dok dohvati i drugu ruku i povukavši kauboja mimo sebe, tres-nu ga o šank.

Kada je ovaj mlitavo klonuo u zapadnja-kovim rukama, među ostalim za šankom začu se nezadovoljno gundanje. Četvorica kauboja se preteći uputiše prema Holideju. Ali u istom trenutku kroz zbijenu gomi-lu probi se Ben Kasidi. Videvši ga, če-tvorica kauboja su zastali. Rančer pogle-da visokog kauboja koji se ošamućen pridržavao za šank, pa upita:

– Je li Long Herst ponovo pio?

Jedan od četvorice potvrdno klimnu gla-vom.

– Nosite ga odavde. Bacite ga u korito s vodom i neka se posle toga osuši u štali. Kada se pribere, recite mu da bih hteo da razgovaram s njim. – Zatim se rančer obrati zapadnjaku: – Mister, vi kao da nevol-je nosite u džepu. Gde se vi pojavite uvek se izrodi neka gužva, zar ne? – Pošto Ho-lidej ništa nije odgovorio, na Kasidijevom dotle ozbiljnom licu pojavi se osmeh. – I ja sam nekada bio kao vi – reče – ali sam kas-nije naučio kako da izbegnem neprilike. No, svejedno. Došao sam ovamo da razgovaram s vama. Dobro bi bilo da pođete sa mnom. Mogli bismo popiti nešto na nekom od mirnijih mesta.

Svestan da mu se Kasidi želi približiti i možda sprijateljiti s njim, Dok nije hteo da odbije njegov poziv. Ispio je svoje piće, pla-tio i pošao za rančerom iz zadimljenog sa-luna. Prešli su tako, u ćutanju, pola puta do Holidejevog pansiona, nameravajući da piće i razgovor obave u holu-te zgrade, kad su opazili Beti Entri kako žurno korača trotoarom na suprotnoj strani ulice. Prošla je mimo njih u polumraku ukočeno gleda-jući pred sebe. Kasidi i Holidej produžiše, a onda nešto prisili zapadnjaka da se osvrne, a i Kasidi se povede za njegovim primerom. Pošto je kradomice hitro pogledala oko sebe, mlada žena nestade u sporednoj ulici između trgovina mešovitom robom i saluna iz kojeg se čula buka.

– Kuda vodi ta ulica, Kasidi? – upita Dok.

– U dvorište saluna. Beše li to ona mis Entri?

– Da, ona.

Rančer slegnu ramenima i promrmlja:

– Čuo sam da se splela sa Semom Bredlijem. To se, doduše, mene ne tiče, ali po onome što o njoj znam, mogla je naćiniti mnogo bolji izbor. Ali ko zna?

– Da, ko zna! – ponovi Dok kao eho. Ušli su u pansion i Kasidi ode do portirnice, pa se odmah otuda vrati s bocom viskija i dve ćaše. Stavivši bocu i ćaše na nizak stoćić između dve fotelje, reće:

– Ja obićno ne pijem mnogo u salunu, Torpe. Tamo ima suviše beskućnika koji bi hteli da ponude svoje usluge. Zato tamo nisam ćest gost i uvek ovde drćim rezervu za sebe. – Natoćio je piće i nastavio: – Pretpostavljam da se pitate zašto sam vas pozvao ovamo, mister Torpe.

– Priznajem da mi se to mota po glavi.

– Pa, vidite, ja mislim da sam u mnogo ćemu poseban tip. Ne sklapam lako poznanstva, a još manje prijateljstva zbog toga što sam uvek smatrao, a smatram i sada, da je ćovek s mnogo prijatelja veoma ranjiv. Prijatelji obićno žele da se na nekoga oslone, oćekuju podršku, nadaju se da će i oni dobiti deo onoga što njihovom prijatelju pripada. To je na neki naćin logićno jer prijateljstvo znaći deobu i dobra i zla. Moćda grešim, ali vi ste na mene ostavili utisak da ste po osobinama slićni meni. Ja sam o vama dosta razmišljao, a nešto sam i ćuo i došao sam do zakljućka kako se u vaš odnos sa Krofterom ne uklapa ono zbog ćega sam došao. Vi mi ni jednog jedinog trenutka niste izgledali kao ćovek koji će ostatak života provesti slušajući narećdenja jednog biznismena i njegove sekretarice.

– Moćda ste u pravu što se mojih osobina tiće, Kasidi – prizvukom u glasu stav-

ljao mu je do znanja da ga se to ne tiće – ali taj odnos mi trenutno odgovara.

Ako je i primetio Holidejevu nameru, Kasidi se napravio da to ne opaža i nastavio je:

– To je u redu, mister Torpe, ali vi ste drugi tip ćoveka. Vi ste izraziti individualista. Stvoreni ste da budete svoj ćovek i zbog toga se moja predstava o vama teško spaja sa poslušnoćću. Moćda bih se najbolje izrazio ako bih rekao da vi kad volite ljude to se na vašem licu ne vidi, ali kad nekoga prezirete onda se to vidi vrlo jasno. Zato se nemojte ćuditi što je Long Herst hteo da vas napadne, jer je on od onih koji gaje prirodnu netrpeljivost prema ljudima koji imaju snage da se izdignu iznad ostalih i budu samostalni. Osim toga, lepo ste obućeni i izgledate kao nalickani graćanin s bostonskih bulevara. To se ne moće dopadati ljudima koji ceo vek provode u praćini, na dogonu stoke i u prećiji.

Dok nabra obrve: – I kakve to veze ima?

– Ima veze, objasniću vam. Ovde na Zapadu, u svakom gradu postoje jasne podela. A vi se u tu podelu ne uklapate. Pripadate varošanima, iako biste mogli biti i naši.

– Da li me vi to vrbujete za sebe, Kasidi? – nasmeja se zapadnjak.

– U izvesnom smislu da, mada znam da za to ima malo šanse. Ja bih vas, naravno, oberućeke prihvatio pod istim ili još boljim uslovima nego Krofter. Ali ništa ne forsiram: vi radite ono što hoćete. Uostalom, znam da drugaćije ne biste ni postupili.

*

U subotu uveče, kada je lokomotiva bila pod punom parom i bila spremna za polazak, počela je da pada kiša. Idući kroz rominjavu izmaglicu kroz koju su promicale kišne kapi, Holidej je stigao do voza, popeo se u svoj specijalni vagon-apartman i spustio putnu torbu na pod blizu stola. Tog popodneva, pred početak kiše, grupa Kasidijevih kaubojja doterala je dvesta prvoklasnih goveda i utovarila ih u vagone. Pošto je završio s nadgledanjem utovara, Kasidi izjavi da neće poći za Jumu, prvi put od kako je transport stoke vozom počeo. Na taj način indirektno je stavio do znanja da u Holideja ima više poverenja nego u bilo koga drugog.

Stojeći na otvorenim vratima vagona, Dok je čekao da dođe Artur Krofter sa uputstvima za putovanje. Pošto je već putovao do Jume, Dok je otprilike znao kakva procedura predstoji. Očekivao je da se vlasnik železnice pojavi u pratnji Beti Entri i da u nepotrebnom šetkanju i frazama izgubi deset minuta pre nego što Stouks da signal da voz krene. Otuda je bio iznenađen ugledavši Kroftera samog na kolima koja su se pojavila iza ugla ulice. Krofter pritera kola tačno do Holidejevog vagona. Kada je zategao vođice i pogledao Doka izgledao je duboko zabrinut.

– Ovde, ispod mojih nogu, mister Holideje, nalaze se dve vreće od nepromoćivog platna. Ja ću ih što brže mogu ubaciti u vagon tako da ih niko ne vidi, a vi ih prihvatite i stavite u kasu. Zatim zaključajte kasu i ne pomaljajte nos izvan vagona sve dok ne stignete u Jumu. Jesam li bio jasan?

Dok klimnu glavom. Očekivao je tako nešto kada je čuo kako je Ben Kasidi odlučio da ne putuje sa svojom stokom. Naslutio je da su posle večere u Krofterovoj kući prošle večeri odnosi između vlasnika železnice i rančera doživeli izvesno zahlađenje.

Pogledao je levo i desno da bi proverio da li ih neko posmatra, a Krofter je za to vreme sišao s kola i krišom, kao da krade, izvadio iz kola tešku vreću i ubacio je kroz vrata vagona. Holidej je prihvati i gurnu je po podu dublje u vagon, a zatim je prihvatio i drugu. Krofter je s olakšanjem odahnuo kada je Dok zatvorio vrata. Tek kada je čuo da se teška metalna reza spustila u ležište i zabarikadirala vrata vagona, Artur Krofter smoze snage da potera konja i da se s kolima udalji.

Holidej ubaci vreće s novcem u kasu, a onda stade pored prozora osiguranog rešetkama. Kompozicija je škripeći krenula i kuće su počele da promiču pred njegovim očima. Malo zatim okružila ga je potpuna tama, remećena samo slabim odsjajem varnica koje su izletale iz dimnjaka lokomotive i u rojevima letele pored prozora. Dok sede na stolicu pored pisaćeg stola i poče se poigravati debelim ključem koji mu je Krofter dao pre nego što je otišao. Zaključio je da će ovo putovanje biti dugo, zamorno i dosadno.

Ta prva noć bila je zaista najduža koje se Dok sećao. U Twin Piksu se bio pošteno naspavao i san mu sada nikako nije dolazio na oči. Čak ga nije uspavljivalo ni jednolično kloparanje točkova. Pomislio je na Beti Entri koja je na neki neobičan način unela nemir u njega, a koja ga, uprkos svojoj fizičkoj lepoti, nije nimalo priv-

lačila. Pitao se šta mu se to u njoj nije sviđalo. Hvatao ju je više puta kako ga kradomice posmatra, ali kada bi im se pogledi sreli brzo bi skrenula pogled na drugu stranu. Iz toga je zaključio da on za nju predstavlja neku vrstu problema, ali nije znao zašto.

Zbilja, zašto je krišom onog dana otišla do saluna kada su svi znali za njenu vezu sa Semom Bredlijem?

Jutro je došlo i donelo toplotu. Oko polovine prepodneva vagon u kome je Dok sedeo pretvorio se u zagušljivi zatvor i Dok pade u iskušenje da otvori vrata prema susednom vagonu, ali je odustao. Oko podne pojeo je hladan ručak, a zatim skoro, dva časa proveo kraj prozora s rešetkama. A onda je voz počeo usporavati. Provirivši koliko je mogao kroz rešetke, Dok je pred kompozicijom ugledao dugačku blagu padinu. Voz je međutim išao sve sporije i na kraju stao uz prodorno škripanje blokiranih točkova.

Holidej je izvukao revolver i pogledao napolje, ali nije video ništa sem suncem sprženog predela. No njegovo šesto čulo na koje se nepogrešivo mogao osloniti, najavljivalo mu je da se približava opasnost.

Čekao je tako, s oružjem u rukama, krajnje napet, napregnutih čula. Prošao je ceo minut u potpunoj tišini, a onda još jedan. Pitao se zašto mu Stouks nije dao nikakav signal u vezi s tim nepredviđenim zadržavanjem. Pošto mu je bilo sve teže da savlada svoj nemir i želju da raščisti neizvesnu situaciju, Holidej je konačno oslobodio veliku rezu na bočnim vratima i povukao ih nekoliko santimetara, držeći sve vreme spreman revolver u ruci. Na desnoj strani nalazila se jedna ogromna

stena, izbrazdana kišom i vetrom. Još nekoliko minuta Dok je stajao pored odškrinutih vrata i nije se micao. Šta se moglo desiti? Ako se lokomotiva pokvarila, Stouks bi svakako došao nazad da ga o tome obavesti. Ali od mašinovođe nije bilo ni traga, niti se iz smera lokomotive čuo bilo kakav šum...

Skočivši iz vagona na zemlju, Holidej je pogledao napred i nazad, a onda se sagnuo i pogledao ispod vagona i oko točkova. Ništa. Uspravivši se, polako je pošao pored voza ka lokomotivi, kada je začuo slab šum koji nije mogao da identifikuje. Zastao je. Znao je da nekoga ima u blizini i naslućivao je, s obzirom da je kroz slične napete situacije prošao mnogo puta u prošlosti, da će vrlo brzo nastupiti nešto neočekivano, što će ga ugroziti.

Idući oprezno dalje stigao je do kabine lokomotive i popevši se uz stepenice provirio unutra. Kabina je bila prazna. Stouksov ubrus i kutija u kojoj je držao hranu nisu bili tamo gde su se obično nalazili. Holidej je sišao par stepenica niže i zbunjeno zastao. Svuda okolo pružala se pustinja bez ikakvog rastinja. Nije bilo ničega sem one ogromne stene, nalik na tvrđavu.

Odjednom, ne znajući zašto, trgao se i okrenuo. Tek što je to učinio, kiša kuršuma zasula je lokomotivu. Zrna su se odbijala od metala i zviždeći odletala. Odmah zatim trojica konjanika, lica pokrivenih maramama, pojurili su u pravcu voza. Od snažne paljbe Dok je bio prinuđen da se baci na pod pokriven iverima. Ostao je tu da leži bespomoćan, dok su trojica konjanika u trku projurili pored njega. Jedan kuršum odbio se od metalne nadstrešnice ka-

bine i prošavši pored njegovog lica udario u vratnice peći za loženje.

Nekoliko trenutaka kasnije sa zadnjeg dela kompozicije začula se paljba. Dok je dopuzao do drugog kraja kabine i već je hteo da siđe niz stepenice, kada ga je nov plotun, sada s druge strane, prinudio da ponovo legne na pod. Kiša kuršuma sada je zasula lokomotivu i s druge strane i on zaključio kako bi pokušaj da siđe iz nje bilo čisto samoubistvo. Znoj mu je orosio čelo. Stouks ga je, dakle, ostavio na cedilu da sam štiti pošiljku novca. Ispao je prava budala: izišao je iz svog vagona i upao u klopku. Istog trenutka kada je to zaključio snažna eksplozija zaglušila je prasak revolverских hitaca.

Otpuzao je do ruba kabine i provirio napolje. Trojica napadača su u tom trenutku izbacili težak sef iz vagona i iz otvora na vratima kase kuljao je gust dim. Napadači su zgrabili vreće od nepromočivog platna i gurnuli ih u torbe na sedlima. Kada je zapadnjak pripucao na njih, oni su se vinuli u sedla i pobjegli.

U trenutku kada je trojka zamicala pored kraja kompozicije, iza zaklona velike stene izjurila su dva konjanika, vodeći sa sobom još jednog osedlanog konja bez jahača. Zapadnjaku nije trebalo mnogo vremena da shvati ko će jahati tog rezervnog konja. Biće to Stouks, koji je od početka učestvovao u ovoj zaveri. Tek što je to zaključio, Dok ugleda mašinovođu kako trči duž kompozicije, lica bledog od uzbuđenja, bacajući poglede prema dvojici konjanika, kao da se pribojavao da ga mogu ostaviti. Bio je već skoro stigao do mesta gde je trebalo da ga ovi prihvate kad ga je kuršum iz zapadnjakovog kolta pogodio. Posrnuo

je napred, pao, prevrnuo se dvaput preko glave, s mukom ustao ponovo na noge, a onda opet pao, licem prema zemlji, i ostao nepomično da leži.

Videvši to, dva konjanika pustiše rezervnog konja i mamuzama podbodoše svoje konje u žestok trk za trojicom napadača koji su nosili u bisagama vreće s novcem. Holidej je stao na noge i vratio revolver u futrolu. Proklinjao je sebe zbog gluposti i u tom raspoloženju sišao iz lokomotive. Otrčao je do svog vagona i pogledao razvaljenu kasu. Onda se okrenuo u smeru kojim je petorka pobjegla. Nije mogao ništa da učini, čak ni da krene u poteru za njima jer nije imao konja.

Obrisao je nadlanicom znoj sa čela. Lukavi Stouks uspeo je da ga nadmudri. Ljut na sebe, popeo se u svoj vagon-apartman. Sem kase banditi ništa drugo nisu dimuli. Njegov prtljag stajao je netaknut. Nije znao šta da preduzme. A onda se prisetio: bio je bliže Twin Piksu nego Jumi. Jednom, dosta davno, još kao đak, igrao se sa sinom nekog mašinovođe na lokomotivi. Kao kroz maglu prisećao se kako se rukuje komandama. Odlučivši se naglo, skočio je iz vagona na zemlju, zatvorio vrata za sobom i otišao do lokomotive. Otvorivši vrata ložišta, ubacio je unutra nekoliko cepanica i nekoliko lopata uglja i plamen je ponovo buknuo. Zatim je uhvatio ručice za pokretanje lokomotive. U tom trenutku začuo je glas:

– Mister Torpe, to sam ja. Tom Harli.

Holidej se okrenu i ugleda mladog rančera koji je sedeo na konju i ozbiljno ga posmatrao.

– Otkud vi ovde, Harli?

– Bio sam tamo iza one stene – pokaza Harli palcem preko ramena. – Do vraga, znao sam šta hoće, ali nisam mogao ništa da učinim. Bila su petorica. Ubili bi svakoga koga ugledaju.

Zapadnjak vrati revolver u futrolu. Znao je da Harli nije kukavica, ali bar da je pokušao nešto iz zaklona ...

– Pratio sam ih – nastavi mladić svoju priču. – Video sam ih kad su prolazili blizu mog spaljenog ranča i po njihovom izgledu procenio sam da spremaju neko zlo. U prvom trenutku pomislio sam da traže mene zato što je Dali ranjen pa žele da me ubiju iz osvete. Zato sam se sakrio u šumi. Ali, na moje iznenađenje, oni su se u prolazu samo osvrnuli na spaljenu kolibu i bez zadržavanja odjahali dalje. Pustio sam ih da malo odmaknu, a onda sam pošao za njima jer sam zaključio kako je bolje da saznam kuda su se uputili nego da se skrivam i tako im pružim šansu da me odnekud na prepad uhvate. Pratio sam ih preko Kasidijevog imanja sve dovde.

– Mora da su vas na ovom otvorenom prostoru ipak opazili.

– Teren nije toliko otvoren s druge strane. Predeo je bez rastinja, to je tačno, ali tu i tamo ima poneki žbun, sasušeno drvo ili jaruga u vulkanskim stenama. Držao sam razmak sve dok nisu stigli do ove stene. Čuo sam da se voz približava i znao sam da ste u tom vozu i vi. Pretpostavljao sam da vi i Stouks možete izaći na kraj s tim huljama. Ono što me je zbunjivalo jeste činjenica da nisam znao šta bi u tom vozu mogli da traže. Pomišljao sam na stoku, ali to mi nije izgledalo mnogo verovatno.

Holidej mu ispriča za novčanu pošiljku, a onda ponovo proviri kroz vrata na kabini.

– Novac? Kakav novac? U ovom delu zemlje novčane pošiljke uvek nose poštanska kola.

– Ovo je nov aranžman – objasni Dok.

Harli duboko uzdahnu vazduh kroz stisnute zube i zavrte glavom.

– Toga se nikada ne bih setio.

– Jeste li sigurni da je to bila Bredlijeva grupa?

– Jesam li siguran? Do vraga, mister Torpe, nisam ja budala, zaslepljena prašinom! Džeja Trimena mogao bih prepoznati na milju daleko, a isto tako i Hala Roskoa. Ostale ne poznajem, ali sam te hulje poslednjih sedmica viđao kako pijanče s Dalijem, verovatno na Bredlijev račun. Mislim da su oni angažovani samo za ovu priliku, kako bi s Trimenom izveli pljačku.

Tom Harli se odjednom osvrnu oko sebe s izrazom nesigurnosti na licu. Doku je bilo jasno da je mladom čoveku pala u tom trenutku na um neka ideja koja ga je uznemirila. On sam je grozničavo razmišljao i pokušavao da skuje neki plan. Pljačkaši su se udaljili u pravcu Tvin Piksa i sada, u svetlu Harlijeve izjave, bilo je teško poverovati da bi mogli otići negde drugde. Prekidajući njegovo razmišljanje, Harli reče:

– Čujte, mister Torpe, ja sam vaš dužnik i sada mi se pruža prilika da vam uzvratim uslugu koju ste mi učinili. Ja sam te lupeže dobro video i spreman sam da ih pred svima javno optužim. Utovarićemo mog konja u jedan vagon i vratićemo ovu kutiju sardina nazad u Tvin Piks, važi?

Dok odmahnu glavom: – Ko bi vam poverovao?

– Kako: ko? Pa ceo grad! Znam dobro šta sam video i nateraću ih da mi poveruju!

Holidej se osmehnu:

– Harli, vi ste započeli tuču u salunu i zbog toga ste dobili batine. Kasnije je Bredli izjavio kako ste pokušali da podmetnete požar u njegovom salunu. Došao je onaj pucanj u noći, vi ste ranili Dalija, jednog od njegovih ljudi. Šta mislite, koliko će ljudi poverovati da su Bredli i njegovi plaćenici opljačkali voz, ako to svedočenje bude dolazilo iz vaših usta?

Mladić nabra obrve i zagleda se u daljinu. Onda reče:

– Ništa nećemo izgubiti ako pokušamo. Možda će neko ipak imati dovoljno razuma i dobre volje da mi poveruje. Ako ništa drugo, možda ću pokrenuti istragu.

– Istragu koju će voditi Bid Bredli?

Harli odjednom shvati besmislenost takvog pokušaja.

– Na to nisam pomislio – priznao je.

Holidej je nekoliko trenutaka ćutao, a onda je skočio s lokomotive i osmotrio Hatinja dovoljno snažna i izdržljiva za ono što je imao na umu, rekao je:

– Harli, potrebno je da se vratite u grad i da se vidite s Krofterom. Recite i njemu ovo što ste upravo sada meni ispričali. Ali nemojte dopustiti da vas neko vidi i nemojte dozvoliti da Krofter digne uzbunu i svima razglasi da je novčana pošiljka opljačkana. Recite mu da sedi miran, a ja ću se vratiti u Twin Piks čim ovde nešto proverim. Jeste li shvatili šta sam vam rekao?

Harli klimnu glavom. – Neće mi biti teško da to učinim, mister Torpe. Ali vi nemate konja. Kako ćete onda moći... – Zastao je u pola rečenice i pogledao svoga

konja, a onda kompoziciju i lokomotivu.

– Do vraga, ako ste mislili... ja ne umem da upravljam ovom gvoždurijom. Nikada se čak nisam njom ni povezao.

– Ja ću vam pokazati kako se to radi – obeća zapadnjak, dajući mladom rančeru znak da sjaše.

Harli ga neodlučno poslušao, a Dok uze konja za vodice i potapša ga po vratu. Zatim ga je privezao, popeo se ponovo u kabinu lokomotive i pozvao Harlija da mu se pridruži. Onda mu je objasnio kako se rukuje komandama lokomotive. Mada mu je sve dvaput pokazao, Harli je i dalje zabrinuto gledao ručice i točkiće i nesigurno odmahivao glavom. Dok izgubi najzad strpljenje:

– Čoveče, nema drugog načina da izvedemo ono što je potrebno. Ja moram da uzmem vašeg konja i pođem tragom napadača a vi morate da vratite stoku nazad i objasnite Krofteru šta se događa. Nema drugog načina da stoku vratite u Twin Piks sem da je odvezete ovim vozom. Zato napred da ne gubimo vreme!

Harli se počeo rukom po bradi, sleže ramenima i reče:

– Zašto da ne, zaista? Ali za vas, mister Torpe, mislim da morate biti vrlo pažljivi. Ako se vama nešto desi u kakvom ću se položaju ja naći?

– Nećete biti u gorem od onoga u kojem ste bili kad ste onako glupavo pokušali da smaknete Dalija.

Rekavši to, zapadnjak se vinu u sedlo, proverio da li mu je revolver pun i odjaha. Nije mu bilo teško otkriti trag petorice pljačkaša. Njima se očigledno nije mnogo žurilo jer su bili uvereni da ih on neće moći pratiti. Kada se udaljio oko pola milje za-

čuo je kako voz brekće i kako polako kreće šinama. Zaključivši da je Harli konačno uspeo da savlada zagonetku voženja lokomotive, isterao je iz svoje glave sve druge misli sem problema koji se nalazio pred njim. Ako je Harli govorio istinu, a Dok nije imao razloga da mu ne veruje, onda su Trimen, Rosko i ostala trojica jahali negde pred njim. Iza njega ležao je mrtav Al Stouks.

Holidej potera snažnog konja u trk. Jahao je kroz golu preriju, pritisnutu vrućinom, koja je pust predeo činila najneprijatnijim koji je zapadnjak poslednjih meseci video.

*

Beti Entri ležala je na svojoj postelji, a svež povetarac, koji je dopirao kroz otvoren prozor prijatno joj je milovao telo. Već više od jednog časa osluškivala je razgovor između Artura Kroftera i Bena Kasidija koji je do nje dopirao sa verande ispred kuće. Kasidi je još uvek bio ljut što mu nije dozvoljeno da i ovaj put, kao i dosad, putuje sa svojom stokom, ali ga je Krofter uveravao kako treba da ima puno poverenje u Blejka Torpa, kako je on zvanično nazivao Holideja. Razgovor se zatim okrenuo na Krofterove buduće planove i Beti nije bila nimalo iznenađena kada je čula da njen šef planira otvaranje nove železničke linije do Laramija na jugu. Upravo je uveravao Kasidija kako će ta linija otvoriti veća tržišta za prodaju stoke.

San joj nikako nije dolazio, jer su joj se u glavi vrtele brojne misli. Najviše ju je brinulo ponašanje Toma Harlija, koje je pretilo da ugrozi njene planove o budućnosti.

Ona je iskreno volela Artura Kroftera, smatrajući ga jedinim pravim džentlmenom koga je u životu srela. On je za nju učinio veoma mnogo: savetovao ju je kako da se oblači i kako da se ponaša, zaposlio ju je u svojoj kompaniji i dao joj veći ugled u gradu. Bila je svesna da on ne odobrava njenu vezu sa Semom Bredlijem, ali posle svih muka koje je za dvadeset četiri godine svog života pretrpela, najviše u svojoj porodici, odobravanje ili neodobravanje drugih nisu je mogle zaustaviti u njenom naumu.

Došla je u grad da za sebe stvori nov život. U početku je podnosila udvaranja Toma Harlija, iako joj on nije nudio nikakvu bolju perspektivu. Onda se za nju zainteresovao Sem Bredli.

Beti ga se u početku pribojavala zbog priča koje je čula o njegovoj bezobzirnosti i surovosti. No postepeno je njen strah prema njemu iščezao, jer je Sem Bredli, mada ni izdaleka tako gospodski odgojen kao Artur Krofter, postupao prema njoj kao prema dami i nije se od samog početka ustručavao da joj stavi do znanja koliko je lepa i koliko je priželjkuje. Te izjave, potkrepljene njegovim držanjem, uzbuđivale su Beti, jer je do tada jedini muškarac koga je upoznala bio Tom Harli, sasvim drugačiji po prirodi i ponašanju.

Znala je da Sem Bredli u stvari nema o njoj neko visoko mišljenje, da ga privlači samo fizički i da bi onog dana, kada s nje bude skinut veo misterije njene ženstvenosti, i njegovo korektno ponašanje postalo drugačije, čak i ako bi postala njegovom ženom. Razume se da Beti tako nešto nije želela, ali je u Semu Bredliju videla šansu za uspešan start. On je imao

novac i ona bi se dočepala dela tog novca. Imao je sem toga uticajne prijatelje i koristeći njegove veze ona bi sebi omogućila bolji položaj i mogućnost za lepši život. U tom novom životu ko zna kakvi bi se sve putevi sreće otvorili pred njom!

Dok je ona tako razmišljala, Kasidi se na terasi oprostio od svog sagovornika. No Beti se odjednom trže. Do njenih ušiju doprlo je udaljeno kloparanje voza koji se približavao gradu. Potpuno razbuđena iz svojih sanjarija, skočila je na noge, navukla kućnu haljinu i pohitala na terasu.

Videvši je, Krofter progunda:

– Šta to sada znači? Zašto se Stouks vraća?

Stojeći namršten u pomrčini, Ben Kasidi nije odgovorio na to pitanje koje, u stvari, nije nikome bilo upućeno. Pošto je nezainteresovano pogledao Beti, sišao je stazom hitrim koracima, otvorio kapiju i izišao na ulicu. Krofter je odmah pošao za njim, rekavši prethodno Beti da ostane kod kuće za slučaj da se dogodi neka nepredviđena nezgoda. Devojka sede na stolicu za ljuljanje na verandi i ukočeno se zagleda za njima, posmatrajući ih kako prelaze ulicu i na drugoj strani nestaju u mraku. Stotinak metara daleko od staničnog perona voz je stao. Odjednom, bez nekog neposrednog razloga, njom ovlada napetost. Mada ju je život naučio da spremno dočeka svaku tegobu, jedva je mogla da podnese mučan osećaj iščekivanja nečeg neizvesnog što je naslućivala da se približava.

*

– Stouks? Torpe?

Artur Krofter je potrčao od lokomotive do apartman-vagona u kome je trebalo da sedi zaključan Dok Holidej. Noseći svetiljku u ruci Krofter se popeo u vagon, praćen Kasidijem. Obojica zastadoše na vratima i pogledom pretražiše prazan prostor.

– Kasa je nestala – konstatova Krofter.

– Izgleda da je i Torp takođe nestao, Kroftere – promumla rančer.

Vlasnik železnice ogorčeno opsova, žurno siđe iz vagona i nastavi da hoda pored voza. Popevši se u kabinu lokomotive, potražio je Stouksa, a onda, pošto se uzaludno nekoliko puta osvrnuo, iz sveg glasa počeo je da doziva obojicu nestalih, ali iz mraka se nije čuo ni glas.

Zbunjen, Krofter siđe iz lokomotive i vrteći glavom stiže do staničnog ulaza. – Šta se ovo, dođavola desilo? – mrmljao je. – Voz nije mogao sam od sebe da dođe i da se zaustavi!

Za to vreme Kasidi je razgledao svoju stoku. Vratio se namršten. – Moraću da dovedem moje ljude da istovare stoku u korale. Ovo što ste sada napravili, Kroftere, neću oprostiti. Izazvali ste pravu zbrku.

– Čujte, Kasidi, ovo nije moje delo! – prasnula Krofter. – Torpu sam dao instrukcije da novac isporuči u Jumi. U isto vreme trebalo je i da vaša stoka bude tamo prebačena i prodana. Ne znam šta se desilo i ne mislim da odem odavde dok ne saznam istinu.

– Pa lepo, dok vi budete nastojali da saznate tajnu, ja ću istovariti svoju stoku. Na časnu reč, znajte da će vas ovo dosta koštati!

Ne obraćajući pažnju na Krofterov nabusit odgovor, rančer se uputi u grad. Kro-

fter je sproveo još jednu beskorisnu inspekciju kompozicije i vratio se u staničnu zgradu. Ušavši u svoju kancelariju, zastao je kao ukopan. U zasenčenom dovratku kancelarije stajao je jedan čovek, visok, mršav i tih.

– Jeste li to vi, Torpe?

– Ne, Kroftere, ja sam Tom Harli. I nemojte vikati na mene! Došao sam da vam kažem šta se dogodilo.

Vlasnik železnice mu brzo priđe i diže svetiljku do visine lica da bi jasno video posetioca. Lice mu se iskrivi u grimasu nezadovoljstva.

– Otkud da ste vi umešani u ovo, Harli? Kakve to veze ima s vama? I gde je Torp?

– Priča je dosta interesantna i duga. Ne mogu da vam je ispričam ovde na vratima, gde svakog trenutka može da se pojavi Kasidi s gomilom svojih kauboja i gde je vrlo verovatno da će dojuriti svi budni građani, koje će zanimati zašto se voz vratio u ovo doba noći. Ako želite da čujete šta ću vam reći, onda bi bilo dobro da me odvedete negde gde možemo mirno da razgovaramo.

Vlasnik železnice osu bujicu kletvi, ali mu Harli uzvрати bezbrižnim osmehom.

– Kako hoćete, Kroftere, ali znajte da mene goni nekoliko hulja iz ovog grada, a ja ne nameravam da im dopustim da me tek tako ubiju. Braniću se, a kad meci zazvižde i vi možete biti pogođeni.

Krofter prestade da sipa kletve i s negodovanjem se zagleda u Harlija. No, polako je razum ovladao njegovom svešću:

– Znate li nešto o tome zašto se voz vratio i gde su Torp i Stouks?

– Znam. A znam takođe sve o pljački, Kroftere. – Okrenuo se, začuvši šum na ulici i ugledao Kasidija i dvojicu njegovih ljudi

kako se približavaju iz pravca pansiona. Dodao je brzo: – Mislím da bi najbolje odgovarala vaša kuća. Videćemo se tamo. Ne postoji ništa što bi bilo ko mogao noćas da učini, pa prema tome ponašajte se normalno i dođite kad budete mogli. Pametno bi bilo da dođete sami, jer ono što treba da vam kažem nije obična stvar i nije za tuđe uši.

Ne gubeći više ni trenutka, Harli se udalji u mrak. Krofter ostade da zuri za njim sve do dolaska Kasidija, koji je odmah zatražio da vlasnik železnice doveze kompoziciju do istovarne rampe. Svoje ljude je poslao tamo i dok su oni dremljivo prelazili preko ulice, on se pope na vagone da otvori vrata za istovar sve dok mu se po svršenom poslu nije pridružio i Kasidi.

– Još uvek nema nikakvog znaka od mašinovođe i Torpa? – upita rančer natmureno.

Krofter odmahnu glavom. Kasidi ga je pažljivo osmotrio i zapazio na njemu neku promenu. No, znajući da Krofter ume držati jezik za zubima, kao i on sam, rekao je: – Pa lepo. Nemam nameru da ostatak noći provedem na staničnom peronu, mister. Vi radite kako vam je volja, ali do jutra pripremite za mene neki razuman odgovor. Neka me nosi vrag ako vam platim za ovu vožnju! Zabrljali ste stvar vašom pohlepom da napravite nove poslove!

Krofter je pustio Kasidija da se udalji bez odgovora. Manji broj građana bio se u međuvremenu okupio na stanici da vidi šta se zbiva, ali Krofter nije nameravao da im daje objašnjenja. Zakopčavši sako skoro do grla, prešao je preko ulice i uputio se svojoj kući. Zatekao je Harlija kako stoji u senci, blizu stepeništa za terasu. Od Beti

Entri nije bilo ni traga. Krofter se umornim korakom pope na verandu, pripremajući se da čuje i najgore. Harlijeve poslednje reči o pljački pogodile su ga u srce, iako nije znao detalje.

– Zauzmite mesto i pričajte, Harli – reče mu Krofter. – Neću nikakve bajke niti izmišljanja... Hoću jednostavno da znam kakve vi veze imate sa mnom i mojom železnicom i šta ste tražili na stanici i ovde.

Harli prinese stolicu blizu ograde verande i zavalivši se u nju, počeo da zavija cigaretu. – Hoćemo li biti mirni, Kroftere?

– Niko nas neće uznemiravati, mister.

Zapalivši cigaretu, Tom Harli u kratkim crtama, ali s dovoljno pojedinosti ispričao šta se desilo, počevši od trenutka kada su Bredlijevi najamnici projahali kraj njegovog ranča. Kada je stigao do trenutka kada su napadači razneli dinamitom vrata kase i odneli novac, Krofter se zainteresovano nagnuo prema njemu. Na kraju Harli završi:

– Poste toga mister Torp je podjario vatru u lokomotivi da bi digao paru i ja sam shvatio da je vreme da se pojavim. No morao sam biti jako oprezan, jer je mister Torp bio jako iznerviran. Izgledalo mi je da svakog trenutka može eksplodirati...

– ... Dogovorili smo se – nastavi mladić – da Torp uzme mog konja, a ja da dovezem voz nazad u grad. Neka me đavo nosi ako bih još jednom želeo da prođem kroz takvo iskušenje, Kroftere! Ova prokleta gvoždurija može se voziti po šinama, ali više nego jednom uplašio sam se da ću iskočiti iz šina. Lokomotiva kao da ima samo jednu brzinu.

– I šta je onda bilo? – požurivao ga je Krofter.

– Posle toga ništa. – Harli se nađe napred, fiksirajući oštro Kroftera. – Mister Torp mi je bez dvoumljenja rekao da ne alarmirate nikog zbog pljačke. Ne znam kakve je razloge imao da to zahteva, ali izgledao mi je sasvim siguran. Rekao mi je da dovezem voz u grad, ali da ostanem neprimećen, da vam se na neki način približim i da vam kažem da ništa ne preduzimate. Rekao je da će poći u poteru za pljačkašima i da će učiniti sve što može. Da sam ja na vašem mestu, Kroftere, ja bih ga poslušao. Torp zna šta radi.

– Zna šta radi ali je dopustio da moj novac bude opljačkan! – zareža Krofter. – Izneverio me je.

– On je bio sam protiv petorice, a i Stouks je radio protiv njega. Iskreno govoreći, nije imao nikakve šanse, Kroftere. Svi planovi skovani su ovde, u ovom gradu, to je sigurno. Bredli je smislio pljačku. Ako biste mene pitali, pokušaj da pošiljku novca zadržite u tajnosti bio je najbesmisleniji potez koji ste mogli učiniti.

– Nemojte me učiti kako da vodim svoje poslove, Harli! – prasnu Krofter. – Bolje umuknite, jer moram dobro da razmislim šta da preduzmem.

– Pa, s obzirom da sam vam dovezao voz nazad neoštećen, pretpostavljam da sam zaslužio bar jedno piće. Dovraga, suv sam kao ugljena prašina koju sam morao da gutam sve vreme vožnje iz prerije do grada.

Krofter pokretom ruke pokaza na zatvorena vrata, koja su s verande vodila u unutrašnjost kuće. – U toj prvoj odaji nalazi se ormarić za piće – reče. – Donesite otuda bocu... i dve čaše. Možda ne bi bilo loše da večeras dobro gucnem.

Tom Harli uđe u kuću. Kada se vraćao s bocom i čašama, na vratima svoje sobe odjednom se pojavila Beti Entri, potpuno obučena. – Zdravo, Beti – oslovi je Tom.

Devojka ga nemo pogleda. Ako je i osećala nešto prema njemu, to se na njenom licu nije videlo.

– Neke čudne stvari su se desile – nastavi Tom. – Zaista čudne i baš bih voleo da ti to ispričam, ali moram postupati kako mi je rečeno čak i kad si ti u pitanju, dakle, držati jezik za zubima.

– Sve sam čula, Tome – odvrati devojka. – Mislim da si naprosto sišao s uma. Sem Bredli nije pljačkaš vozova, mada ima svojih mana. Ti želiš da mu pribaviš što više neprilika. E da znaš da ti neću dozvoliti da blatiš jednog časnog čoveka, ma kakvi bili tvoji razlozi.

– Ono što sam rekao istina je, Beti, tako mi Bog pomogao! Video sam ih kada su prolazili pored mog ranča i pošao sam za njima. A video sam i kad su napali mister Torpa i kada su razvalili kasu.

– Jesu li nosili maske? – upita devojka s prizvukom gorčine u glasu.

– Da, nosili su preko lica marame. Sva petorica.

– Kako si ih onda prepoznao, Tome?

– Kada su jahali preko mog imanja nisu bili maskirani. Marame su navukli na lice tek kada su stigli do stene iza koje su se sakrili.

Beti promrmlja nešto nerazgovetno, odlučnim korakom pređe preko odaje i izađe na verandu. Zastala je ispred Krofterove stolice i zagledala se u njega. – Zar ćete poverovati u ove besmislice, mister Kroftere? – upita naglo.

Vlasnik železnice podiže pogled ka njoj, očigledno se kolebajući, ali se u tom trenutku umeša Harli:

– Nisam rekao ni jednu jedinu laž! Znam dobro šta sam video. Bio je jasan, svetao dan i petorka je prošla jedva na sto metara od mene. Prepoznao bih te ljude i na razdaljini od milje! Bili su to Trimen i Rosko, a sa njima još trojica, sve snažni ljudi, smrknuti, pretećeg izgleda kao zmije zvečarke i spremni na svako zlo.

– Ćuti, Tome – preseče ga Beti. – Mislim da si za jednu noć već napravio dovoljno štete. Zar ne vidite šta smeru, mister Kroftere? To što je rekao je samo gomila laži. Tom želi da još više zamuti vodu i na taj način umanja svoju odgovornost za pokušaj ubistva Tjuba Dalijsa i paljevine Semovog saluna. On je jednostavno lud od ljubomore i spreman je da učini bilo šta samo da bi se osvetio Semu Bredliju. Jeste li ga pitali gde su mu dokazi za ono što tvrdi?

Krofter je obazrivo pogledao Harlija pre nego što je rekao?

– Ja već neko vreme sedim ovde i razmišljam baš o tome što ste rekli, mis Entri. Jedini razlog koji me navodi na to da želim da mu verujem bar delimično jeste činjenica što je dovezao voz natrag. Sam samcit ne verujem da bi mogao da savlada mister Torpa i Stouksa. Pogotovo ne mister Torpa, koji je čovek iskusan i hrabar. I ako zrelo razmislimo, zašto bi se uopšte vraćao u Twin Piks?

– Zato što želi drugome da čini neprilike, da seje sumnje i poštenim ljudima kvari život. Zato što je šenuo od ljubomore. Možda je čak ubio Torpa i Stouksa, razvalio kasu i sakrio novac. Zatim je, da bi

zavarao trag, dovezao voz nazad i, štaviše, sada smatra kako je ovo pogodna prilika da o Semu Bredliju i njegovim ljudima širi glasine koje im mogu naškoditi. Mislim da je cela stvar obična apsurdna izmišljotina.

– A ja mislim da je mnogo gora od apsurdne izmišljotine – graknu Krofter ljutito. – Opljačkana je velika suma novca i tako mi svega na svetu nameravam da do kraja dokučim sve u vezi s tom pljačkom. Ako je Torp odgovoran zbog nehajnog postupanja, naplatiću mu se obzira ko je on. On će znati gde da smogne novac. Neću zanemariti ništa što bi moglo da predstavlja ključ ove zagonetke. A sada bi bilo bolje za vas da odete u svoju sobu, mis Entri, jer sutrašnji dan, siguran sam, biće za sve nas pakleno težak.

Devojka kratko ošinu pogledom Toma Harlija, koji je stajao u blizini i pažljivo je posmatrao. Čudilo ga je kako je gorljivo branila Bredlija od sumnjičenja i konačno je shvatio da je ona za njega nepovratno izgubljena. Gledao ju je hladno, opazajući surov grč na uglovima njenih usana, opazajući u njoj osobu kakva je stvarno bila, a ne ona koju je nekada voleo. Pomalo ožalošćen takvim saznanjem, rekao je:

– Odabrala si pogrešnu stranu, no istina o ovome izbiće na videlo! Znam dobro šta sam video i ako na ovom svetu postoji neka pravda, Bredli i njegovi lupeži biće kažnjeni.

– Oh, zaveži! – ciknu Beti. – Smuči mi se od tebe. Ti uvek moraš čoveka da mučiš svojim cmizdrenjem i svojom glupošću! Ali znaj da je među nama sve svršeno!

Harli se zaneo unazad kao da ga je neko udario po licu, a Beti je prošla pored njega,

očešavši ga ramenom, i kao oluja stuštila se u kuću.

Krofter ispi svoje piće i uli drugo. Kada je Harli ponovo progovorio, on ga ućutka: – Zaveži, čoveče! Od tvog brbljanja ne mogu na miru da razmislim!

Harli se namesti u stolici i pošto mu ništa drugo nije preostajalo, nastavio je da se naliva viskijem. Pitao se gde li je sada Blejk Torp. Znao je da ako on slučajno pogine i sam će biti u teškom položaju. Ako Krofter i Beti nisu poverovali u njegovu priču, ko će? Utučen i dezorijentisan, sedeo je na stolici i tupo zurio u neprozirnu tamu.

*

Sve do kasno popodne zapadnjak je jahao prateći jasan trag pljačkaša voza. Suv, vreo vazduh sušio bi mu znoj skoro istovremeno kad bi mu ovaj natopio košulju, ali bez obzira na vrućinu, znoj i prašinu, Dok nije skidao pogled sa traga, sem kad bi osmotrio predeo oko sebe, znalački tražeći mesta moguće zasede.

Pridržavajući se zaklona onoliko koliko mu je predeo dozvoljavao, računao je kako ima dosta izgleda da iznenadi begunce. Bar koliko i oni da iznenade njega. Jedna okolnost mu je, međutim, išla na ruku. Oni nisu mogli da pretpostavljaju da će ih neko iz voza pratiti. Trag je nedvosmisleno vodio prema Twin Piksu pa je Dok zaključio kako je moguće da je Harli govorio istinu. Šta onda da preduzme? Po svemu sudeći, planovi za pljačku bili su unapred veoma dobro smišljeni. Zastoj zbog prelaska krda preko pruge, koji se desio prilikom prvog putovanja, bio je svakako deo vešto smišl-

jenog plana. Stoka je bila postavljena na pruzi i zaustavila je voz samo zato da ne bi bio zabrinut kada bi se pri nekom sledećem putovanju voz zaustavio bez nekog vidljivog razloga. Trebalo im je da uspavaju njegovu budnost i to im je uspeo. Upao je u lukavo nameštenu zamku i morao je da se ljuti na sebe zbog takve početničke naivnosti.

U svoju odbranu mogao je reći samo to da nije znao kako se Stouks prodao pljačkašima. Bez mašinovođine podrške bio je prinuđen da proveriti šta se dešava, ili da ostane zatvoren u svom vagon-apartmanu. U ovom drugom slučaju sve bi se završilo loše po njega jer dinamitu ne bi mogao doleteti. Zato je mogao smatrati da je srećno prošao, iako bi, naravno, bilo bolje da pljačka nije uspela. Činjenica da je ubio Stouksa nije ga mnogo zabrinjavala. Mašinovođa je bio izdajica i hitac koji je Dok ispalio bio je možda samo zasluženi prst sudbine. Jer Stouks je iz čiste pohlepe bio spreman da prevari onoga ko mu je do tada činio dobro.

Izbivši na vrh jednog brežuljka, sjahao je jer se poslednja svetlost dana počela stapati sa senkama dolazeće noći. Nije imao predstavu o tome koliko se daleko nalazi od Twin Piksa i da li put kojim ide vodi direktno prema gradu. Na konju pod njim počeli su se javljati znaci umora i pošto je zaključio da će možda morati da jaše i noću, odlučio je da životinji da kratak odmor. Napojio ga je, podelivši s njim vodu iz čaturice, a onda se opružio na zemlji, čekajući da nebo sasvim potamni. Ležao je više od jednog časa pre nego što je ponovo napojio konja, a onda ga osedlao. Nastavljajući put, držao se plitkih jaruga i

udubljenja što je više mogao, kako ne bi rizikovao da bude primećen. Po noći trag ionako nije mogao pratiti.

Jahao je skoro pet časova pre nego što su se obasjani bledom svetlošću mesečine ukazali nejasni obrisi nekog naselja. Po telu i licu osećao je prohladnu jutarnju svežinu. Nije bio umoran. Mislio je da bi bez napora mogao izdržati da jaše ostatak noći i ceo sledeći dan, ako bi to bilo potrebno.

Dok je skretao u sporednu ulicu nije ga napuštala misao koja ga je mučila još od trenutka kada je znao da je na voz izvršen napad. Ko je znao za novčanu pošiljku? Samo Krofter, Beti Entri i on sam. A vest o pošiljci morala je odnekud procureti.

Holidej ostavi Harlijevog konja u zadnjem delu dvorišta i opreznim korakom uputi se ka Krofterovoj kući.

*

Zatekao je Toma Harlija ispruženog na verandi u stolici za ljuljanje, s praznom bocom od viskija pored sebe. Kada je zakoračio na drvenu terasu jedna daska je zaškripala. Harli je širom otvorio oči i ruka mu je mahinalno pošla ka dršci revolvera, ali mu pokret nije bio dovoljno brz. Trenutak kasnije zapadnjak je stajao pored njega.

— Vidim da ste uspeli, Harli — rekao je. Mladić je pesnicama protrljao oči, proteghio se i udahnuvši duboko vazduh, mašio se prazne boce. Videvši da u njoj nema ništa, hitnuo je u dvorište.

— Da, uspeo sam, ali možda bi bilo bolje da nisam.

— Jeste li preneli Krofteru moju poruku?

— A šta bih drugo mogao?

– U potpunosti?

– Sve do poslednje reči, mister Torpe – Harli ustade i zastenja tegleći se, a onda prevuče šakama preko lica zbog bola u glavi. U tom trenutku vrata kuće su se otvorila i na verandu je izišao Artur Krofter. Žmireći, nekoliko dugih trenutaka je posmatrao Holideja pre nego što je progovorio:

– Gle, gle, konačno ste odlučili da dođete.

– Jahanje je dugo trajalo.

– I?

Zapadnjak slegnu ramenima: – Ništa.

Njegova ravnodušnost i smiren ton naterali su Kroftera da se razbesni. – Dođavola, nemojte tako ravnodušno stajati i govoriti kao da se ništa posebno nije desilo! Vi se ponašate kao da smo izgubili nekoliko zalutalih goveda, a opljačkano je ni manje ni više nego petnaest hiljada dolara!

– Dobićemo ih nazad – reče mu Dok.

– Mislite? Kada? Kako?

– To još ne znam, ali vratićemo novac. Novac, znate, ima jednu nezgodnu osobinu: ne ume da se skriva. Mora da izađe na videlo i da se troši.

– Dabome, posle godinu–dve! Do tada meni će se vlasnici poštanskih kola slatko smeјati. Godinama sam se trudio da ljudima ulijem poverenje prema železnici i sada, prvi put kada je to poverenje trebalo u praksi da se pokaže, ja sam izneverio ljude koji su bili spremni da mi pruže šansu. Zamesili ste stvar, mister Torpe, i bilo šta da kažete, nećete me navesti da se u tom pogledu predomislim. Ali, sada bi bilo bolje da dođete u kuću. Udite i vi, Harli, jer želim da uporedim vaše priče. Tek

posle toga ću temeljno razmisliti šta da preduzmem.

Zapadnjak ležernim korakom prođe pored namrgodenog vlasnika železnice u kuću. Tek je svitala zora i u unutrašnjosti kuće još je vladao mrak. Krofter je zapalio dve svetiljke i gostima pokazao stolice. U tom trenutku na vratima svoje sobe pojavila se Beti Entri. Na sebi je imala kućnu haljinu, a preko nje prebačen šal, koji joj je s ramena padao do struka. Nije obratila pažnju na Kroftera i Harlija, kao da ih uopšte ne vidi, i zagledala se u Doka Holideja.

Praveći se da ne zapaža njen pogled, Krofter reče:

– Dobro bi bilo da sednete i čujete, mis Entri. U interesu moje firme želim da i vi nepristrasno što ozbiljnije prosudite o ovome što ćete čuti. U ovom trenutku nije više važno kakva su vaša osećanja prema Harliju i šta mislite o Semu Bredliju. Na kocki je petnaest hiljada dolara u gotovom novcu, suma koja bi sada već trebalo da bude na putu do rudnika. Kao što vidite, stvar je vrlo ozbiljna.

– Razume se, mister Kroftere – Beti lagano krenu preko odaje, pridržavajući rukama krajeve kućne haljine da se ne rastvore. Sela je nasuprot zapadnjaku kome se učinilo da je u njenim očima zapazio prikriveni sjaj unutrašnjeg zadovoljstva.

Krofter se i sam udobno namestio u fotelju i zatražio od Holideja da kaže šta ima. Ovaj je to i učinio, zapažajući kako je za vreme njegovog izlaganja vlasnik železnice sve više izgledao zadovoljan sobom.

– Zatim sam napustio šine i zašao na zapad, u preriju – govorio je Dok. – Jahao

sam celo popodne i odmorio se samo jedan čas, a onda nastavio da jašem i tokom noći.

– I niste uspeli da ih stignete ili da ih ugledate? – upita Krofter kada je Holidej završio.

– Ne, ali to je razumljivo. Oni su imali prilično veliku prednost, a ja sam morao da pratim trag, što je dosta usporilo moju brzinu.

Krofter pokaza rukom na Harlija.

– Verujete li ono što on kaže da su Tri-men i Rosko bili među petoricom pljačkaša, mister Ho... ovaj Torpe?

Dok napući usne jer mu se ne bi svidelo da se njegovo pravo ime Krofteru do kraja omaklo. – Ne znam – odgovorio je. – Teško je sve izračunati. Ono što mene najviše interesuje, mister Kroftere, je koliko je ljudi znalo da će voz nositi veliku pošiljku novca?

Krofter nabra obrve i pogleda ga: – Pa već sam vam rekao. Mis Entri i ja.. a na kraju, pred sam polazak voza i vi.

– Niko više?

– Niko. Nastojao sam svim silama da to bude tajna. Nisam čak hteo da rizikujem ni da s vama pošaljem još jednog čoveka ili možda dvojicu, kao pojačanje. Nisam hteo da pobuđujem ničiju radoznalost. Planirao sam da sve izgleda kao uobičajeni transport stoke.

– A kako stoji stvar s ljudima iz rudnika? – Dok je osećao na sebi Betin pogled, koji kao da mu je ponirao do dna duše, ali nije shvatao otkud to.

– Ljudi iz rudnika? Pa, Fišer, vlasnik rudnika je znao za pošiljku. Ali i on je bio zabrinut kao i ja i ne verujem da bi živoj duši rekao nešto o tome. Isključeno je da je tamo vest procurila.

– A da li je moguće da neko nasluti kako će biti transportovan novac za plate rudara?

– Ne, niko to nije mogao da nasluti, jer smo samo Fišer i ja znali. Ostali bi saznali tek kasnije. Fišer je već imao plan kako da prikrije naše namere. Hteo je da tamo napravi čitavu gužvu, pa je čak iz Čejena doveo grupu zabavljačica da mu pomažu u tamošnjem salunu i tako bi pažnju skrenuo na njih. Planirao je sem toga, da se svake nedelje održava takmičenje u gađanju i još dosta takvih zabavnih stvari. Smatrao je kako će tako, ako to ponudi svojim ljudima, biti manje šansi da oni požele da nekud odu. Zahvaljujući tome njegova ekipa bi bila sama sebi dovoljna i na neki način odsečena od ostalog sveta. On ne bi bio u opasnosti da gubi dobre radnike, a oni koji bi tu želeli da zarade više novca time bi sebi priuštili i udobniji život, više bi i radili, pa bi time krug proizvodnje i potrošnje bio zatvoren.

– Tako bi im uzeo onda sav novac koji im daje na ime zarade – primeti Harli sarkastično.

– To je njegova i njihova stvar – odvrati Krofter prekim glasom, stavljajući Harliju na znanje da je od njega dosta čuo. Onda se ponovo obrati Holideju: – Koliko mogu da vidim, neko je odnekud sabrao dva i dva. Možda su pljačkaši pomislili da je čudo što Kasidi ne ide sa svojom stokom kako je uobičajeno. A možda sam se i ja drugačije ponašao, a da to nisam ~~zapažao~~ zapažao, pa je neko mogao da posumnja kako se ne radi o običnoj isporuci stoke. U svakom slučaju neka karika u lancu je popustila, jer je neko bio neoprezan. Baš kao što ste i vi bili, Torpe.

Holidej nije pokazao da je iznenađen: – Kako to?

– Moje uputstvo vam je bilo da ne izlazite iz vagona.

– Morao sam da saznam zašto je voz stao.

– Trebalo je da još sačekate. U normalnim okolnostima Stouks bi svakako došao do vas da vam objasni o čemu je reč. Pošto on to nije učinio, trebalo je da pretpostavite šta se događa, da se još bolje zabarikadirate u vašem vagonu i spremite se za predstojeći napad.

Holidej se nadmoćno osmehnuo:

– Čak i da sam to učinio, Kroftere, to ne bi ništa vredelo. Odleteo bih u vazduh zajedno sa vratima vagona, isto onako kao što je odleteo i sef. Mrtav vam ne bih bio ni od kakve koristi, zar ne?

– A od kakve ste mi koristi ovako? – lju-tnu se Krofter iako je morao u duši da prizna kako je Holidej u pravu.

Zapadnjak slegnu ramenima.

– Možda vam ni ovako nisam bio od velike koristi, ali u svakom slučaju od veće nego da me morate sahranjivati. Goneći pljačkaše otkrio sam nekoliko sitnica, a razmišljanjem sam došao i do nekih drugih detalja.

– Kao na primer?

Zapadnjak pogleda Harlija, pa Beti Entri i odvrati:

– Kasnije.

– Zašto, kog vruga, kasnije? Hoću sada da znam, Torpe. Ako nešto znate, recite sada. Mis Entri je uvek bila lojalna prema meni, pa neće ni sada biti drugačija. Ona neće držati stranu Semu Bredliju ako imate nekih dokaza protiv njega.

Beti se žustro umeša:

– To je tačno, mister Torpe, bez obzira na moja osećanja prema Semu Bredliju. Ja neću dopustiti da se to umeša u moje obaveze koje proističu iz službovanja za mister Kroftera. Mister Krofter se prema meni ophodio kao otac i ja to ne zaboravljam.

Harli se namršti i nemirno se promeškolji u svojoj stolici:

– Onda sam ja u pitanju, mister Torpe. Ne verujete meni.

– Nema prava nikome da verujem, Harli. Do sada ste vi uradili sve što sam tražio od vas i nadam se da ćete i dalje raditi ono što kasnije budem tražio. To nema veze s vama, ali za sada ono što znam zadržaću za sebe. Razlog za to je što ću ja biti taj koga će goniti kad delo izbije na videlo i kada dođe do obračuna.

Harli obliznu usne i s izrazom nelagodnosti na licu osvrnu se oko sebe. Zatim je ustao, proteglio se i pogledao prema Krofterovom ormariću za piće. – Onda bi bilo najbolje da se ja udaljim – promrmlja konačno.

– Ne, želim da ostanete ovde, Harli – reče Dok. – U stvari, želim da svi koji su ovde ostanu u kući. Ja sam ću poći da potražim Kasidija.

– Kasidija? Kakve on veze ima s ovim slučajem, mister Torpe?

– Njegova stoka je transportovana.

– Ali stoci ništa nije falilo.

– Svejedno, on je ipak umešan. Rekao sam vam malopre da sam dolazeći u grad zapazio nekoliko sitnica. Mislim da će Ben Kasidi biti vrlo zainteresovan da ih čuje.

– I ja sam vraški zainteresovan da ih čujem, mister Torpe – naglasi Krofter.

– Znam da ste zainteresovani, mister Kroftere. Ali moram da vas zamolim da još

neko vreme budete strpljivi. Verujem da će oko podne sve biti obelodanjeno.

Vlasnik železnice ga je sumnjičavo pogledao, a i Harli ga je sve vreme ozbiljno posmatrao. Ali ni jedan ni drugi nisu zao kupljali zapadnjakovu pažnju. Njega je interesovao izraz lica Beti Entri, mada se trudio da svoje interesovanje prikrije. Ona je sedela s rukama skrštenim na krilu, oborene glave, tako da je Dok mogao da vidi samo njeno čelo i donji deo lica. Usne su joj bile blede i čvrsto stisnute. Izgledala mu je u tom trenutku mnogo starija nego onda kada je prvi put ušao u Krofterovu kuću. Ustavši, Holidej zapita:

– Imate li vremena da nam pripremite kafu? Bio bih vam veoma zahvalan ako biste to učinili.

– Naravno da ima vremena – umeša se Krofter. – Mislim da bi i nama ostalima kafa prijala... naročito vama, Harli. Od sada klonite se mog viskija. Ne smeta mi što biste pili, ali ne bih hteo da budete marni ako dođe do toga da budete Torpu potrebni. Mada nikako ne mogu da dokučim od kakve mu koristi možete biti vi ili bilo ko drugi s obzirom na to kako su se stvari u ovom gradu zamesile.

Harli mu uzvрати turobnim pogledom, ali kada je Beti ustala i pošla, njegov pogled je krenuo za njom.

Ustajući, devojka reče: – Moram se prvo obući, mister Kroftere. – Zatim je izašla.

Harli je ostao pogleda prikovanog za vrata njene sobe sav rumen u licu. Zapadnjaku je bilo jasno da mladić zamišlja Beti u njenoj sobi i u mislima je vidi kako se oblači. Dok pride ormariću, natoči sebi čašicu žestokog pića i ispi je jednim gutljajem. Onda upita Kroftera gde se nalazi ku-

patilo i kad mu ovaj reče, ode da se umije i osveži.

Kada se vratio u dnevnu sobu Beti je već spremala kafu u kuhinji, a u tiganju se pržila mirišljava slanina. Sva trojica su seli za sto, očekujući da ih devojka posluži. Čitali su. Zapadnjak je izgledao sasvim odmoran i opušten, ali Krofter i Tom Harli očigledno nisu delili njegovo stanje duha i s mukom su savlađivali napetost. Kada su završili doručak, Dok iziđe iz kuće ne rekavši kuda ide i šta namerava.

Kada se zapadnjak udaljio, Harli upita:

– Šta mislite da je saznao, Kroftere? Tamo u preriji, na putu kojim je došao, nema ničega sem peska, prašine i žege.

– Otkud bih ja znao šta je našao? – odvrati Krofter. – Sedite i čekajte. Vrag ga odneo, sigurno da nešto ima na umu! Nije mi izgledao kao neko ko je u nedoumici i, koliko poznajem ljude, čak i takva samouverena i odlučna osoba, kao što je on, ne bi se mogla ponašati s toliko sigurnosti, ako za to ne bi imala neki jak razlog.

– Njega je zaista teško razumeti – zaključio Harli.

Beti ih je ćuteći slušala. Kroz prozor odaje posmatrala je grad koji se polako budio i malobrojne građane koji su, još sanjivi, dolazili na železničku stanicu da osmotre kompoziciju i korale pune stoke. Vreme se lagano vuklo, pritiskajući ljude dosadom i neizvesnošću. Budući po prirodi dinamična i živahna osoba, devojka nije mogla da podnese tu prinudnu lenjost. Pošto je čitav čas čekala na terasi, ušla je u kuću i našla sebi zanimanje u temeljnom sređivanju kuće i brisanju prašine. Bila je zauzeta brisanjem prozora na dnevnoj sobi kada se zapadnjak vratio.

Čula ga je kada je rekao:

– Karte su podeljene, Kroftere. Mislim da sada možete otići na železničku stanicu. No za Harlija bi bilo bolje da ostane sa mnom ovde. Predlažem da počnete sa vašim uobičajenim aktivnostima, kao da se ništa nije desilo.

Krofter je klimnuo glavom, mada mu očigledno nije odgovaralo što ne zna kakve planove zapadnjak ima na umu. Ali nije imao izbora: morao je prihvatiti savet. Nije čak mogao ni da pretpostavi kakve se ideje motaju po Holidejevoj glavi, a dokoličenje u kući i neizvesnost smrtno su ga zamarali. Ustao je iz svoje stolice za ljuljanje, pozvao Beti i saopštio joj da odlazi u svoju kancelariju.

– Dođite i vi kada budete gotovi – dodao je. – Ja moram da pripremim pismo za Fišera i da mu sve objasnim.

Beti nije čekala da joj se dvaput kaže. Prosula je kofu s prljavom vodom i doteravši frizuru napustila kuću i otišla stazom kroz vrt a da prethodno nije pogledala ni Harlija ni Holideja.

Kada je ona otišla, Dok se obrati Harliju:

– Pitam se koliko ste zaista hrabri.

Harli ga pogleda nabranih obrva.

– Iskušajte me pa ćete videti. Nikada u životu nisam nikoga izneverio.

– Da li biste mogli odglumiti jednu situaciju? Da li biste mogli hodati ulicom kao da vas pritiska težina celoga sveta? Da li biste mogli poći u salun, krenuti prema meni kao da hoćete nešto da kažete, a onda se jednostavno okrenuti i izaći iz saluna?

Harli zbunjeno zastade.

– Šta, dovraga, imate na umu s takvom besmislicom, mister Torpe?

– Nije važno. Pitam vas samo da li biste to mogli da izvedete. Razume se, za tako nešto potrebno je mnogo živaca, jer ako je tačno ono što ste rekli za Trimena, Roskoa i ostalu trojicu, oni će biti u salunu kada vi dođete. Moglo bi se desiti da nasrnu na vas.

– Dodavola, mister Torpe, očekujete li od mene da uđem u lavlju čeljust i da dopustim da hladnokrvno budem ubijen?

– Oni će biti zaokupljeni drugim mislima – reče mu Dok.

– Ne dajem ja ni pet para na ono čime će oni biti zaokupljeni! Čim me budu videli, mister Torpe, mašiće se revolvera. Mislite li da me možete odbraniti od njih?

– Nadam se da ćete vi biti plamičak koji će upaliti fitilj na buretu baruta – objasni Dok. – To je hazardna igra, ali po onome što znam o ljudima, a naročito o ljudima takvog kova, oni su navikli da deluju kao gomila. Pod pritiskom se može desiti da svaki od njih eventualno pomisli kako je ostavljen na cedilu. To je jedina šansa koja nam je preostala, ali ako niste spremni da preuzmete taj rizik, onda jednostavno zaboravimo ovaj predlog. Što se mene lično tiče, mislim da bi bilo bolje kada u tom slučaju ne biste uopšte bili u gradu.

Harli se ugrizao za usnu i nespokojno pogledao u Holideja.

– Izgleda da nešto imate na umu, je li?

– Da.

Harli je neko vreme razmišljao, a onda duboko i šumno uzdahnio.

– Šta imam da izgubim sem svoju kožu? U redu, mister Torpe. Ali voleo bih da uspe ono što smerate.

Holidej zatraži od Harlija da privremeno ostane u kući i da tačno u podne pođe ulicom u salun. Pokazao je na zidni časovnik u Krofterovoj dnevnoj sobi. – Upravljajte se po njemu. – U pet minuta do dvanaest krenite ulicom sasvim otvoreno, bez skrivanja. Ja ću motriti na vas. No ipak, mogu samo da vam garantujem da kada dođe do obračuna nećete biti sami. Ja ću biti uz vas.

Harlijevo lice je odjednom zasijalo od znoja koji ga je oblio. Zapadnjak ga je ostavio i vratio se u svoj pansion. Potražio je Kasidija, koji ga je čekao u svojoj sobi sa još četvoricom svojih kauboja. Log Herst, koji se pre nekoliko dana dokačio sa zapadnjakom u salunu, sada je stajao por ed prozora i podbočivši se, motrio na ulicu. Kada je Holidej ušao, on ga pogleda razrogačenim, usjaktelim očima.

Kasidi ništa nije rekao. Samo je upitno pogledao pridošlicu.

Holidej je shvatio šta njegov pogled znači i klimnuvši glavom, s razumevanjem je rekao:

– Mislim da će uspeti. Harli se saglasio da se uključi u igru.

Kasidi dunu kroz nos:

– Ipak mislim da je to ludost, mister Torpe. Nemate nikakvih dokaza sem reči jednog luckastog mladog rančera, koji je u gradu već napravio toliko čuda da će malo ko hteti da ga sasluša.

– Možda neće morati da progovori ni reč, Kasidi. Morate priznati da je to ipak neka šansa.

Long Herst promumla glasom medveda:

– I ja mislim da je to ludost. Ta banda se neće lako zaplašiti.

– Vreme mnogo više pritiska onog ko je kriv nego nevinoga, Long Herste! Radite samo onako kako vam je rečeno!

Kauboj ga natmureno pogleda:

– Ako mister Kasidi kaže, radiću, Torpe, ali vas neću da slušam.

– Uradi kao što je rečeno – umeša se rančer. Ustao je i dao znak zapadnjaku da pođe napolje s njim. Oslonivši se na visoku ogradu verande, zamišljeno se zagleda na ulicu. – Zar ne bi bilo bolje da smo jednostavno osiguravali Harlija i pustili ga da kaže šta ima?

– Kome? Bilu Bredliju? – upita zapadnjak.

– On je slab šerif, to priznajem – potvrdi Kasidi. – Njegov brat vlada gradom ili bar pokušava da vlada. Šerif radi ono što mu se kaže.

– I ne samo to – reče Dok. – Izgleda da on i učestvuje u nekim poduhvatima sasvim suprotnim njegovim šerifskim dužnostima...

– Zar? Na šta ciljate? – začudi se Kasidi.

– Pre nego što sam došao ovamo, mister Kasidi – objasni Dok Holidej – bio sam u gradskoj štali i postavio nekoliko pitanja. Ono što mi je štalar rekao upućuje na određene sumnje.

– Štalar svakako nema razloga da bilo šta skriva, ali da ga niste možda pogrešno shvatili?

– Reći ću vam šta sam saznao, a vi sami prosudite. Svakoga dana tokom poslednje sedmice šerif je na konju odlazio iz grada. Nema podataka da su tih dana prijavljeni neki incidenti, krađa stoke i slično, pa mi onda recite šta je šerif tražio u preriji. Ja lično mislim da je on taj koji je odabrao

mesto za napad na voz. Drugog razloga za njegove izlete ne vidim.

– Zar tako? – Kasidi je bio iznenađen Holidejevim otkrićem. – Ipak... nije mi lako da prihvatim takvu sumnju.

– Čekajte! Saznao sam takođe kako plaćenici Sema Bredlija drže stalno svoje konje u gradskoj štali i kako je njihov običaj da konje uzmu kada nekud pođu, te da ih posle jahanja vrate. Tokom poslednje sedmice to nisu praktikovali. Pokušao sam da nađem njihove konje, ali nisam ih našao ni u štali, niti u dvorištu saluna, niti pak u štali gradskog zatvora. Šta mislite gde bi njihovi konji mogli biti?

Pošto je dugo razmišljao, Kasidi samo odmahnu glavom:

– Mislite da odsustvo njihovih konja nešto nagoveštava?

– Mislim.

Kasidi se isprasio kao da je došao do nekog važnog zaključka.

*

Sa izrazom zabrinutosti na licu Artur Krofter je išao pored vagona s kraja na kraj kompozicije i nešto proveravao, praveći se da ne primećuje nekolicinu radoznalaca koji su se okupili na stanici da bi saznali nešto više o tome zbog čega se voz vratio u Twin Piks. Holidej nigde nije video Beti Entri, pa je pretpostavio da je zauzeta poslom u kancelariji. Njena briga i zauzimanje za Sema Bredlija, mada razumljiva u datim okolnostima, još uvek su ga čudile i gonile na razmišljanje.

– Biću u salunu oko jedanaest – reče Kasidiju. – Da li vam to vreme odgovara?

– Moji momci će već i ranije biti tamo, mister Torpe. Nadajmo se samo da će vaš plan uspeti.

Holidej ne odgovori. Baš kada je namećao da pođe s verande, šerif Bid Bredli pojavio se iz trgovine na suprotnoj strani ulice. Pošto se obazro levo i desno, prešao je desetak metara trotoarom, pre nego što je sišao na kolovoz i uputio se na drugu stranu, prema zgradi železničke stanice. Holidej se okrete na petama i prošavši kroz hodnik stiže u hol pansiona. Izašavši čvrstim korakom na ulicu, pošao je i on prema železničkoj stanici. Videvši Kroftera, koji je u tom trenutku zamišljeno stajao pored lokomotive, pohitao je peronu. Usporio je hod tek kad je bio nekoliko metara od ulaznih vrata, čiji je otvor ispunjavala silueta šerifa Bredlija, koji je stajao okrenut leđima.

Začuvši korake iza sebe, Bredli se naglo okrenu. Opazivši Holideja, na licu mu zaigra izraz odlučnosti.

– To ste vi, Torpe? – reče. – Lepo, mister, baš sam vas tražio.

Zapadnjak zastade pred njim, pogleda ga u oči, a onda njegov pogled skrenu pored šerifa u unutrašnjost prostorije. Beti Entri stajala je pored pisaćeg stola i gledala u njegovom pravcu. Kao da je očekivala baš on da se pojavi. Ugledavši ga, rumenilo joj obli obraze. Dok se napravi da to ne primećuje i upita šerifa šta želi.

– Kao predstavnik zakona i čuvar reda u ovom gradu želim da znam šta se ovde događa. Mis Entri mi je maločas rekla da je voz opljačkan. Mislim da događaj kao što je pljačka voza treba da bude prijavljen na nadležnom mestu, mister Torpe, a

to sam u ovom slučaju ja. Ja najbolje znam šta treba preduzeti.

– Nameravao sam da kasnije dođem do vas – reče mu Dok.

– Kada kasnije, mister Torpe? Koliko vidim, vi pravite neke vaše aranžmane koji mi se nimalo ne dopadaju. Dakle, ako nameravate da nastavite s pokušajima da nađete pljačkaše voza, onda je mnogo bolje da dođete k meni i da mi kažete sve što znate. Od tog trenutka ja preuzimam stvar u svoje ruke i sprovodim istragu. Kao poznavacu mesnih prilika i predstavniku reda i zakona, meni je najbolje poznato šta treba preduzeti. Ali, da bih počeo treba da mi kažete sve što znate.

– Tu ima malo šta da se kaže, šerife – reče Dok. – Petorica ljudi napali su voz i opljačkali petnaest hiljada dolara. U napadu ubijen je Stouks.

– Al Stouks je bio dobar i pošten čovek – konstatova Bredli. – Jedan od najboljih koje sam poznavao.

– Mislim da se tu varate – primeti zapadnjak. – Stouks je bio u dosluhu s pljačkašima.

Bredli ga je iznenađeno pogledao.

– To ne mogu da verujem, Torpe. Mora biti da ste vi tu nešto pobrkali. Stouksa svi znaju kao čoveka koji nikada nije došao u sukob sa zakonom.

Holidej mirno, ali odlučno odmahnu glavom.

– Nisam ništa pobrkao, šerife. Svojim očima sam video da je Stouks saučesnik napadača. Ja sam ga ustrelio. Učinio sam to kada je bežao, pokušavajući da se dočepa rezervnog konja, kojeg su za njega doveli njegovi saučesnici. Dvojica su jahali prema njemu i vodili konja kojeg je on tre-

balo da uzjaše i s njima pobegne. Postoji svedok koji to može potvrditi.

– Harli? – izusti Bredli podsmešljivo. – I vi od mene očekujete da poklonim pažnju i važnost onome što ta budala kaže?

– Ja iznosim ono što sam video, a on će potvrditi moj iskaz, Bredli. Prema tome, njegovo svedočenje je važno.

Šerif se za trenutak zamislio, a onda mu se na licu ukazao lukav osmejak.

– Harlijevo svedočenje u ovom gradu nikada neće biti od značaja i neće imati nikakvog uticaja, mister Torpe. Dovraga, i vi sami ste došljak ovde. Svojim postupcima taj žutokljunac je pokvario svoj ugled i položaj koji je imao kao član ove zajednice. Savetujem vam da se manete toga što ste naumili i da ništa ne preduzimate, ili se može desiti da počnem razmišljati o tome da li ste svojim nepromišljenim postupcima kao čuvar voza doprineli pljački, ako niste i sami u njoj donekle učestvovali.

Holidej ga ravnodušno pogleda:

– Mislim da bi trebalo da bolje razmislite šta govorite i činite, Bredli. U suprotnom, mislim da će vas na to naterati događaji koji se eventualno mogu danas odigrati. Pre svega, otkud ste znali da je Harli moj svedok? Mislio sam da je njegovo prisustvo u gradu tajna.

Bredli se za trenutak osetio nelagodno i to se pokazalo na njegovom licu, ali se odjednom umešala Beti i mučnoj atmosferi dala drugi tok:

– Ja sam rekla šerifu, mister Torpe. Mislila sam da je to moja dužnost, jer me je ispitivao o pljački, pa mi se činilo kako nemam prava da mu uskratim bilo koju informaciju. Jesam li bila u pravu kada sam tako postupila?

– Naravno, naravno – potvrdi zapadnjak njene reči. – Pošteni građani uvek treba da pomognu predstavniku zakona.

Bredli se nekoliko puta premestio s noge na nogu, a onda se, zadobivši ponovno samopouzdanje, isprsisio. Krenuo je da se udalji, skoro se očešao u prolazu o zapadnjaka, i rekao:

– Dobro, saznao sam ovde sve što me je interesovalo. Mnogo vam hvala, mis Entri i ne brinite: ovaj slučaj će biti blagovremeno okončan.

Klimnuo je glavom u znak pozdrava Holideju i udaljio se.

Kada su ostali sami, Dok se obrati devojci:

– Možda bi bilo bolje da ste sačuvali za sebe podatak o Tomu Harliju, mis Beti. Ne vidim da bi ovo što ste rekli šerifu moglo bilo njemu bilo nama doneti nešto dobro.

– Tom Harli je lažov, mister Torpe. Ni na kraj pameti mi ne pada da štitim lažove, kojima je cilj da poštenim ljudima prave nepravilike.

– Nepravilike Semu Bredliju, mislite?

– Bilo kome.

– Dok sam prošle noći jahao tragom bandita, mnogo sam razmišljao o ovom događaju, mis Entri. Pošto Krofter nikako ne bi dopustio da mu tajna o transportu novca omaškom procuri i pošto ja o toj pošiljci nisam znao ništa sve do polaska voza, a tada je bilo kasno da tajnu nekome otkrijem čak da sam to i hteo, došao sam do zaključka da je tajna o transportu novca morala procureti od vas.

Beti se netremice zagledala u njega:

– Šta hoćete time da kažete?

– Hoću da kažem da ste možda bili nepažljivi. Vi često vidate Sema Bredlija. Mo-

glo vam se desiti da se prilikom jednog takvog susreta omaškom izreknete i otkrijete tajnu.

– Ne, to se nije desilo – odvratila je žustro. – I mislim da vam je namera da tražite žrtvu koju ćete optužiti, mister Torpe. Na taj način dokazali biste da nema nikakve vaše krivice što niste uspjeli da sačuvate pošiljku. Sada, kada to znam, ne želim s vama više da imam nikakve veze.

– Uhvatiću ja Sema Bredlija – obeća joj Dok.

Primetio je kako joj se u očima rasplamljuje sve jači plamen mržnje. Lice joj se zgrčilo kao da ne može da izdrži unutrašnji duševni pritisak.

– Sem Bredli je bio sa mnom, mister Torpe, upravo u vreme kada se odigrao napad na voz.

Zapadnjak joj se netremice zagleda u oči. Pocrvenela je kao bulka, ali je prkosno izdržala njegov pogled. U tom trenutku Holidej je prema njoj osetio izvesno poštovanje, kao i uvek kada je pred sobom imao ljude koji znaju šta hoće. Beti je grešila ali je znala šta hoće. Slegnuvši ramenima, Dok je ostavi u njenoj kancelariji i krene da potraži Kroftera. Zatekao ga je kako još uvek stoji i ispitivački gleda lokomotivu. Kada je nabravši obrve pokazao kako je primetio zapadnjakovo prisustvo, ovaj mu se obrati:

– Ako to već niste znali, onda da vam ja kažem da je Beti izdala tajnu, Kroftere.

Vlasnik železnice se iznenađeno trže:

– Šta vas goni da tako nešto kažete? Jeste li poludeli?

– Nisam poludeo i kažem vam to zbog toga što sam uveren da je istina. Želim da

je od sada pa do podneva držite na oku. Ja moram da obavim neke druge poslove.

– Vi ste zbilja ljudi!

– Ni govora. A i vi ćete se uskoro u to uveriti. Ona je u dosluhu s Bredlijem i njegovom bandom. Ne znam iz kojih razloga vas je izdala, ali siguran sam da jeste. Za sada nemam dokaza, ali mi jednostavno morate verovati na reč.

Krofter odmahnu glavom.

– Želim dokaze, Holideje. Dodavola, ovako ozbiljna optužba protiv jedne poštene žene ne može se tek tako izreći.

– Imaćete ih. Želim da tačno u podne izvršite na nju pritisak. Želim da joj postavite pitanje otkud je znala vreme kada je voz zaustavljen i opljačkan. Ona mi je upravo maločas priznala da to zna, jer je rekla da je u vreme napada bila sa Semom Bredlijem. Napad je izvršen juče ujutro oko osam časova, dakle u vreme kada je trebalo da ona bude u vašoj kući.

Krofter nastavi da odmahuje glavom:

– Ne mogu... jednostavno ne mogu u to da poverujem.

– Ako želite da dobijete nazad svoj novac, onda bi bilo bolje da mi verujete. Ponavljam, želim da ostanete s njom u kancelariji sve do podne. Nemojte ništa razgovarati o pljački i tada će je vaša pitanja uhvatiti na prepad. Trenutno je ona čvrsta, jer računa da nas Sem Bredli drži u šaci, pošto ju je on uverio kako je bistar čovek i kako vlada gradom. Bio je u svemu proračunat sem u sudaru sa Tomom Harlijem. Harli se pokazao kao tvrd orah i jasno je da je sve vreme govorio istinu i da će se to na kraju videti. Ali da bi se to pokazalo, potrebno mu je pružiti izvesnu

pomoć. Hoćete li uraditi ono što od vas tražim?

– Hoću. Ali, dovraga, nikako ne mogu da poverujem u to.

– Ponavljam, ona je sada čvrsta, ali kada se prelomi, što očekujem da će se desiti, verovatno će pokušati da pobegne. Vrlo je važno da je ne sprečavate. Neka beži kuda hoće.

Krofter ozbiljno klimnu glavom. Najzad mu je doprlo do svesti da se i on može prevariti u ljudima i da sve može imati i drugu stranu medalje. Okrenuvši se leđima lokomotivi, naslonio se na stepenice kabine i praznim pogledom zagledao se prema gradu.

– Znači i ovaj put isto. Pokloni nekome puno poverenje i sigurno je da će ti se ta glupost obiti o glavu.

– Nemojte to primati suviše tragično. Okolnosti kroje ljude. Često ste govorili kako je imala težak život, zar ne? Ja mislim da je njen život bio i više nego težak. Otuda je i razumljivo, pa joj se donekle može i oprostiti što je po svaku cenu htela da se dočepa lakšeg i boljeg života. Kada se pojavio Sem Bredli, ona je u njemu ugleđala veliku šansu da svoje želje ostvari. Da je Bredli s uspehom izveo ovaj poduhvat, deo zasluga za to pripao bi njoj i ona bi iz toga izvukla korist za sebe. Bila bi mu potrebna, pa bi od njega mogla da dobije sve što je upravo želela.

Krofter procedi psovku.

– Ipak ne mogu da zamislim da je ona takva žena, Holideje.

– Onda vi, gospodine moj, ne znate ništa o ženama. Žena, koja je, da bi dobila ono što želi, mogla hladnokrvno da šutne jadnog nesrećnika kao što je Harli, koji je

zbog nje do guše upao u nevolju, neće se ustezati ni pred čim. Toliko sam od života video da mi je to kristalno jasno. A s obzirom na vaše godine trebalo bi da bude jasno i vama.

Rekavši to, zapadnjak se udalji, misleći kako je krajnje vreme da sebe počasti jednim pićem.

•

Turobnog lica, ruke obešene o prevez na prsima, Tjub Dali je sedeo naslonjen na zid. Iako je dosta popio, činilo mu se da mu je bol u ruci sve jači. Nije ga zanimala ni uzbudljiva partija pokera kojom su se zabavljali Trimen, Rosko i kratkonogi kržljavko po imenu Kolijer. Malo dalje od njega sedeo je Sem Bredli, zauzet listanjem nekih narudžbenica, nezaniteresovan za sve oko sebe, kao da je u pitanju dan kao i svaki drugi. Nijednom nije digao glavu da pogleda lica oko sebe, pa je ostao zadubljen u papire čak i kada je u salun ušao Kasidi sa svojim kaubojima. Long Herst je naručio prvu rundu pića i Kasidi je to platio. Zatim su svi rančerovi ljudi zauzeli mesta oko stola za poker. Tek tada je Bredli pokazao malo interesovanja za njih. Prilazeći im, zapitao je ravnodušnim glasom:

– Ima li šta novo u vezi s aferom oko voza, Kasidi? Zna li šta Krofter name-rava da preduzme?

Rančer odmahnu glavom.

– Ništa ne znam. Onaj njegov čovek, Torp, ostavlja utisak kao da je na nešto natrapao, ali u svakom slučaju, i ako nešto zna, meni ništa od toga nije poverio. Uostalom, šta znam, možda i blefira.

– Kažete da se pravi kao da ima ključ tajne u rukama?

Kasidi ponovo slegnu ramenima i srknu piće.

– Pretpostavljam da njegov stav zavisi od Stouksa.

Prinoseći čašu usnama, rančer opazi promenu na Bredlijevom licu. – U čemu je stvar? – upitao je ovaj zabrinuto. – Šta može zavisiti od Stouksa?

– Vrag me odneo ako znam, ali Torp se ponaša kao čovek koji je siguran u sebe. Do sada je četiri puta posetio Stouksa i svaki put kada se vratio izgledao je sve zadovoljniji. Rekao je da će oko podneva verovatno imati nešto da nam saopšti. Posle toga možda ću moći da moju stoku ponovo utovarim u vagone i odvezem je do Jume. U svakom slučaju, loš je posao onaj koji se ne završi po programu, kao što je ovaj put slučaj s mojim poslom.

Sem Bredli se polako okrenu i pogleda Dalija i ostale za kockarskim stolom. Zapazivši uznemirenost na Trimenovom licu i nervozu kojom je Rosko podelio karte, Bredliju se smrklo lice. Ali i pored toga što je slutio nevolju, ništa nije izustio. Tek posle dužeg ćutanja, kao da ono što je rančer rekao ne znači ništa, promrmljao je baja-gi nezainteresovano:

– Lepo. Podne nije mnogo daleko, pa ćemo dočekati i to čudo.

Rekavši to, vratio se svojim papirima.

Liznuvši suve usne, Dali izmenja brižan pogled s Trimenom, koji se naže napred da ga neko ne bi čuo i šapnu:

– Video sam ga kad je pao.

– Jesi li se uverio da je mrtav?

Trimen pogleda Roskoa. Ovaj odmahnu glavom i takođe šapatom reče: – Ovo mi se ne sviđa.

Obraćajući se Bredliju, Kasidi nastavi razgovetno:

– Torp je govorio o još jednom adutu koji ima u rukama, Bredli. To je Tom Harli. Izgleda da se u to vreme Harli nekako našao na mestu napada i da je sve video. Torp se verovatno nada da će Stouks i Harli dati izjave te da će ove izjave biti dovoljne za hapšenje zločinaca.

Bredli je pogledao rančera i nije rekao ništa, ali je Kasidi, s obzirom da je Bredlija dobro poznao, bio siguran da se u vlasniku saluna skuplja bes. Bajagi nezainteresovano, rančer baci pogled do stola za kojim je, brišući znoj s čela, sedeo Dali, sada očito ne misleći više na svoju bolnu ruku.

U tom trenutku u salun je ušao Dok Holidej. Ušao je ležernim ali sigurnim korakom i došavši do šanka, naslonio se rukom na ukrasnu mesinganu cev. Drugom rukom mašio se džepa, izvadivši nešto sitnine.

Kasidi je ustao od stola i prišao mu i, svestan da svi u salunu pažljivo prate svaki njegov pokret i svaku reč, upitno pogledao zapadnjaka. Ovaj mu samo kratko klimnu glavom. Kasidi se vrati do svojih ljudi i nešto im tiho reče.

Dali se počeo nelagodno vrpeljiti na stolici i upitno pogleda Sema Bredlija, koji je nastavio da lista papire, praveći se da ne primećuje šta se u salunu događa iako se na njegovom smrknutom licu jasno videlo da budno prati sve oko sebe. Konačno je savio papire i dozvao barmena. Pošto mu je rekao nekoliko reči, Bredli na zad-

nja vrata iziđe iz saluna. Dali učini pokret kao da će ustati, ali mu Trimen stavi ruku na rame i odrečno odmahnu glavom, dajući mu time na znanje da ostane gde je. Rosko je sedeo kruto uspravljen i s vremena na vreme nadlanicom brisao znoj s čela. Niko u salunu nije progovorio ni reč.

*

Beti Entri je stajala na prozoru zgrade železničke stanice i posmatrala Artura Kroftera, koji je šetao tamo–amo po peronu. Slutila je da se događa nešto vrlo rđavo. Od kako je izišao iz kuće, on s njom nije progovorio ni jednu jedinu reč.

Njene misli zatim odleteše do Blejka Torpa. Taj čovek je na nju na više načina ostavio dubok utisak. Izgledao je da uvek zna šta treba uraditi i da uvek zna pravi odgovor na svako pitanje. S njenim poslodavcem Krofterom ophodio se kao sa sebi ravnim, a ne kao s čovekom od koga prima naređenje i uspeo je da taj stav, zauzet na početku, održi do kraja, uprkos pljački novca i neuspehu koji je doživeo kao čuvar voza.

Bila je uznemirena i nervozna. Pošto je otišla toliko daleko i stigla nadomak velikog novca, koji bi mogao da je obezbedi za ceo život, nije mogla da podnese pomisao da se sve tako dobro zamišljeno i tako vešto izvedeno, sruši pred njenim očima. Morala je poći da se vidi sa Semom Bredlijem. On će znati šta treba uraditi. Sigurno će imati spreman odgovor koji će obezvređiti Harlijeve optužbe. Hodajući gore–dole po kancelariji postajala je sve nervoznija i utučenija, dok konačno nije odlučila da pripremi kafu i pozove Krofte-

na da joj se pridruži. Možda će joj poći za rukom da sazna šta ga muči i zbog čega se tako ponaša prema njoj.

S tom namerom prišla je maloj peći kada je ugledala Sema Bredlija kako dolazi sporednom ulicom, između trgovine mešovitom robom i saluna. I ona je često koristila tu sporednu ulicu kada je htela da dođe do dvorišta saluna i da se nepri-mećena popne uz zadnje stepenice do oda-ja u kojima je Sem Bredli stanovao. Vide-vši ga, Beti se još više uznemirila i oseti-la kako u njoj raste strah. Sem je izglè-dao nespokojniji nego što ga je ona ikada videla. Išao je namrgođen i kao nošen unutrašnjim nemikom uputio se pravo ka železničkoj stanici. Beti pođe ka vratima da ga dočeka, ali kada ih je otvorila i zako-račila napolje, s drugog kraja perona pre-ma njoj se uputio Artur Krofter. Odlučivši da stvari uzme u svoje ruke, Beti napusti kancelariju i pohita Bredliju u susret. Kada ju je njen ljubavnik presekao tvrdim, zlo-voljnim pogledom, zastala je bez daha i zaprepašćena.

– Moraš nešto da učiniš – reče joj on.

– Šta to? Šta nije u redu?

– Ne znam šta nije u redu, ali znam da Torp igra neku igru. Izgleda da očekuje ne-ke vesti koje će, kako on misli, povezati događaje u celinu i rasvetliti slučaj plja-čke. Gde je Harli?

– U kući mister Kroftera.

– U redu – promrmlja Bredli, primetivši tek tada da se približava Krofter. – Ja ću se pobrinuti za Harlija. Ti pođi i vidi šta je sa Stouksom. Obrati posebno pažnju na to da li će preživeti.

Devojka je izgledala zaprepašćena i po-čela je odmahivati glavom: – Ali, Seme...

– Uradi kao što ti kažem, dođavola! Pre-ma onome što sam saznao, Torp će isko-ristiti Harlija da nas optuži. Čuo sam ta-kođe da je Stouks donet u grad i da ga do-ktor neguje. Ako on progovori i ako se nje-gov iskaz poklopi s Harlijevim, ljudi će poverovati Harliju, a to ne bi valjalo.

Betino lice postalo je belo kao kreč.

– Ali ti si rekao da niko neće poverovati Tomu!

– Da, rekao sam, ali to je bilo pre ovoga što sam saznao! No, nemoj da te hvata pa-nika! Stouks je radio za Kroftera, pa zato imaš ti puno pravo da ga obiđeš i proveriš da li mu nešto treba. A čim budeš mogla, dođi da mi javiš šta si saznala, jer su one budale, koje plaćam, počele da se glože između sebe.

U tom je i Krofter naišao, ali je zastao na pristojnoj udaljenosti od njih, jedva skrivajući svoje gnušanje prema Beti i an-tipatiju prema vlasniku saluna. Ali pošto je Holidej insistirao da mora igrati igru do kraja, prinudio je sebe da kaže:

– Mi smo danas vrlo zaposleni, Bredli. Prema tome, ako nemate ništa protiv, ra-zgovarajte sa mis Entri nekom drugom pri-likom.

– Vidim da se vaš voz vratio, Kroftere – odgovori Bredli. – Šta se to desilo?

– Mala nezgoda – odvrati Krofter i uda-ljivši se, uđe u kancelariju.

Vlasnik saluna tiho opsova sebi u bradu i uzevši Beti za ruku, čvrsto je steže. – Uči-ni kao što sam ti rekao i to što pre. Sve ovo nimalo mi se ne dopada. I nemoj ne-kim slučajem da me izneveriš! Ako bu-demo solidarni i ako ne zabrljamo, ništa se neće desiti! Niko ništa ne zna.

– Tom Harli zna – primeti devojka uzbuđeno. – On je sve video i sve će ispričati.

– Pusti ti njega samo neka laje, Beti. Ja ću ga srediti. A ti samo budi smirena. Nas dvoje imamo još dosta toga pred nama. Čeka nas dug i lep život u izobilju.

Rekavši to, on se okrenu i udalji. Beti je neko vreme neodlučno stajala, a onda je ušla u kancelariju gde je zatekla Kroftera koji je sedeo za pisaćim stolom i zamišljeno gledao kroz prozor.

Ušavši, Beti reče:

– Baš sam nameravala da pripremim kafu, mister Kroftere. Čini mi se da bi nam oboma prijala.

Krofter ju je neko vreme netremice oštro gledao pre nego što je progovorio:

– Samo dve osobe su znale da će voz prenositi pošiljku novca, mis Entri... To smo vi i ja. – U njegovom glasu nije bilo optužbe, već samo žaljenja i uvredjenosti.

– Znao je i mister Torp – izusti devojka, osećajući kako joj puls burno tuče u slepoočnicama, ali uspevajući ipak da se kontroliše. Stavila je kašiku u kipuću vodu i sačekala da proključa kako bi je mogla uliti u spremljene šolje.

– Ne, mister Torp o tome ništa nije znao sve do samog polaska voza. Čak i da je hteo, za to kratko vreme nije mogao da isplanira i organizuje pljačku. Ja sam namerno tako postupio, jer nikada nisam potpuno verovao nikome ko radi za mene. – Oborio je pogled i zagledao se u svoje čvornovate šake. – Tačnije rečeno, nikome sem vama.

Beti oseti kako joj se srce steže. Usne su joj se odjednom osušile i ona je s mukom progutala vazduh. Da bi prikrila svoju zbunjenost, posvetila se ulivanju kafe u

šolje. Krofter ju je sve vreme posmatrao i opazivši njenu zbunjenost, nastavio smirenim glasom:

– Harli je izneo neke optužbe protiv vašeg čoveka, mis Entri. Ne znam da li da mu verujem ili ne. Ali budući da smo samo vi i ja znali za tu pošiljku novca, pretpostavljam da mi nećete uzeti za zlo što sumnjam da ste tu tajnu vi obelodanili.

Beti zausti da nešto kaže u svoju odbranu, ali Krofter diže ruku i ućutka je. – Ne, čekajte – reče. – Dozvolite mi da završim. Ne mislim da ste nekome svesno otkrili tajnu o pošiljci novca, to ne. Verovatno se to desilo slučajno, omaškom. Sem Bredli, za koga sam uvek smatrao da se zakona pridržava manje nego što bi želeo da izgleda, nije glup čovek. Mogao vam je izmamiti tajnu, a da vi to i ne primetite.

Beti spusti šoljicu na sto i prkosno, zategnuvši bluzu na prsima, odgovori:

– Uzrok svemu ovome je Tom Harli, mister Kroftere. Pošto nije mogao da se dokopa onoga što je želeo, smislio je plan kako da svima ostalima zagorča život. Ja ne volim Sema Bredlija, ali on se pokazao dobrim prema meni, čak boljim nego što ste vi ikada bili. Žao mi je što vam to moram reći, ali je istina. Zbog toga ne želim da o njemu slušam nešto nedolično i ne želim da ga neko preda mnom optužuje i vređa.

Krofter je pogledao na svoj džepni časovnik. Bilo je tek jedanaest, ali pošto je otpočeo razgovor i otišao u njemu dosta daleko, odlučio je da nastavi i stvar dovede do njenog neprijatnog završetka.

– Zar nije bilo moguće da ste slučajno otkrili informaciju o pošiljci novca, mis Entri?

– Apsolutno ne, mister Kroftere – u njenim očima zablistale su suze. – Mislila sam da u mene imate poverenja. Mislila sam da me poštujete i da gajite prijateljstvo prema meni.

– Sve je to tačno, mis Entri. Ja sam vas uvažavao i gajio sam veliko prijateljstvo prema vama.

– Pa ipak me otpužujete za izdaju – rekla je, uzimajući svoju kratku dolamicu. Prebacivši je nehajno preko ramena, prišla je vratima kancelarije. – Ne ostavljate mi drugu mogućnost nego da dam otkaz – nastavila je. – Iz ovih stopa idem kući i spakovaću kofer. Kada budete shvatili kako je Tom Harli bio zao i pokvaren, nadam se da ćete u sebi naći dovoljno snage da mi se izvinite.

Pre nego što je Krofter mogao da je zadrži, Beti izađe iz odaje. Vlasnik železnice izađe za njom na peron, obasjan žarkim po-dnevnim suncem. Izgledao je umoran, skrhan i jadan.

Ne osvrnuvši se nijednom za sobom, Beti se udalji peronom. Na njegovo iznenađenje, ona, umesto da pođe kući, kao što je rekla, pređe preko ulice i uputi se prema kući gradskog doktora. Krofter spusti šoljicu s kafom na sto i izađe iz kancelarije. Stigavši do glavne ulice i sam skrenu prema lekarevoj kući. Ulazeći u dvorište, ugledao je Beti, koja je žurno izašla iz kuće i pošla prema njemu. Krofter je zatvorio vratnice dvorišta i sprečio je da izađe. Stigavši do vratnica, Beti naglo zastade i ljutito ga pogleda.

– Šta sad? – upitala je.

– To bih i ja voleo da znam, mis Entri. Jeste li doktora posetili iz nekih vaših ličnih razloga?

– To nije vaša stvar – odbrusi devojka žučno. – Molim vas, sklonite mi se s puta!

Krofter se kratko vreme dvoumio, a onda zakoračio u stranu. Kada je Beti prošla pored njega, on smirenim glasom reče:

– Sem Bredli nije vredan tolike žrtve, mis Entri. On vas neće zaštititi kad bude došlo do biti ili ne biti.

Devojka mu dobaci ljutit pogled i užurbano izađe na ulicu. No, dok je još stajala, neodlučna na koju stranu da krene, iz Krofterove kuće izašao je Tom Harli. Došao je do sredine ulice i nastavio prema centru grada idući laganim korakom, sa izgledom čoveka obuzetog mislima o krupnim odlukama. Beti ga je izvesno vreme pažljivo posmatrala pre nego što je i sama pošla u pravcu saluna. To je nateralo Kroftera da žurnim korakom pođe za njom. Sustigavši je, dohvatio ju je za ruku i povukao nazad. Mada se ona otimala i pokušavala da oslobodi ruku, njegov stisak bio je suviše jak za to.

– Kroz kratko vreme treba nešto da se odigra, mis Entri – objasnio joj je Krofter – i ne mogu dopustiti da se umešate u to.

– Neću! Pustite me! Ja sam odrasla osoba i imam pravo da radim šta mi je volja. Iz ovih stopa potražiću šerifa i optužiću vas za nasilničko ponašanje.

– Razmislite dobro o tome, mis Entri – opomenu je Krofter.

– Bil Bredli prima naređenja od svoga brata. Zato, ako je Harli govorio istinu, onda on neće još dugo biti šerif u ovom gradu, to vam garantujem. A sada budite mirni... razočarao sam se u vas i dosta mi je svega toga.

– Idite dođavola! – ciknu devojka.

Njen glas privukao je pažnju Toma Harlija, koji se namrštio, ali je nastavio hod.

– Tome, reci im da si lagao! – doviknu Beti za njim.

Harli se napravio da nije čuo, a možda i nije, zaokupljen sopstvenim mislima. Bližio se kritičan trenutak i glava mu je bila na kocki. Nastavio je da se približava salunu ukrućenim korakom. Lice mu je bilo bezizrazno, samo su stisnute usne odavale da je rešen da istraje. Zastao je pred dvokrilnim vratima, stisnuvši trepavice, kako bi mu se oči prilagodile na polutamu koja je vladala u salunu.

Holidej se okrenuo i pogledao prema njemu, ignorišući četvoricu Bredlijevih plaćenika za stolom. U tom trenutku je i Bredli stigao do vrha stepenica koje su iz saluna vodile na sprat. Kada je ugledao Harlija u očima mu blesnu zloba i mržnja. Tada Harli zvonkim glasom objavi:

– Stouks želi da vas vidi, mister Torpe, i to odmah!

Iako nije učestvovao u napadu na voz, Dali nije bio manje prestrašen od ostalih. Skočio je na noge, pogledavši ostalu trojicu. Bredli doviknu s vrha stepeništa:

– Ostani miran, Tjube! I vi ostali! Evo me, silazim! Čekajte da vam sve objasnim!

– Neka đavo nosi tvoje naredbe, Bredli – grmnu Dali. – Nemam nameru da sedim skrštenih ruku i čekam da me neka smrđljiva protuva šalje u zatvor!

– I ja takođe – pridruži mu se Trimen, a za njim i Rosko. I oni su ustali, uzmičući stopu po stopu od stola, a Kolijer se samo neprimetno pomakao, tek toliko da levu ruku približi futroli s revolverom. Sve je mirisalo na neizbežan obračun.

Sem Bredli procedi glasnu psovku i po hita niz stepenice, ali do tada je već i Tom Harli ušao u salun. Na njegovom licu lebdeo je osvetnički zadovoljan osmeh.

Holidej pokuša da smiri igru:

– Uzdržite se, Tome. Ovo moramo sprovesti po zakonu!

U tom momentu Dali je pukao. Ruka mu je poletela ka dršci revolvera, čime je pokazao svoju hrabrost. Trimen se, međutim, pred smrtnom opasnošću pokazao kao kukavica i okrenuvši leđa, jurnuo prema vratima, samo korak ispred Roskoa, koji je takođe zaključio da je probitačnije pobeći nego se suočiti s tim vraškim Torpom. Najmanje uplašen od sve četvorice, Kolijer je naglo skočio i prevrnuo kockarski sto na bok. Skočivši iza stola, potegao je revolver.

Revolver je, međutim, potegao i Harli, a Dok je čuo kako je Bredli, trčeći niz stepenice doviknuo svojim ljudima da su budale. Tek tada je zapadnjak učinio presudan potez iza kojeg više nije bilo povratka. S koltom u ruci, leđima okrenut šanku, viknuo je resko:

– Stanite svi! Pokušali ste da nešto izvedete i nije vam uspelo. Nemojte sada činiti još veću glupost time što ćete uludo izginuti.

Dali se zverski iskeženih zuba okrete ka Holideju i njegov revolver planu. Tane se zarilo u šank pored Dokovog kuka, a ovaj odmah uzvрати vatru. Metak pogodi Dalija tačno u čelo, ovaj se zavrte oko sebe i pade na pod.

Do tog trenutka Trimen je stigao do zadnjih vrata, ali na njegovu nesreću ona su bila zaključana. Izbezumljen od očajanja, okrenuo se i potegao. U tom trenutku Ro-

sko ga je stigao i u želji da prvi pobegne, odgurnu svog saučesnika u stranu. Metak iz Dokovog revolvera, namenjen Trimenu, pogodio je Roskoa u grudi i bacio ga na vrata. Zakačen noktima za rapavo drvo, Rosko mlitavo kliznu na pod, licem ka tlu. Kolijer je u tom izvirio iza zaklona i nanišanio, ali je i njega Holidejev kuršum poslao na pod pored Roskoa. Pre nego što je dodirnuo daske bio je mrtav. Videvši šta se desilo, Trimen se okrenu, baci revolver, podiže ruke i viknu:

– Stanite! Sve ću priznati!

Začuvši ga, Sem Bredli sevnu očima i isпали na svog plaćenika tri metka. Trimen se zgrči, sruši i ne izusti više ni reč.

S revolverom koji se još dimio u ruci, Bredli paničnim glasom doviknu Holideju:

– Ne možete mi ništa dokazati, mister!

– Imam dovoljno dokaza, Bredli. Bacite revolver!

– Idite dodavola!

Kasidi je izišao iza šanka, gde se bio zaklonio, i uperio revolver u Bredlija. – Vaši ljudi su vas izdali – rekao je. – Kako sada stvari stoje, biće vam suđeno za pljačku i ništa više. Ali ako se ne predate, izgubićete glavu odmah, na licu mesta.

Dvokrilna vrata s ulice se naglo otvorile i u odaju hrupi Bid Bredli. Obuhvativši pogledom prizor shvatio je odmah šta se događa i mašio se revolvera kada je iza njega skočio Tom Harli i zadao mu strahovit levi kroše. Videvši da je njegov brat izbačen iz stroja, Sem Bredli opali na Harlija. Metak je pogodio mladića visoko u grudi i odbacio ga kroz vrata na ulični trotoar.

Nešto dalje u glavnoj ulici Beti Entri je uspela da se otme od Artura Kroftera i po-

trči ulicom prema njemu. Mada ozbiljno ranjen, Harli je ustao i odgurnuvši devojk u stranu jurnuo u salun kao razjareni bik. Stigao je u pravi čas da vidi šerifa kako se diže s poda, držeći se još uvek za vilicu, dok je njegov brat Sem upravo pao izrešetan mecima Bena Kasidija i Longa Hersta.

U salunu je zavládala grobna tišina. Holideju se činila najdubljom tišinom koju je u poslednje vreme doživeo. Okrenuo se ka Benu Kasidiju i dvojica novih prijatelja pogledali su ozbiljno jedan drugoga, obojica svesni da nijedan od njih ne uživa u tome što je prolivena tolika krv. Tom Harli, koji je do tada stajao na ulazu pridržavajući se za vrata, sklonio se u stranu da bi propustio Beti Entri. Ušavši u odaju, devojka je zastala, a pored nje je zastao i Krofter koji ju je pratio. Bleda u licu, dugo je netremice posmatrala mrtvog Sema Bredlija. Onda je, zagnjurivši lice u šake, glasno zajecala i istrčala iz saluna.

– Šta ćemo s njom, mister Ho... Torpe? – upita Krofter Holideja.

Ovaj slegnu ramenima i pokaza na mrtvace na podu. – Nije li ovo dovoljno za pljačku pošiljke novca?

Krofter se isprva namrštio, a onda klimnu glavom u znak da prihvata zapadnjakovu sugestiju.

Zakoračivši preko tela Sema Bredlija, Long Herst međutim povika: – Hej, čekajte malo! Znači li to da je ona bila u do-sluhu s Bredlijem? Da li ga je ona obavestila?

– To nikada sigurno nećemo znati – odvrati Krofter.

– Prema tome niko od nas nema prava da je optuži – dodade Ben Kasidi.

Holidej pređe preko oдаje i iziđe na ulicu. Odjednom je osetio да ga u ovom gradu više ništa ne interesuje. I да je vreme да krene dalje. Zанet tim mislima hodaо je trotoarom, ne gledajući lica ljudi koji su ga s poštovanjem pozdravljali. Stigavši do pansiona rešio je да odmah izmiri svoja dugovanja i naplati potraživanja, tako да može да otputuje prvom dilažansom. To je po redu vožnje trebalo да bude sutra ili najkasnije prekosutra.

Dok se sunce bližilo horizontu on je sa prozora svoje sobe posmatraо glavnu ulicu od koje su se putevi nastavljali u beskraj i prema zapadu i prema istoku. Jednim od njih krenuće u susret daljoj sudbini.

Još neko je imao osećaj završenog posla: Ben Kasidi i njegovi ljudi, koji su se spremali да pođu kući pošto su ponovo utovarili stoku u voz i počastili se viskijem. Transport stoke nastaviće se kao i do tada, a opljačkani novac, nađen u Bredlijevoj sobi, biće vraćen rudarskoj kompaniji.

Šta će učiniti Beti Entri zapadnjaka nije zanimalo. Bilo je na Zapadu dosta gradova u kojima je mogla početi nov život. Ipak je pomisao na nju u njemu izazvala sažaljenje. S nešto više strpljenja i vere u život, mogla je doživeti i bolje dane.

Sišao je u glavnu ulicu да se raspita o dolasku dilažanse i pred šerifskom kancelarijom opazio Artura Kroftera, okružеног gomilom sveta. Na malom trgu skupilo se pola grada. Ugledavši ga, Krofter mu priđe i sa zadovoljnim osmehom na licu reče:

– Mislim да ćete vi najbolje znati šta да se radi, Holideje.

– U čemu je stvar? – upita Dok, znajući да se toliki svet nije okupio zbog neke sitnice.

– Građani su vam zahvalni što ste grad očistili od korova, а да ne govorim o meni, kome ste spasili čitav imetak. Raspravljali smo o tome kako да vas nagradimo за vaše zasluge.

– Nemojte misliti o tome. Ja sam sasvim zadovoljan honorarom koji sam dobio od vaše železnice. Uz nagradu за vraćanje opljačkanog novca, to je sasvim dovoljno.

– Da, ali ljudi žele да vam iskažu posebnu čast. Predložili su да vam ponudimo mesto šerifa. Već sam bio zaustio да im kažem ko ste vi zapravo, ali sam se uzdržao dok od vas ne dobijem dopuštenje за to. Šta kažete na to?

– Ni govora o tome. Želim да останem nepoznat, а drugo, znate i sami да Dok Holidej ne ostaje dugo на jednom mestu. Uz svu zahvalnost, moram да odbijem ponuđenu počast.

Krofter se snuždio.

– Šteta. Lesli Kevendiš se spremaо да napiše članak за lokalne novine. Lepo bi zvučalo да pokrajina sazna ko je i kako likvidirao bandu u Twin Piksu. Doprinelo bi to ugledu grada i privuklo nove ljude. A vama bi koristilo.

– Ne bi, varate se. To bi privuklo i revolveраše, te usijane glave kojima je stalo да se ogledaju sa mnом. Najbolju uslugu ćete mi učiniti ako ovaj događaj što pre padne u zaborav.

Rekavši to, zapadnjak baci pogled na Toma Harlija, koji je tog trenutka izašao iz saluna i umorno se popeo u sedlo.

– Ako već hoćete да učinite ~~nešto~~ za mene – nastavio je – onda pružite ~~mi~~ šansu

Tomu Harliju da se ponovo podigne. Dajte mu neki dobar savet i pružite mu finansijsku podršku. On je za hvatanje bande čak zaslužniji od mene.

– To je već učinjeno – obavesti ga vlasnik železnice. – On od danas radi za Bena Kasidija, kao nadzornik ranča.

– Fino – obradova se Dok. Bilo mu je zaista drago da čuje kako je Harliju pružena nova šansa.

Mahnulo je rukom Krofteru i pošao dalje ulicom, ali pre nego što je stigao do poslovnice kompanije Vels Fargo, sustigao ga je Tom Harli. Zategnuvši vođice zaustavio se da ga pozdravi i Dok mu se nasmešio.

Ali Tom mu nije uzvratio osmehom. Izgledao je ozbiljan, čak možda i tužan. Dok je odmah dokučio razlog. Na putu izvan grada, zakriljen oblakom prašine koji su iza sebe ostavljali Kasidijevi kauboji, kretao se mali jednopreg. U njemu je sedela Beti Entri, a njena dugačka plava kosa lelujala se na poventarcu, skrivajući joj vrat i ramena.

– Pogrešila je – primeti Dok. – Možda joj je ova lekcija bila potrebna.

Harli ga pogleda:

– Posle svega što se desilo, mister Torpe, mislite li da bi trebalo da zaboravim šta je učinila?

– Da, ako je volite – odgovori Dok.

KRAJ

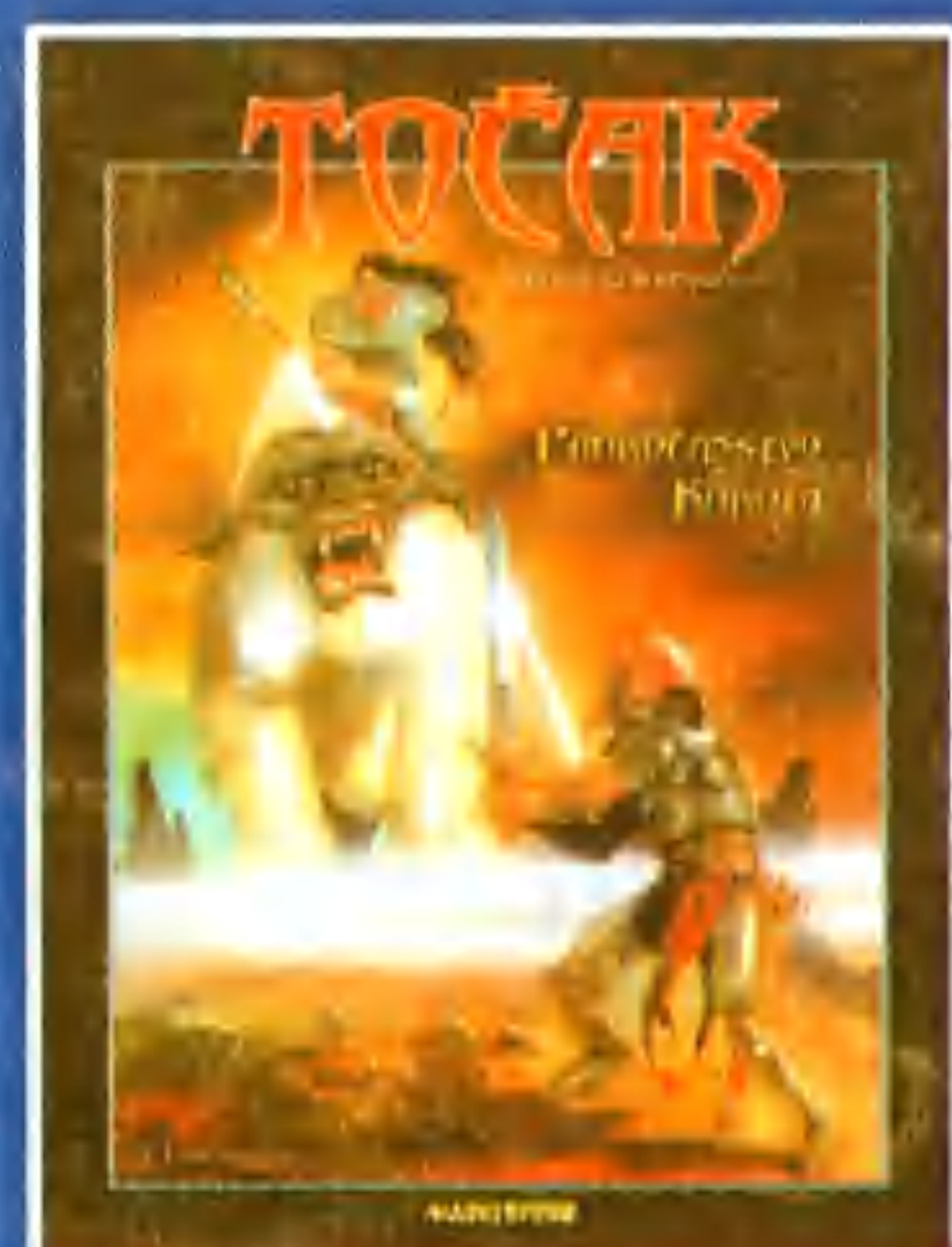
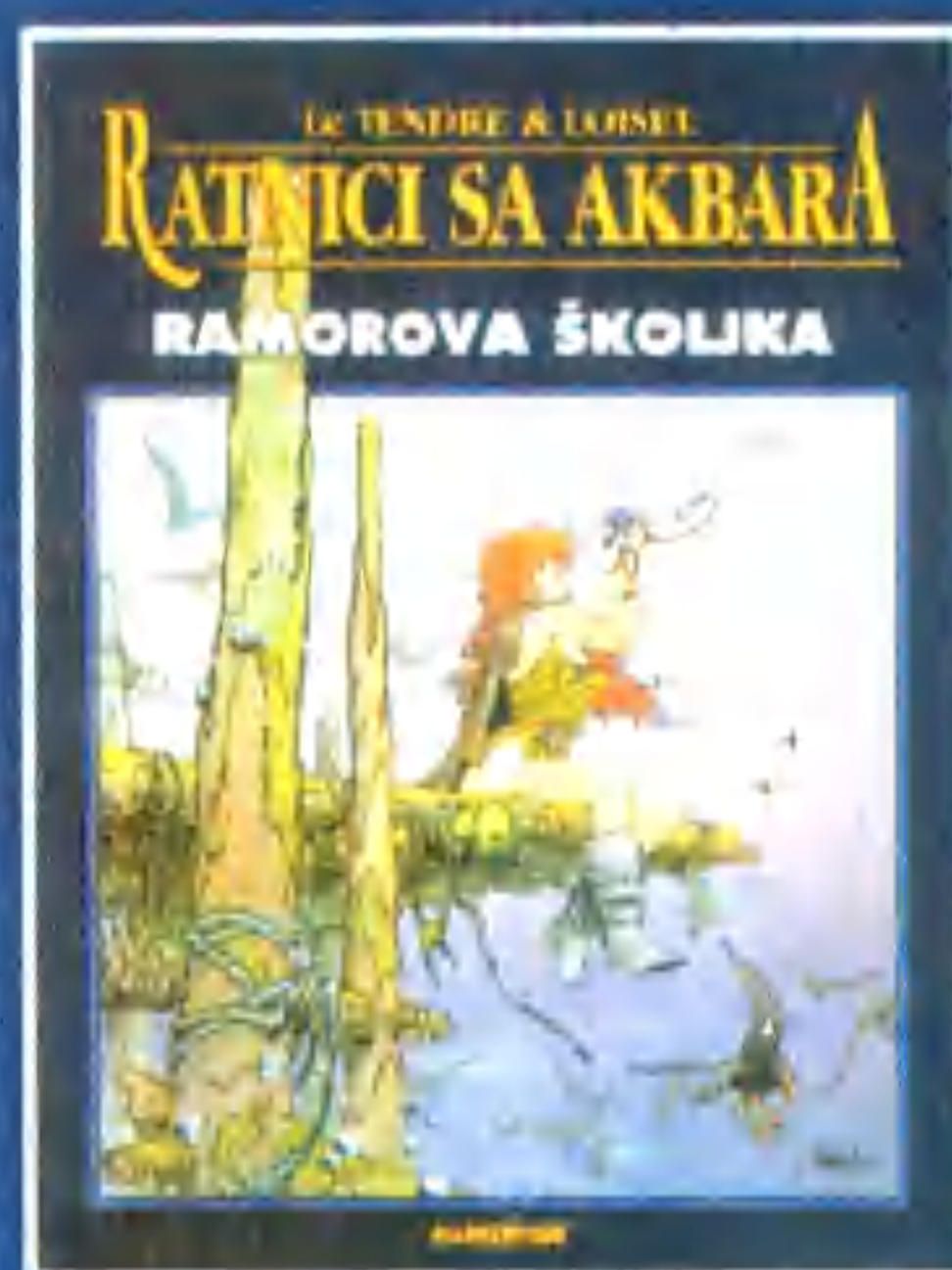
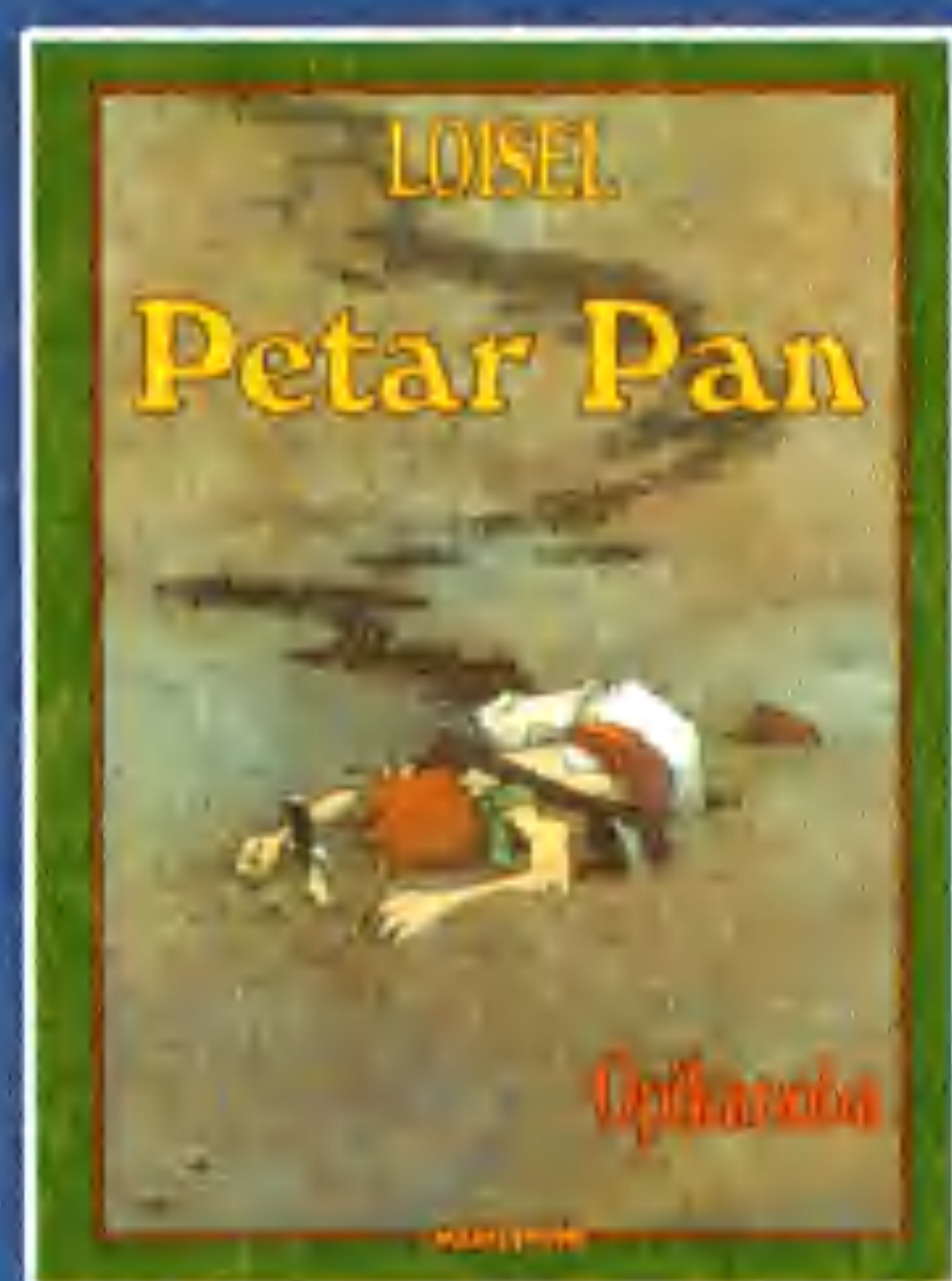
POTRAŽITE NAŠA REDOVNA STRIP IZDANJA

početkom meseca

sredinom meseca

VELIKI IZBOR STRIP ALBUMA

INFORMACIJE
NA TELEFON:
021 614 300

MARKETPRINT

YU ISSN 0353-0000

9 770353 000002

00339

